



VALTIOVARAINMINISTERIÖ

Valtionhallinnon virkamiesetiikan ja –moraalin tila – kansalaiskyselyn tulokset

Valtiovarainministeriön julkaisu – 2/2017



Valtio työnantajana

Valtiovarainministeriön julkaisuja 2/2017

Valtionhallinnon virkamiesetiikan ja -moraalin tila - kansalaiskyselyn tulokset

Valtiovarainministeriö

ISBN:978-952-251-826-2

Taitto: Valtioneuvoston hallintoyksikkö/Tietotuki- ja julkaisuyksikkö / Pirkko Ala-Marttila

Helsinki 2017

LUKIJALLE

Tämä kyselytutkimus on tehty valtiovarainministeriön toimeksiannosta. Kyselyn tekeminen pohjautuu valtion virkamieseettisen toimikunnan suositukseen (Valtion virkamieseettisen toimikunnan raportti, VM 3/2014). Toimikunta ehdotti raportissaan, että virkamiesetiikan nykytilaa selvitettäisiin tekemällä kaksi kyselytutkimusta, joiden vastaajina toimisivat valtion henkilöstö ja kansalaiset (s. 50). Valtion virkamiehiä koskeva kyselyaineisto kerättiin sähköisenä kyselynä marraskuussa 2015 ja sen tulokset julkaistiin joulukuussa 2016 (VM 38/2016).

Toimikunnan ehdottaman kansalaiskyselyn toteutti kesäkuussa 2016 TNS Gallup sähköisenä kyselynä. Tässä raportissa tarkastellaan kyselyn tuloksia.

Molempien kyselyiden tulokset julkistettiin valtiovarainministeriön henkilöstö- ja hallintopolitiikkaosaston ja valtion virkamieseettisen neuvottelukunnan yhdessä järjestämässä seminaarissa marraskuussa 2016. Tuloksia hyödynnetään valtiovarainministeriön ja virkamieseettisen neuvottelukunnan työssä.

Juha Sarkio
osastopäällikkö,
valtion työmarkkinajohtaja

Kuvailulehti

Julkaisija	Valtiovarainministeriö	tammikuu 2017
Tekijät	Jaakko Hyry, TNS Gallup	
Julkaisun nimi	Valtionhallinnon virkamiesetiikan ja -moraalin tila – kansalaiskyselyn tulokset	
Julkaisusarjan nimi ja numero	Valtiovarainministeriön julkaisuja 2/2017	
Diaari/hankenumero		Teema Valtio työnantajana
ISBN PDF	978-952-251-826-2	ISSN PDF 1797-9714
URN-osoite	http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-251-826-2	
Sivumäärä	88	Kieli suomi
Asiasanat	arvot, etiikka, korruptio, integriteetti, virkamiehet	
Tiivistelmä	<p>Kyselytutkimuksen kohteena olivat kansalaisten mielipiteet eri arvojen tärkeydestä ja niiden toteutumisesta valtionhallinnon virkamiesten toiminnassa. Tutkimus toteutettiin TNS Gallupin Forum-paneelissa ja ennen tutkimuksen tulosten tarkastelua aineistosta poistettiin valtiolla työskentelevät vastaajat. Kyselyyn vastasi yhteensä 981 henkilöä, jotka edustavat maamme 15–79-vuotiasta väestöä.</p> <p>Vastaajat arvioivat, kuinka tärkeitä eri virkamiesten toimintaan liittyvät arvot heidän mielestään ovat ja kuinka hyvin ne toteutuvat valtionhallinnossa sekä virkamiesten toiminnassa. Kun eri virkamiesten toimintaan liittyvät arvot listataan tärkeysjärjestyksessä, kärkeen nousevat luottamus, puolueettomuus ja riippumattomuus, laillisuusperiaate ja vastuullisuus, asiantuntemus ja palveluperiaate.</p> <p>Vastaajia pyydettiin arvioimaan, onko heidän mielestään jonkin tai joidenkin arvojen tila tällä hetkellä sellainen, että asiasta olisi syytä olla huolestunut tai oliko joukossa arvoja, jotka edellyttävät pikaisia toimenpiteitä. Pikaisia toimenpiteitä vaatisivat vastaajien mielestä useimmin muun muassa avoimuuden ja luottamuksen toteutuminen virkamiesten toiminnassa.</p> <p>Tutkimuksessa selvitettiin kansalaisten luottamusta Suomen valtionhallintoon ja sen virkamiesten toimintaan. Yhteensä 61 % suomalaisista pitää valtionhallintoa ja sen virkamiesten toimintaa luottamuksensa arvoisena.</p> <p>Tämä oli ensimmäinen valtiovarainministeriön toteuttama kansalaiskysely valtionhallinnon arvoista ja virkamiesetiikasta. Valtion virkamiehille toteutettiin vastaavanlainen kysely jo kolmatta kertaa ja sen tulokset löytyvät julkaisusta Virkamiesetiikan tila 2016 - kyselytutkimus valtion virkamiesten arvoista ja etiikasta (Timo Moilanen, valtiovarainministeriön julkaisu - 38/2016).</p>	
Kustantaja	Valtiovarainministeriö	
Julkaisun myynti/ jakaja	Sähköinen versio: julkaisut.valtioneuvosto.fi Julkaisumyynti: julkaisutilaukset.valtioneuvosto.fi	

Presentationsblad

Utgivare	Finansministeriet	januari 2017	
Författare	Jaakko Hyry, TNS Gallup		
Publikationens titel	Tjänstemannaetiken och -moralen inom statsförvaltningen – resultat av medborgarenkät		
Publikationsseriens namn och nummer	Finansministeriets publikationer 2/2017		
Diarie-/ projektnummer		Tema	Staten som arbetsgivaren
ISBN PDF	978-952-251-826-2	ISSN PDF	1797-9714
URN-adress	http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-251-826-2		
Sidantal	88	Språk	finska
Nyckelord	värderingar, etik, korruption, integritet, tjänstemän		
Referat	<p>Enkätundersökningen genomfördes för att utreda medborgarnas åsikter om hur viktiga olika värderingar är och hur de uppfylls i statstjänstemännens verksamhet. Enkäten genomfördes i TNS Gallups Forum-svarspanel och innan enkätresultaten granskades avlägsnades de statsanställda svarspersonerna ur materialet. I enkäten deltog totalt 981 personer som representerar finländare i åldrarna 15–79 år.</p> <p>Svarspersonerna bedömde hur viktiga de anser att olika värderingar är i tjänstemännens verksamhet och hur väl de uppfylls inom statsförvaltningen och i tjänstemännens verksamhet. När man placerar olika värderingar i tjänstemännens verksamhet i prioritetsordning ligger följande i topp: förtroende, opartiskhet och oberoende, legalitetsprincipen och ansvarstagande, sakkunskap och betjäningssprincipen.</p> <p>Svarspersonerna ombads bedöma om de anser att situationen i fråga om någon eller några av värderingarna för närvarande är oroväckande eller om det bland värderingarna finns sådana som kräver omedelbara åtgärder. Flest svarspersoner ansåg att bland annat öppenheten och förtroendet i tjänstemännens verksamhet kräver omedelbara åtgärder.</p> <p>I enkäten utreddes medborgarnas förtroende för Finlands statsförvaltning och statstjänstemännens verksamhet. Totalt 61 procent av finländarna har förtroende för statsförvaltningen och statstjänstemännens verksamhet.</p> <p>Detta var första gången som Finansministeriet genomförde en medborgarenkät om statsförvaltningens värderingar och tjänstemannaetik. En motsvarande enkät genomfördes för tredje gången bland statstjänstemännen, och resultaten av den finns i publikationen Läget för tjänstemannaetiken 2016 – en enkätundersökning om statstjänstemännens värderingar och etik (Timo Moilanen, Finansministeriets publikation – 38/2016).</p>		
Förläggare	Finansministeriet		
Beställningar/distribution	Elektronisk version: julkaisut.valtioneuvosto.fi Beställningar: julkaisutilaukset.valtioneuvosto.fi		

Description sheet

Published by	Ministry of Finance	January 2017	
Authors	Jaakko Hyry, TNS Gallup		
Title of publication	The state of civil servants' ethics and morals - citizens' survey results		
Series and publication number	Ministry of Finance publications 2/2017		
Register number		Subject	Government as Employer
ISBN PDF	978-952-251-826-2	ISSN (PDF)	1797-9714
Website address (URN)	http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-251-826-2		
Pages	88	Language	Finnish
Keywords	values, ethics, corruption, integrity, civil servants		
<p>Abstract</p> <p>The focus of the survey was to understand citizens' opinions of the importance of different values and how they are reflected in the work of civil servants. The research was carried out in TNS Gallup Forum panels and before the results of the research were reviewed, responses from those employed by the State were removed. A total of 981 people, representing people aged 15 - 79 in our country's population, responded to the survey.</p> <p>The respondents evaluated how important they thought the values related to the work of civil servants were, and how well they were reflected in government and in the work of civil servants. When the various values related to the work of civil servants are listed in order of importance, the leading values are trust, neutrality and independence, the principle of legality and accountability, expertise and the service principle.</p> <p>The respondents were asked to evaluate whether they thought that the situation regarding one or more values at present was such that there was cause for concern or were their values among those that required urgent action. Among the most frequent urgent actions that respondents considered were needed, was the inclusion of openness and trust in the work of civil servants.</p> <p>The research investigated citizens' trust in the Finnish government and in the work of its civil servants. A total of 61% of Finns considered that the government and the work of its civil servants could be trusted.</p> <p>This was the first citizens' survey commissioned by the Ministry of Finance relating to the values of government and civil service ethics. A similar survey was carried out among civil servants for the third time and its results can be found in the publication "The state of civil service ethics 2016 - a survey of civil servants' values and ethics (Timo Moilanen, Ministry of Finance publications - 38/2016).</p>			
Publisher	Ministry of Finance		
Publication sales/ Distributed by	Online version: julkaisut.valtioneuvosto.fi Publication sales: julkaisutilaukset.valtioneuvosto.fi		

Sisältö

Lukijalle	5
1 Johdanto	13
2 Taustatietoja vastaajista	15
2.1 Työelämässä toimiminen.....	15
2.2 Asiointi tai kontaktit virkamiesten kanssa.....	16
3 Arvot	19
3.1 Arvojen tärkeys ja toteutuminen.....	19
3.2 Valtionhallinnon ydinarvot.....	26
3.3 Erittäin hyvin toteutuvat arvot.....	27
3.4 Huolestuttavalla tasolla olevat arvot.....	28
3.5 Arvojen kokonaistarkastelu.....	29
4 Virkamiesetiikan ja –moraalin tila	30
4.1 Kokonaisarvio virkamiesetiikan ja -moraalin tilasta.....	30
4.2 Virkamiesetiikan tila verrattuna 2000-luvun alun tilanteeseen.....	32
5 Epäeettisten toimintatapojen esiintyminen hallinnossa	34
6 Virkamiesten toimintaan liittyvät asenteet	36
6.1 Asennoituminen virkamiesten toimintaan.....	36
6.2 Luottamus Suomen valtionhallintoon ja sen virkamiesten toimintaan.....	37
LIITEKUVAT	39

1 Johdanto

Tässä yhteenvetoraportissa esitellään keskeiset tulokset kansalaiskyselystä, jossa selvitettiin suomalaisten näkemyksiä Suomen valtionhallinnon virkamiesetiikan ja -moraalin tilasta.

Mielenkiinnon kohteena olivat muun muassa kansalaisten mielipiteet eri arvojen tärkeydestä ja niiden toteutumisesta valtionhallinnon virkamiesten toiminnassa. Tutkimuksessa käytettyä valtionhallinnon arvojen joukkoa selvitettiin kysymyksissä eri näkökulmista. Vastaajilta pyydettiin arvioita siitä, mitkä arvoista toteutuvat poikkeuksellisen hyvin, mitkä niistä ovat huolestuttavan huonolla tasolla ja mitkä arvoista ovat sellaisia, että niitä voidaan pitää valtionhallinnon ydinarvoina.

Tutkimuksessa selvitettiin myös erilaisten epäeettisenä pidettävien toimintatapojen arviointia esiintymistä, virkamiesetiikan arviointia kehityssuuntaa 2000-luvun alkuun verrattuna ja asennoitumista erilaisiin virkamiesetiikkaan liittyviin väittämiin, muun muassa siihen kuinka luottamuksen arvoiseksi Suomen valtionhallinto ja sen virkamiesten toiminta arviointiin vastaajan näkökulmasta.

Tutkimus toteutettiin TNS Gallupin Forum paneelissa, jossa on n. 40.000 vastaajaa käytettäväksi erilaisia tutkimusotantoja varten. Ennen tutkimuksen tulosten tarkastelua aineistosta poistettiin valtiolla työskentelevät vastaajat.

Kyselyssä haastateltiin yhteensä 981 henkilöä siten, että haastateltu joukko edustaa maamme 15–79 -vuotiasta väestöä.

Tutkimuksen raportointi on jaettu kahteen osaan. Käsillä oleva raportti on perusraportti, jossa verbalisoidaan ja visualisoidaan tutkimuksen päätuloksia. Graafisten kuvioiden osuus on raportissa suuri, koska tutkittavat asiat ovat varsin konkreettisia ja kuviot pitkälti itseselitteisiä.

Erillisessä taulukko-osassa esitetään kaikki tutkimustulokset yksityiskohtaisessa taulukkomuodossa. Se sisältää myös tiedot tutkimusaineiston rakenteesta ja vastaajaryhmien koosta.

Kaikkien otantaan perustuvien tutkimusten tuloksiin sisältyy tietty epävarmuus mahdollisten satunnaisvirheiden takia. Otantatutkimustulosten epävarmuustekijää hallitaan laske-
malla mahdollisten virheiden esiintymistodennäköisyyden pohjalta ns. luottamusvälejä erisuuruisille otoksille tai niiden osille.

Tietylle tutkimustulokselle laskettu luottamusväli osoittaa ne raja-arvot, joiden väliin oi-
kea, koko perusjoukkoa koskeva tulos jää tietyllä varmuudella. Tutkimusta varten tulosten
luottamusvälit on laskettu prosenttilukujakautumalle.

Tilastolliset virhemarginaalit eräissä esimerkkitapauksissa.

SAATU TULOS %	RYHMÄN SUURUUS N						
	100	200	300	500	1000	1500	2000
10 % tai 90 %	+6.0	+4.3	+3.5	+2.7	+1.9	+1.6	+1.4
20 % tai 80 %	+8.0	+5.7	+4.6	+3.6	+2.5	+2.1	+1.8
30 % tai 70 %	+9.2	+6.5	+5.3	+4.1	+2.9	+2.4	+2.0
40 % tai 60 %	+9.8	+7.0	+5.7	+4.4	+3.1	+2.6	+2.2
50 %	+10.0	+7.1	+5.8	+4.5	+3.2	+2.7	+2.2

Oheisessa taulukossa on esitetty luottamusvälien suuruudet prosenttilukuina erikokoisille
ryhmille. Siinä luottamusvälin laajuus on sovittu 95 %:n tasolle. Tämä tarkoittaa sitä, että
jos tutkimusta toistettaisiin, ainoastaan viidessä tapauksessa sadasta otannan näyttämä
tulos osuisi sattuman johdosta luottamusvälin ulkopuolelle. Tilastollisen luotettavuuden
kriteeri on siis varsin ankara. Käytännössä tulosten hajonta on huomattavasti kapeampi.

Luottamusvälit ovat kapeampia prosenttijakautuman päissä, koska satunnaiset heitot ovat
siellä todennäköisesti pienempiä kuin jakautuman keskikohdalla. Esimerkiksi 500 haastat-
telun suuruisesta ryhmästä saatu tulos 50 % on 95 %:n varmuustasolla arvioiden 46 %:n
ja 55 %:n välissä ja voi osua näiden rajojen ulkopuolelle vain viidessä tapauksessa sadasta.
Jos tulos on 10 tai 90 prosenttia, teoreettinen virhe on pienempi.

2 Taustatietoja vastaajista

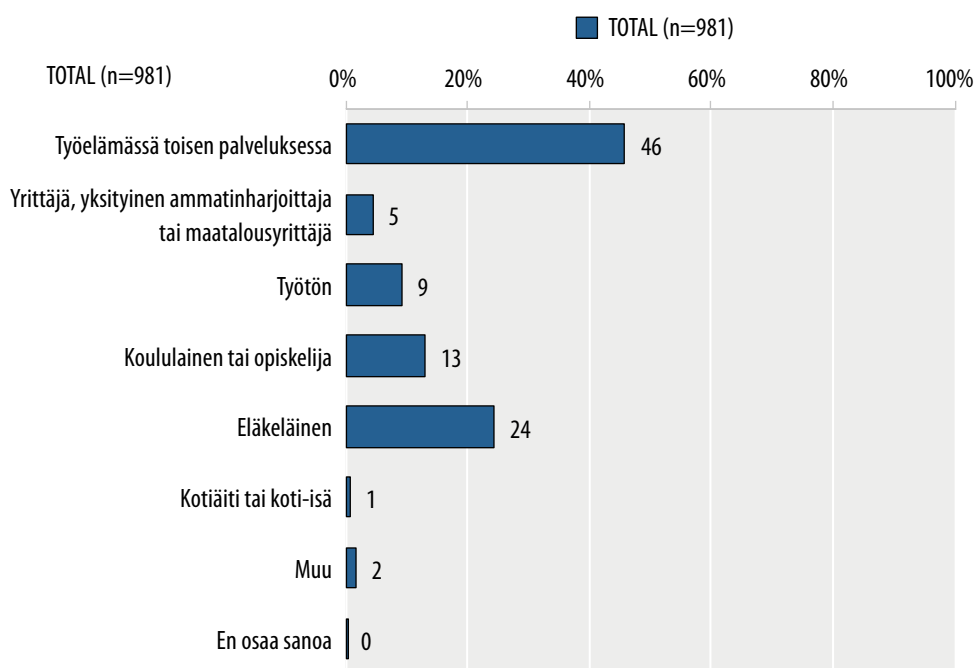
2.1 Työelämässä toimiminen

Aivan aluksi kyselyyn osallistuneilta tiedusteltiin heidän tilannettaan, ovatko he mukana työelämässä tai mikä on heidän asemansa työmarkkinoilla.

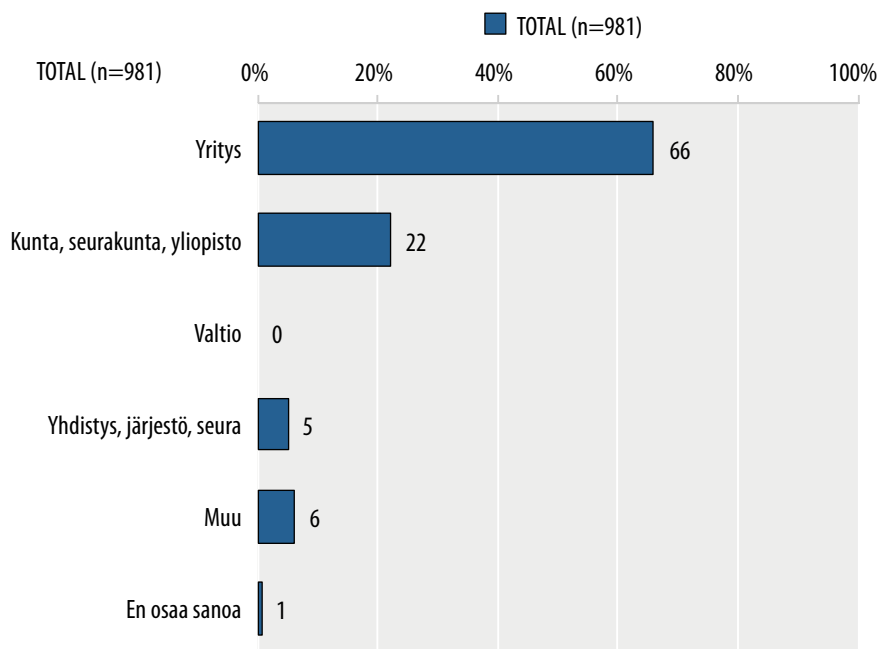
Yhteensä 51 % vastanneista oli mukana työelämässä joko toisen palveluksessa, yrittäjänä tai yksityisenä ammatinharjoittajana. Työttömiä kyselyssä oli mukana 9 %, koululaisia tai opiskelijoita 13 % vastanneista.

Eläkeläisten osuus on merkittävä, heitä on 24 % vastanneista.

Mikä seuraavista vastaa parhaiten tilannettasi?



Onko työntajasi...



Työelämässä olevista valtaosa on töissä yrityksissä. Viidennes on töissä kunnissa, seurakunnissa tai yliopistoissa. Valtion palveluksessa olevia ei otettu mukaan tulosten analyysiin.

Yhdistysten, järjestöjen tai seurojen palveluksessa työskenteli 5 % vastanneista.

2.2 Asiointi tai kontaktit virkamiesten kanssa

Kyselyn alussa vastaajille esitettiin vastaamisen selkeyttämiseksi ja helpottamiseksi joitakin määrittelyjä liittyen tutkimuksen kannalta olennaisiin käsitteisiin ja niiden sisältöön.

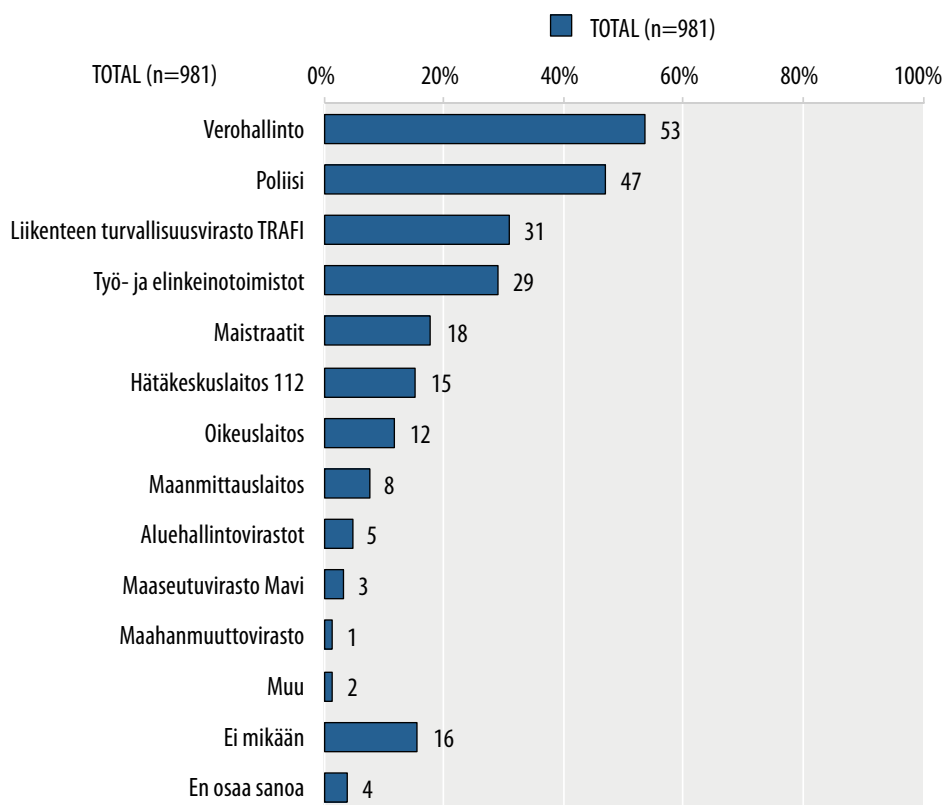
Nämä olivat seuraavia:

1. Valtionhallinnolla tarkoitetaan ministeriöitä sekä valtion virastoja ja laitoksia.
2. Valtio vastaa oikeusvaltion ylläpitämisestä ja kehittämisestä, perusoikeuksien turvaamisesta ja arvioinnista sekä turvallisuustehtävistä. Valtio vastaa myös monista kansainvälisistä ja valtakunnallisista tehtävistä ja ihmisten yhdenvertaisuuden ja yleisen edun valvonnasta.

3. Valtionhallinnon virkamiehillä tarkoitetaan valtion palveluksessa olevia virkamiehiä ja työntekijöitä, kuten poliiseja, tuomareita, verovirkailijoita, sotilaita jne.
4. Virkamiesetiikalla ja -moraalilla tarkoitetaan sitä, että virkamiehet noudattavat lakia ja hyvän hallinnon periaatteita. Lisäksi täsmennettiin, että kyselyssä ei siis käsitelty kunnallishallintoa eikä ministereitä tai kansanedustajia eikä heidän toimintaansa.

Tavoitteena oli tehdyillä rajauksilla ja sisällöllä vaikuttaa siihen, että vastaajat pystyisivät arvioimaan tutkimuksessa esitettyjä kysymyksiä mahdollisimman oikealta pohjalta ja oikeasta näkökulmasta.

Oletko sinä tai läheisesi asioinut tai ollut tekemisissä viime vuosina seuraavien valtion viranomaisten kanssa?



Seuraavaksi selvitettiin vastaajan tai hänen läheistensä kontakteja viime vuosina valtion viranomaisten kanssa.

Suomalaisilla tai heidän lähipiirillään on ollut varsin paljon kanssakäymistä viranomaisten kanssa.

Noin puolet suomalaisista tai heidän lähipiiristään on asioinut tai ollut tekemisissä verotajan tai poliisiin kanssa. Hieman alle kolmanneksella on ollut kanssakäymistä Liikenteen turvallisuusviraston tai Työ- ja elinkeinotoimistojen kanssa.

Selvästi harvimmoin on viime vuosina oltu tekemisissä Maahanmuuttoviraston, Maaseutuviraston tai Aluehallintoviraston kanssa. Niitä, joilla ei ole ollut mitään henkilökohtaisia tai lähipiirissä olleita kontakteja valtion viranomaisiin, on 16 % vastanneista.

3 Arvot

3.1 Arvojen tärkeys ja toteutuminen

Kun siirryttiin varsinaiseen tutkimusaiheeseen, vastaajia pyydettiin arvioimaan, kuinka tärkeitä eri virkamiesten toimintaan liittyvät arvot heidän mielestään ovat ja kuinka hyvin ne toteutuvat valtionhallinnossa ja virkamiesten toiminnassa.

Kysymyksenasettelu oli sellainen, että arvoista kysyttiin yksi kerrallaan ensin arvon tärkeys ja heti sen jälkeen arvio kyseisen asian toteutumisesta valtionhallinnossa ja virkamiesten toiminnassa.

Arvioitavat arvot kysyttiin yksityiskohtaisesti kuvattuina ja satunnaisessa järjestyksessä arviointijärjestyksen vaikutuksen minimoimiseksi.

Tilan säästämiseksi graafisissa esityksissä käytetään tutkituista arvoista lyhennettyjä muotoiluja.

Eri arvojen lyhentämättömät kuvaukset olivat kyselyssä seuraavat:

- Toiminnan yleinen hyväksyttävyyys, eli valtionhallinnon virkamiehet toimivat yleisen mielipiteen mukaisesti, niin että suurin osa ihmisistä voi hyväksyä heidän toimintansa ja toimintatapansa.
- Asiantuntemus, eli virkamiehet ovat ammattitaitoisia ja palvelut ovat laadukkaita; työtehtävät hoidetaan hyvin, asioiden valmistelu ja päätöksenteko hoidetaan huolellisesti.
- Palveluperiaate, eli virkamiehet toimivat kunnioittaen ja auttaen kansalaisia ja muita asiakkaita.
- Toiminnan taloudellisuus, eli valtiohallinnon toiminnalle asetetut tavoitteet pyritään saavuttamaan mahdollisimman pienillä kustannuksilla.
- Toiminnan puolueettomuus ja riippumattomuus, eli virkamiesten tekemät ratkaisut ovat objektiivisesti ja asiallisesti perusteltavissa, he toimivat riippumattomasti ja yleisen edun mukaisesti ilman ulkopuolisten epäasiallista vaikutusta.

- Toiminnan avoimuus, eli virkamiehet toimivat avoimesti ja läpinäkyvästi ilman salailua.
- Toiminnan tuloksellisuus, eli virkamiesten toiminta ja työskentely on tehokasta ja toiminnassa kiinnitetään huomiota sen tuloksiin.
- Laillisuusperiaate ja vastuullisuus, eli toimitaan lakien ja säädösten mukaan ja virkamiehet vastaavat virkatoimiensa laillisuudesta.
- Tasa-arvo, eli virkamiehet kohtelevat kaikkia kansalaisia tasapuolisesti, tarjoavat palvelut molemmilla kotimaisilla kielillä ja edistävät naisten ja miesten välistä tasa-arvoa.
- Omistautuminen, eli virkamiehet tekevät heille annetut työt ja tehtävät motivoituneesti ja ahkeruudella.
- Luottamus, eli ihmiset voivat luottaa siihen, että viranomaiset toimivat aina yleistä etua edistäen ja lisäten ihmisten luottamusta toisiinsa.
- Toiminnan innovatiivisuus, eli valtionhallinnossa virkamiehet pyrkivät kokeilemaan rohkeasti uusia toimintatapoja.

Kaikkien arvojen tärkeyskeskiarvojen keskiarvo on 3,58. Tämä kertoo siitä, että tutkimuksessa luetellut arvot ovat suomalaisille tärkeitä.

Kun eri virkamiesten toimintaan liittyvät arvot listataan tärkeysjärjestyksessä, kärkeen nousevat erittäin tärkeinä pidetyt luottamus, puolueettomuus ja riippumattomuus, laillisuusperiaate ja vastuullisuus, asiantuntemus ja palveluperiaate.

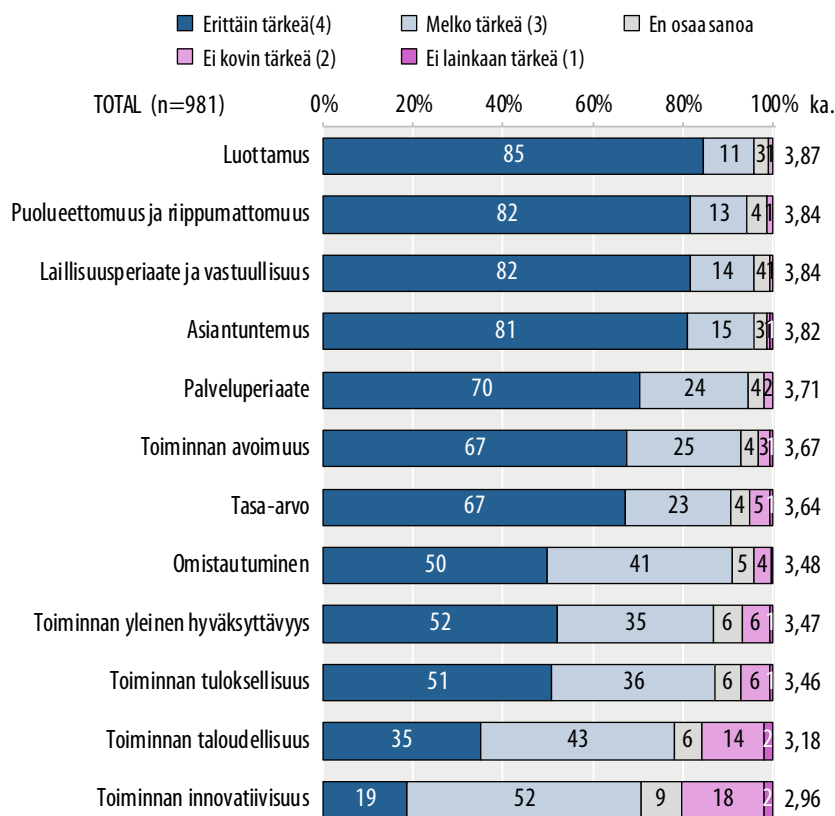
Vähiten tärkeäksi selvitetyistä arvoista jää toiminnan innovatiivisuus, jota sitäkin pitää joko erittäin tai melko tärkeänä 71 % suomalaisista. Viidennes vastanneista arvioi kuitenkin, että toiminnan innovatiivisuus ei ole tärkeää virkamiesten toiminnassa.

Myös toiminnan taloudellisuus jää arvojen tärkeyslistauksessa häntäpäähän, toiseksi viimeiseksi. Sitä ei pidä tärkeänä 16 % vastanneista, kuitenkin erittäin tärkeänä taloudellisuutta pitää hieman yli kolmannes ja melko tärkeänä 43 % suomalaisista. Näitä vertailussa viimeiseksi jääneitä arvojakin voidaan hyvällä syyllä pitää vastaajien mielestä vähintään melko tärkeinä asioina virkamiesten toiminnassa.

Niille arvoille, jotka nousevat tärkeysvertailussa kärkeen, on ominaista se, että niistä vallitsee suuri yksimielisyys, eikä niiden taustalta löydy merkittäviä vastaajaryhmäkohtaisia eroja. Nämä asiat ovat tärkeitä sekä naisille että miehille, eri-ikäisille vastaajille riippumatta heidän asuinpaikastaan, koulutuksestaan, tulotasostaan tai puoluekannastaan.

Sen sijaan arvot, jotka jäävät vertailun häntäpäähän ja joita voidaan pitää melko tärkeiksi arvioituina, jakavat vastaajien mielipiteitä.

Kuinka tärkeä arvo tämä mielestäsi on?



Toiminnan innovatiivisuus on yhtä tärkeää sekä miehille että naisille, eivätkä ikäryhmienkään tärkeysarviot eroa merkitsevästi toisistaan. Samoin on tilanne koulutuksen, ammattiryhmien, asuinpaikan ja tulojen suhteen tehtävissä vertailuissa. Sen sijaan kokoomusta kannattavat ja myös keskustan kannattajat pitävät innovatiivisuutta selvästi tärkeämpänä virkamiesten toiminnassa kuin vasemmistoliiton tai perussuomalaisten kannattajat.

Vaikka naiset ja miehet pitävät toiminnan taloudellisuutta yhtä tärkeänä, sen tärkeänä pitäminen lisääntyy vastaajan iän lisääntyessä. Nuorimmat vastaajat pitävät taloudellisuutta selvästi vähemmän tärkeänä kuin yli 65-vuotiaat.

Tilanne on sama myös, kun taloudellisuuden tärkeyttä tarkastellaan vastaajan talouden bruttotulon mukaan. Ylimmässä tuloluokassa, yli 85.000 € bruttotulot vuodessa ansaitsevien mielestä taloudellisuus on selvästi tärkeämpää kuin vähiten ansaitsevien mielestä (talouden bruttotulot alle 20.000 € vuodessa).

Myös puoluekannatuksen mukaan tarkasteltuna erot ovat suuria. Taloudellisuus on selvästi vähiten tärkeää vasemmistoliiton kannattajille ja myös vihreille ja tärkeintä kokoomuksen kannattajille, keskustalaisille ja perussuomalaisille.

Myös toiminnan tuloksellisuuden tärkeys lisääntyy vastaajan iän lisääntyessä. Ero on suuri nuorimpien ja vanhimpien vastaajien arvioissa. Johtavassa asemassa olevat ja ylemmät toimihenkilöt arvostavat tuloksellisuutta enemmän kuin alemmat toimihenkilöt tai koululaiset ja opiskelijat.

Tuloksellisuus on vasemmistoliiton kannattajille vähiten tärkeää. Selkeästi tärkeintä se on keskustan ja kokoomuksen ja myös SDP:n kannattajille.

Eri arvojen tärkeysarviot taustaryhmittäin tarkasteltuna ovat liitekuvisissa.

Arviot eri arvojen toteutumisesta valtion virkamiesten toiminnassa ovat tasoltaan odotetusti tärkeysarvioita alemmat. Yleistäen voidaankin sanoa, että tutkitut arvot koetaan tärkeiksi, mutta ne toteutuvat käytännössä vain kohtalaisen hyvin.

Kaikkien arvojen toteutumiskeskisarvojen keskiarvo oli tutkimuksessa neliportaisella asteikolla 2,54.

Tasoerot eri arvojen toteutumisessa ovat suuret.

Parhaiten arvioidaan toteutuvan laillisuusperiaatteen ja vastuullisuuden, sen arvioi toteutuneen joko erittäin tai melko hyvin 68 % vastanneista. Viidennes kansalaisista arvioi laillisuusperiaatteen ja vastuullisuuden toteutuneen melko tai erittäin huonosti.

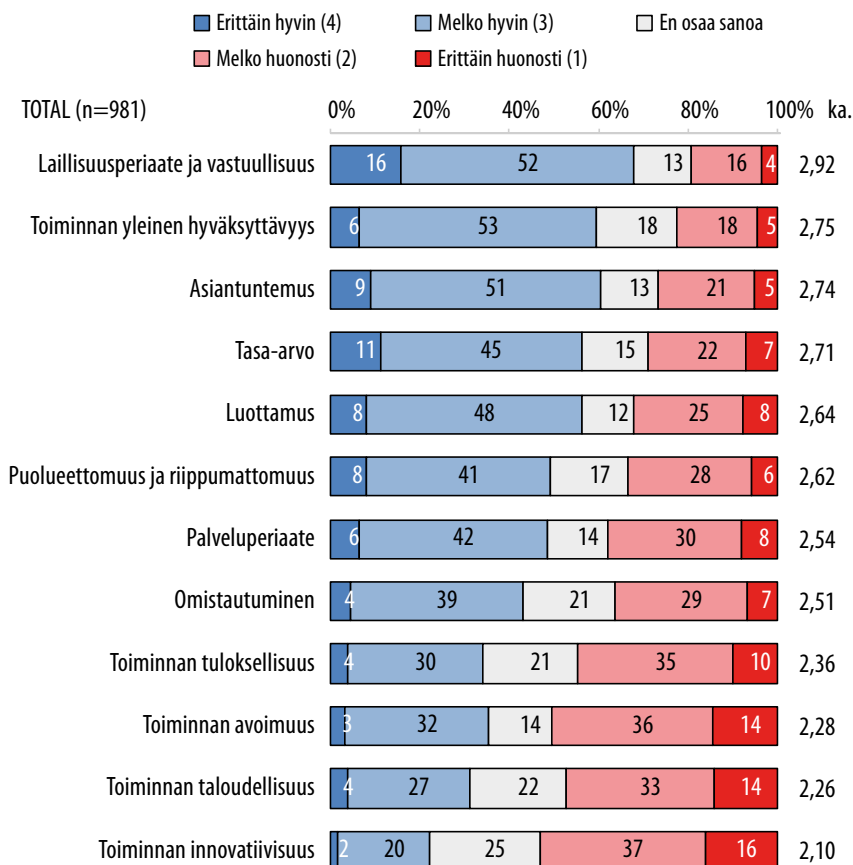
Kolmen parhaiten toteutuneen arvon joukkoon nousevat myös toiminnan yleinen hyväksyttävyyden ja virkamiesten asiantuntemus.

Heikoimmin virkamiesten toiminnassa arvioidaan toteutuneen toiminnan innovatiivisuuden, taloudellisuuden ja avoimuuden. Näissä kaikissa asioissa tulos on negatiivissävytteinen, erittäin hyviä tai melko hyviä arvioita on yhteensä vähemmän kuin erittäin huonoja tai melko huonoja arvioita.

Myös arvio toiminnan tuloksellisuudesta jää matalaksi. Siinäkin positiivisia arvioiteja on vähemmän (34 %) kuin negatiivisia arvioita (45 %).

Toiminnan yleisen hyväksyttävyyden virkamiesten toiminnassa arvioivat toteutuneen parhaiten koululaiset ja opiskelijat, nuorimmat, 15 – 29 -vuotiaat vastaajat sekä akateemisesti koulutetut. Eniten sen toteutumista epäilevät yrittäjät ja perussuomalaisten kannattajat.

Entä kuinka hyvin tämä arvo toteutuu virkamiesten toiminnassa?



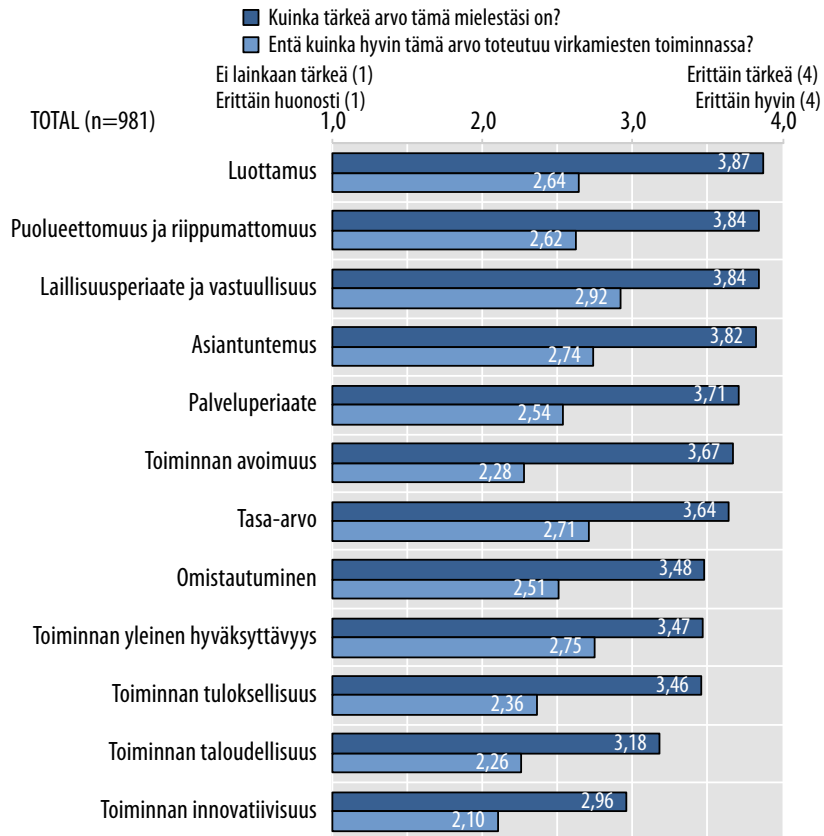
Pääosin samat vastaajaryhmät uskovat tai eivät usko myös laillisuusperiaatteen tai asiantuntemuksen toteutumiseen virkamiesten toiminnassa.

Arviot tasa-arvon toteutumisesta valtionhallinnon toiminnassa ovat matalampia vanhimmissa ikäryhmissä ja maaseudulla asuvien keskuudessa. Eniten tasa-arvon toteutumiseen uskovat koululaiset ja opiskelijat sekä kokoomuksen ja keskustan kannattajat, SDP:n kannattajien epäillessä asiaa muiden puolueiden kannattajia enemmän.

Eri arvojen toteutumisarviot taustaryhmittäin tarkasteltuna ovat liitekuvisa.

Kuinka tärkeä arvo tämä mielestäsi on?

Entä kuinka hyvin tämä arvo toteutuu virkamiesten toiminnassa?



Kun eri arvojen tärkeys- ja toteutumisarvioiden keskiarvot asetetaan rinnakkain, voidaan nähdä, että tärkeyden ja toteutumisen välinen suhteellinen ero on suurin toiminnan avoimuudessa, luottamuksessa sekä puolueettomuudessa ja riippumattomuudessa sekä palveluperiaatteen toteutumisessa.

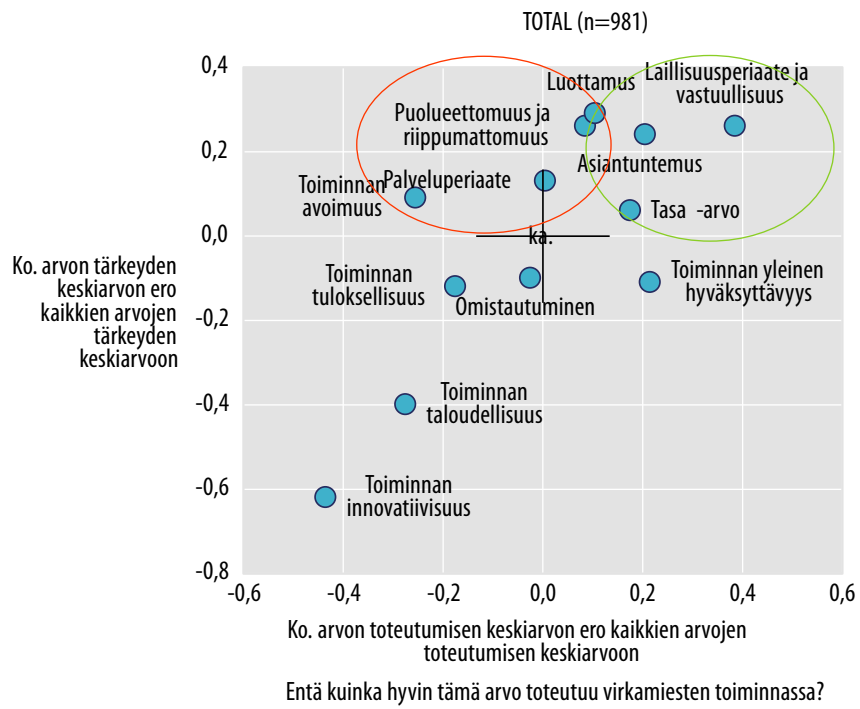
Odotusten ja niiden koetun toteutumisen välinen ero näkyy myös seuraavassa nelikenttäkuviossa. Siitä voidaan päätellä myös sitä, mitkä arvot ovat sellaisia, että niiden toteutumiseen tulisi kiinnittää kansalaisten näkökulmasta erityistä huomiota.

Vasemmalle sijoittuva toiminnan avoimuus nousee tekijäksi, jossa arvon tärkeyden ja toteutumisen suhde on kriittisin. Sen seuraan liittyvät myös puolueettomuus ja riippumattomuus sekä luottamus, koska niiden arvioitu tärkeys on suuri.

Tutkituista arvoista vahvimaksi nousee tulosten perusteella laillisuusperiaate ja vastuullisuus. Sen seuralaisia ovat hiukan heikommilla tuloksilla asiantuntemus ja tasa-arvo.

Toissijaisia kehittämiskohteita ovat toiminnan tuloksellisuus, omistautuminen, innovatiivisuus ja taloudellisuus.

**Arvioi seuraavien arvojen tärkeyttä ja niiden toteutumista valtionhallinnossa.
Kuinka tärkeä arvo tämä mielestäsi on?**



3.2 Valtionhallinnon ydinarvot

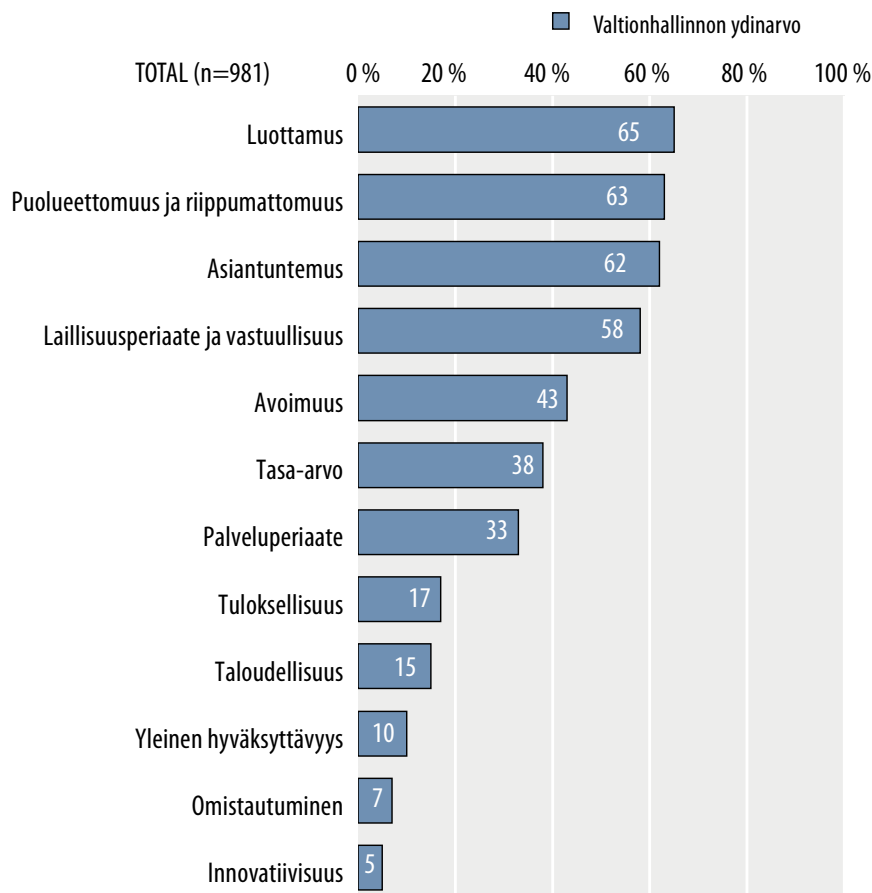
Seuraavaksi vastaajat pääsivät arvioimaan äsken läpikäymänsä arvot siitä näkökulmasta, mitä niistä he haluaisivat nostaa valtionhallinnon ydinarvoiksi. Vastaajaa pyydettiin valitsemaan satunnaisessa järjestyksessä listatuista arvoista enintään viisi oman arvionsa mukaan keskeisintä arvoa.

Arvoissa erottuu selkeä neljän arvon kärkiryhmä. Tärkeimmiksi nousevat luottamus, puolueettomuus ja riippumattomuus, asiantuntemus sekä laillisuusperiaate ja vastuullisuus.

Toiminnan innovatiivisuus, omistautuminen, yleinen hyväksyttävyyys, taloudellisuus ja tuloksellisuus jäävät ydinarvoja valittaessa viimeisiksi.

Entä mitkä edellä mainituista arvoista nostaisit valtionhallinnon ydinarvoiksi?

Valitse vähintään viisi mielestäsi keskeisintä arvoa.



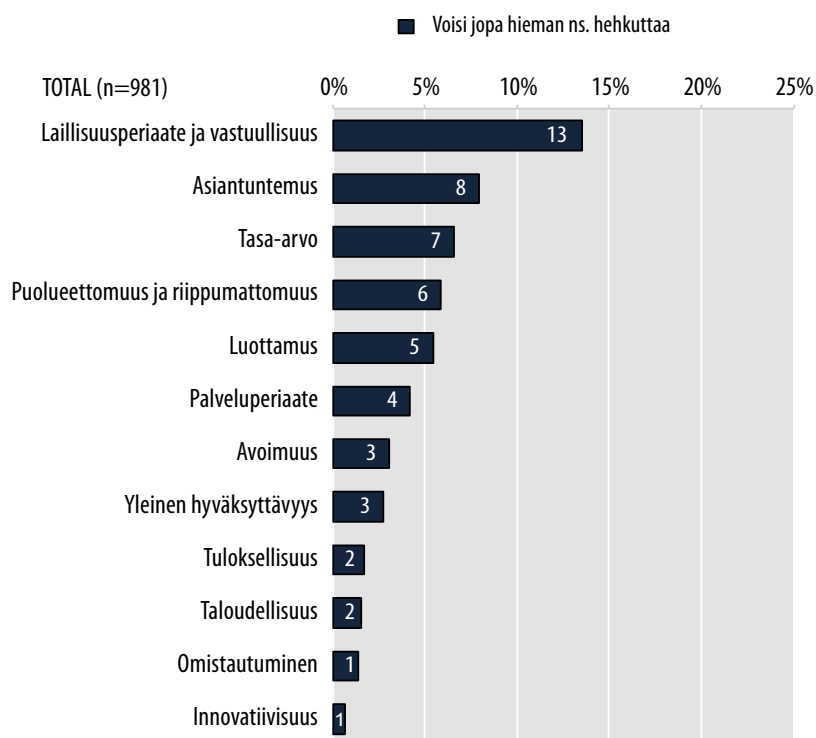
3.3 Erittäin hyvin toteutuvat arvot

Vastaajat arvioivat vielä, toteutuiko joku tai jotkut läpikäydyistä arvioista niin hyvin, että asian tilaa voisi ns. jopa hieman hehkuttaa.

Saadut arviot ovat prosentuaalisesti varsin matalia. Korkeimmalle nousee laillisuusperiaate ja vastuullisuus, jota hehkuttaa vain 13 % suomalaisista. Seuraavaksi nousevat asiantuntemus, tasa-arvo, puolueettomuus ja riippumattomuus sekä luottamus, joita haluaa nostaa positiivisessa mielessä esille 8 – 5 % vastanneista.

Voidaankin todeta, että suomalaiset ovat varsin pidättyväisiä ja jopa kriittisiä arvioidessaan sitä, löytyykö valtionhallinnon toiminnasta kehuttavaa tai hehkutettavia asioita.

Toteutuiko joku tai jotkut niistä niin hyvin, että asiaa voisi ns. jopa hieman hehkuttaa?



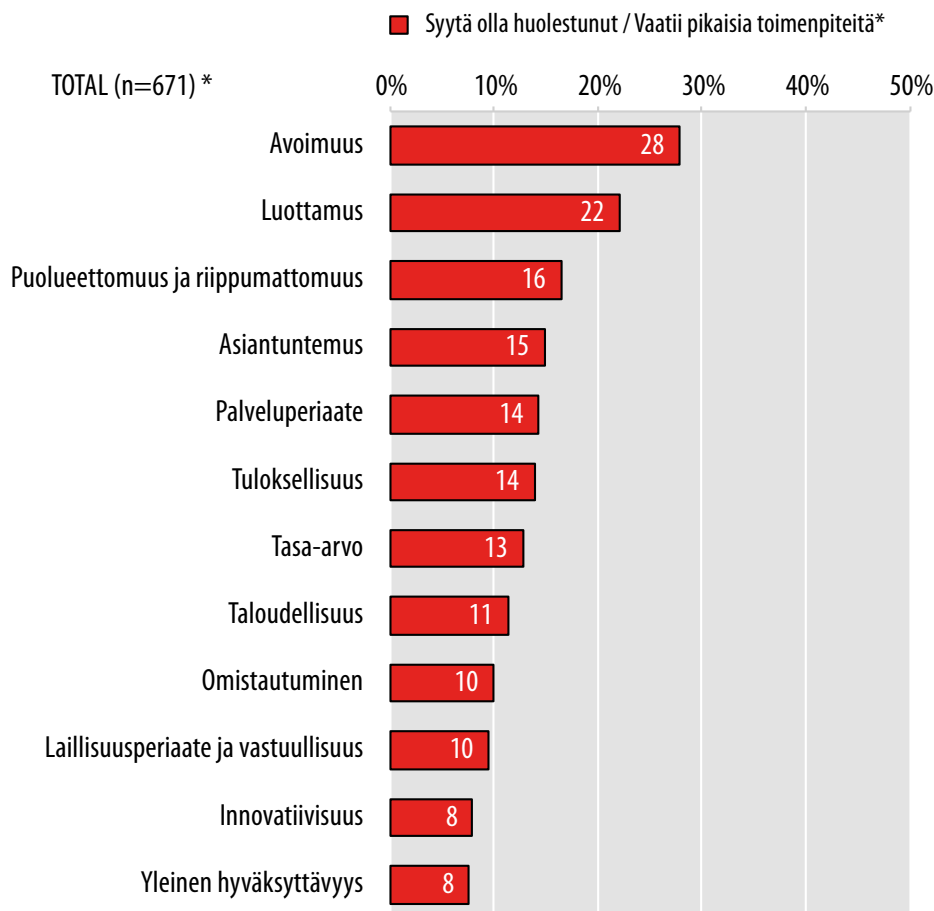
3.4 Huolestuttavalla tasolla olevat arvot

Kun hyvin toteutuneet arvot oli käyty läpi, vastaajaa pyydettiin arvioimaan, onko hänen mielestään jonkin tai joidenkin arvojen tila tällä hetkellä sellainen, että asiasta olisi syytä olla huolestunut tai oliko joukossa arvoja, jotka edellyttävät pikaisia toimenpiteitä.

Kun kysymyksenasettelun suunta vaihdetaan ja asetelma muuttuu negatiivisten asioiden etsimiseksi, niin arvioiden taso nousee. Näyttää siis siltä, että vastaajat ovat herkempiä näkemään negatiivisia kuin ns. hehkutettavia asioita valtiohallinnon toiminnassa.

Pikaisia toimenpiteitä vaatisi vastaajien mielestä useimmin avoimuuden ja luottamuksen toteutuminen virkamiesten toiminnassa. Seuraavaksi useimmin huolenaihetta nousee puolueettomuuden ja riippumattomuuden, asiantuntemuksen, palveluperiaatteen ja tuloksellisuuden tilasta valtionhallinnossa.

Entä onko jonkin tai joidenkin arvojen tila mielestäsi tällä hetkellä sellainen, että asiasta olisi syytä olla huolestunut tai jotka edellyttävät pikaisia toimenpiteitä?



* jos ei ns. hehkuttanut yhtäkään arvoa

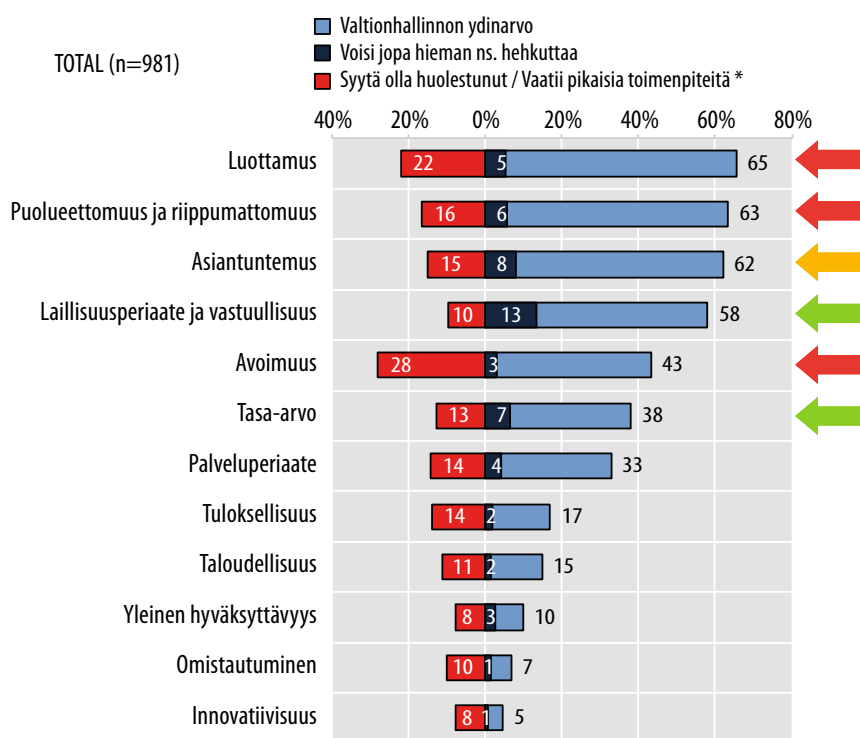
3.5 Arvojen kokonaistarkastelu

Kun tulokset yhdistetään sen mukaan, kuinka usein kukin tutkituista arvoista valittiin ydinarvoksi, hehkutettavan tasoiseksi tai arvoksi, jonka toteutumisesta on syytä olla huolestunut, saadaan seuraava kokonaistulos.

Tarkastelu yhdistää kolme erilaista ”ääriarviointia” ja tukee aikaisemmin tehtyä nelikenttäänalyysia, jossa oli käytetty arvojen tärkeyden ja toteutumisen suoraa ristiin tarkastelua niiden keskiarvojen perusteella. Tässä esitetty tulos nostaa esille neljä arvoa, joissa tärkeyden (ydinarvo), erinomaisen tason (hehkutettava arvo) ja kriittisen tason (vaatii pikaisia toimenpiteitä) yhdistelmä on muita kriittisempi. Nämä ovat luottamus, toiminnan avoimuus, puolueettomuus ja riippumattomuus

Seuraavaksi kriittisin arvo on tarkastelussa asiantuntemus. Vahvuudeksi tässä kriittisessä tarkastelussa nousevat laillisuusperiaate ja vastuullisuus ja myös tasa-arvo.

Entä mitkä edellä mainituista arvoista nostaisit valtionhallinnon ydinarvoiksi?
Toteutuuko joku tai jotkut niistä niin hyvin, että asiaa voisi ns. jopa hieman hehkuttaa?
Entä onko jonkin tai joidenkin arvojen tila mielestäsi tällä hetkellä sellainen, että asiasta olisi syytä olla huolestunut tai jotka edellyttävät pikaisia toimenpiteitä?



* jos ei ns. hehkuttanut yhtään arvoa

Keskeisten, nuolella merkittyjen arvojen kokonaistarkastelut ovat liitekuivissa taustaryhmittäin esitettyinä.

4 Virkamiesetiikan ja -moraalin tila

4.1 Kokonaisarvio virkamiesetiikan ja -moraalin tilasta

Eri arvojen varsin perusteellisen ja eri näkökulmista tapahtuneen arvioinnin jälkeen pyydettiin vastaajilta kokonaisarviota siitä, kuinka hyvä maamme valtionhallinnon virkamiesetiikan ja -moraalin tila on tällä hetkellä.

Kokonaisuutena tilanne arvioidaan melko hyväksi. Yli puolet vastaajista (54 %) arvioi virkamiesetiikan ja -moraalin tilan erittäin tai melko hyväksi. Erittäin huonoksi tilanteen arvioi 3 % vastanneista ja joka kymmenes pitää tilannetta melko huonona.

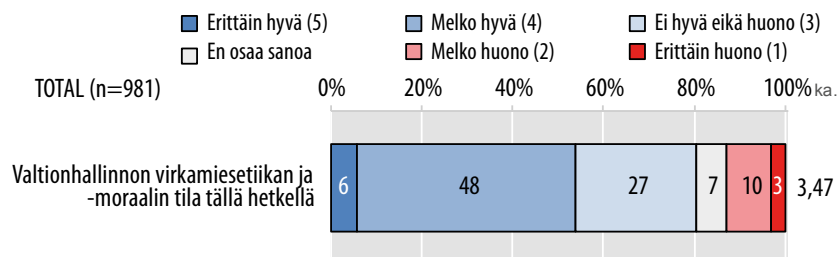
Niitä, joiden kanta ei ole positiivinen tai negatiivinen, on hieman yli neljännes (27 %) vastanneista.

Vaikka tuloksen kokonaissävy on positiivisen puolella, se sisältää myös tyytymättömyyden juonteita.

Naisten ja miesten arvioissa virkamiesetiikan ja -moraalin kokonaistilasta ei ole merkittävää eroa. Ikäryhmittäin tarkasteltuna parhaan arvion antavat 15 – 29 -vuotiaat ja yli 65-vuotiaat vastaajat. Arvio on heikoin 30 – 45 -vuotiaiden joukossa.

Kuinka hyvä maamme valtionhallinnon virkamiesetiikan ja -moraalin tila mielestäsi on tällä hetkellä?

Valtionhallinnon virkamiesetiikan ja -moraalin tila tällä hetkellä on



Etiikan kokonaistila arvioidaan sitä paremmaksi, mitä enemmän koulutusta vastaajalla on, arvio on selvästi paras akateemisesti koulutettujen joukossa ja heikoin perustason koulutuksen saaneilla.

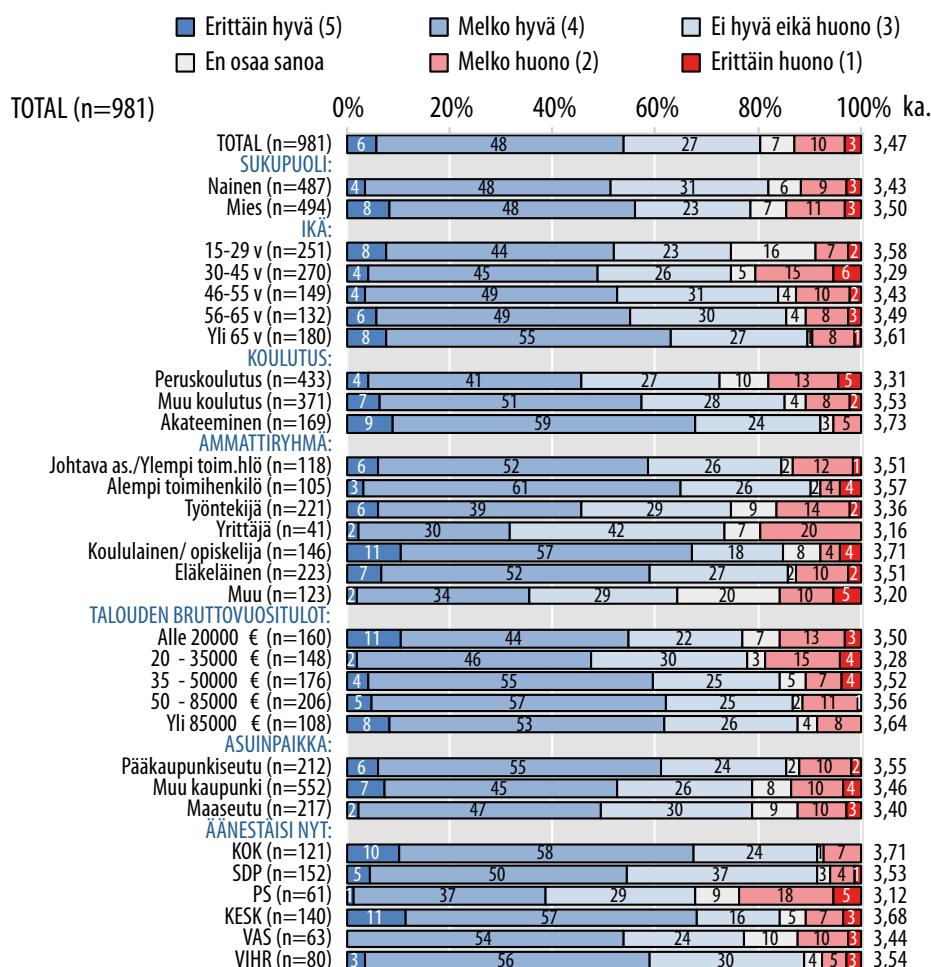
Eri ammattiryhmistä työntekijöiden ja yrittäjien arvio on matalin, koululaisten ja opiskelijoiden sekä alempien toimihenkilöiden paras.

Eri puolueiden kannattajista virkamiesetiikan ja -moraalin kokonaistilan arvio on kokonaistuloksen tasolla SDP:n, vihreiden ja vasemmistoliiton kannattajilla. Parhaan arvion antavat kokoomuksen ja keskustan kannattajat.

Tulos on selkeästi matalin perussuomalaisten kannattajien keskuudessa.

Kuinka hyvä maamme valtionhallinnon virkamiesetiikan ja -moraalin tila mielestäsi on tällä hetkellä?

Valtionhallinnon virkamiesetiikan ja -moraalin tila tällä hetkellä



4.2 Virkamiesetiikan tila verrattuna 2000-luvun alun tilanteeseen

Lisäksi pyydettiin arvioimaan, millaiseksi vastaaja näkee valtionhallinnon virkamiesetiikan nykyisen tilan verrattuna 2000-luvun alussa vallinneeseen tilanteeseen. Arviota pyydettiin siitä, oliko tilanne nyt parempi vai huonompi kuin n. 15 vuotta sitten.

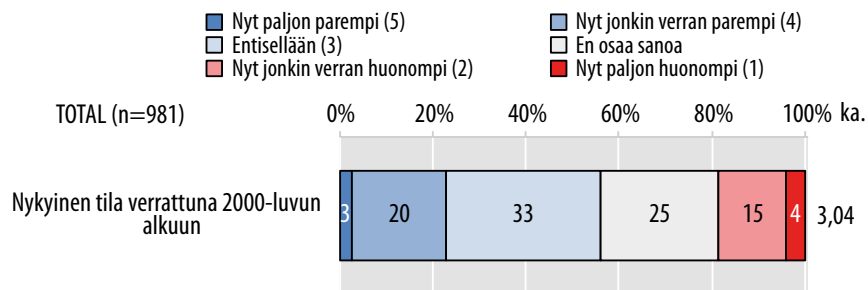
Kolmannes vastaajista arvioi virkamiesetiikan tilan samaksi kuin 2000-luvun alussa. Kolmannes arvioi etiikan tilan parantuneen ja noin viidennes (19 %) heikentyneen.

Kysymys koettiin varsin vaikeaksi, 25 % ei osannut arvioida asiaa.

Kaiken kaikkiaan kansalaisten käsitys on se, että tilanne on säilynyt ennallaan, ehkä hitusen parantunut.

Millaiseksi arvioit valtionhallinnon virkamiesetiikan nykyisen tilan verrattuna 2000-luvun alussa vallinneeseen tilanteeseen?

Nykyinen tila verrattuna 2000-luvun alkuun

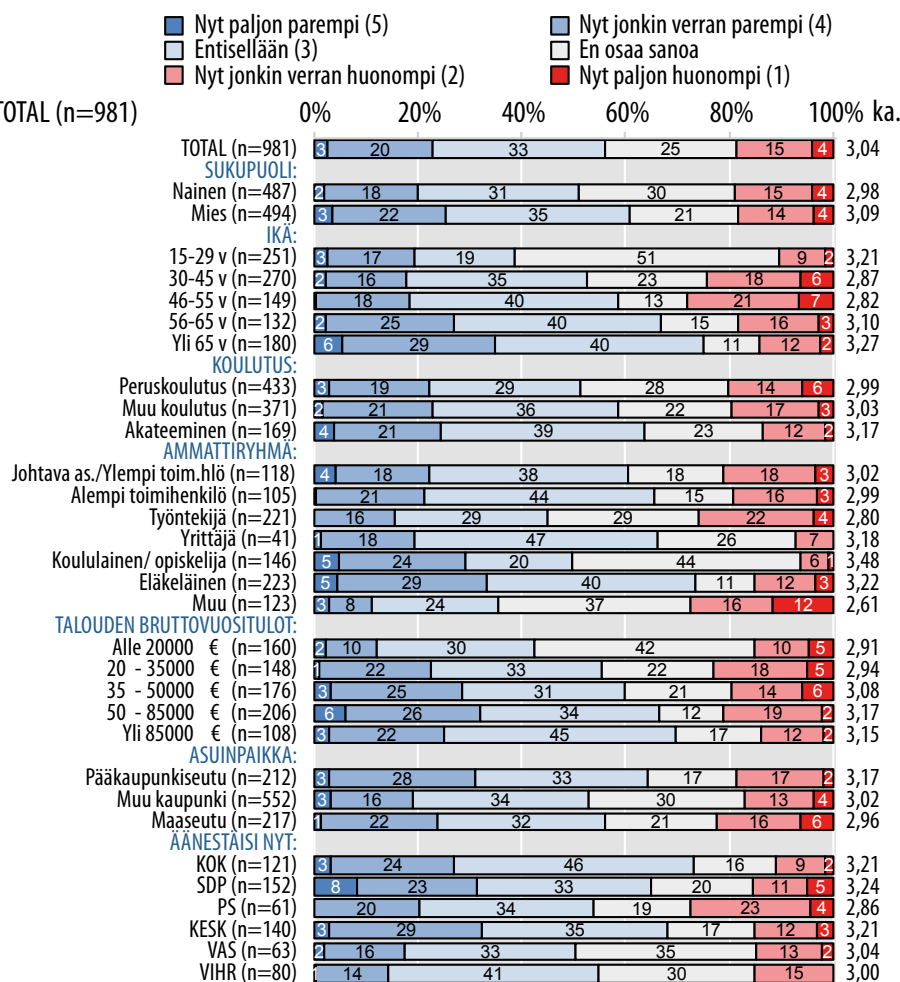


Positiivisimman arvion tilanteen kehittymisestä antavat nuorimmat ja vanhimmat ikäryhmät, akateemisesti koulutetut, koululaiset ja opiskelijat, eläkeläiset, SDP:n, kokoomuksen ja keskustapuolueen kannattajat.

Negatiiviseksi kehityksen näkevät 30 – 55 -vuotiaat vastaajat muiden vastaajaryhmien jäädessä näiden ääripäiden väliin.

Millaiseksi arvoit valtionhallinnon virkamiesetiikan nykyisen tilan verrattuna 2000-luvun alussa vallinneeseen tilanteeseen?

Nykyinen tila verrattuna 2000-luvun alkuun



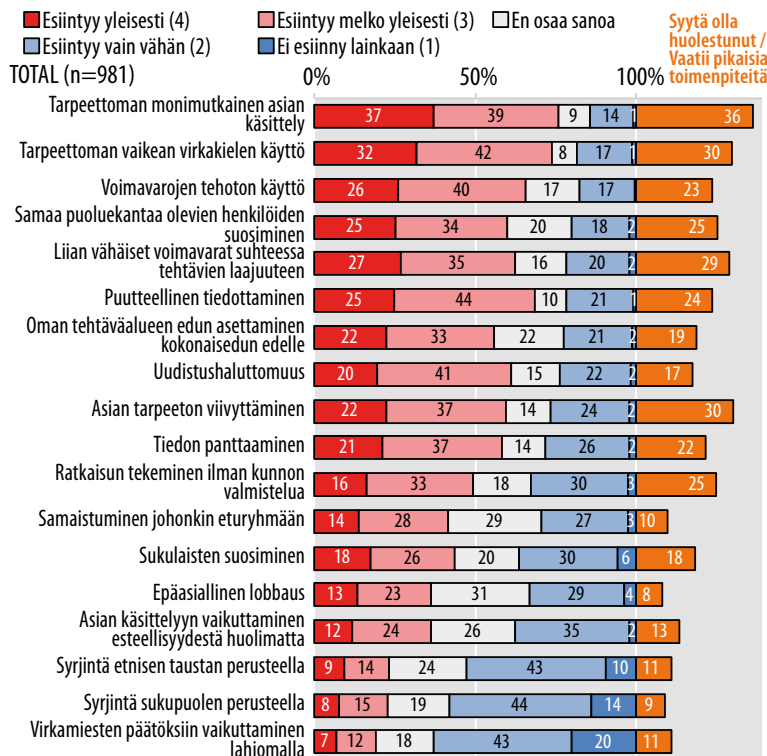
5 Epäeettisten toimintatapojen esiintyminen hallinnossa

Tämän jälkeen siirryttiin kartoittamaan vastaajien käsityksiä siitä, esiintyykö heidän mielestään valtionhallinnossa epäeettistä toimintaa. Tätä varten vastaajalle esitettiin pitkäkö lista erilaisista toimintatavoista, joita ei voida pitää sallittuina hallinnossa.

Jos vastaaja arvioi jotakin tai joitakin epäeettisenä pidettäviä toimintatapoja esiintyvän melko yleisesti tai yleisesti, niin niistä tehtiin hänelle jatkokysymys tai kysymyksiä. Häntä pyydettiin arvioimaan, oliko se tai olivatko ne asioita, joista hänen mielestään olisi syytä olla huolestunut tai jotka edellyttävät toimenpiteitä. Tätä oranssilla pylväällä esitettyä tulosta voidaan tulkita niin, että mitä suurempi osuus kriittisen arvion antaneista pitää jotain asiaa huolestuttavana, sitä lähempänä itse asian koetaan olevan.

Ennen vastaamista eri toimintatavat nimettiin siis sellaisiksi, joita pidetään yleisesti epäeettisinä.

Alla on lueteltu eräitä yleisesti epäeettisinä pidettäviä toimintatapoja. Mikä on käsityksesi, esiintyykö niitä maamme valtionhallinnossa?



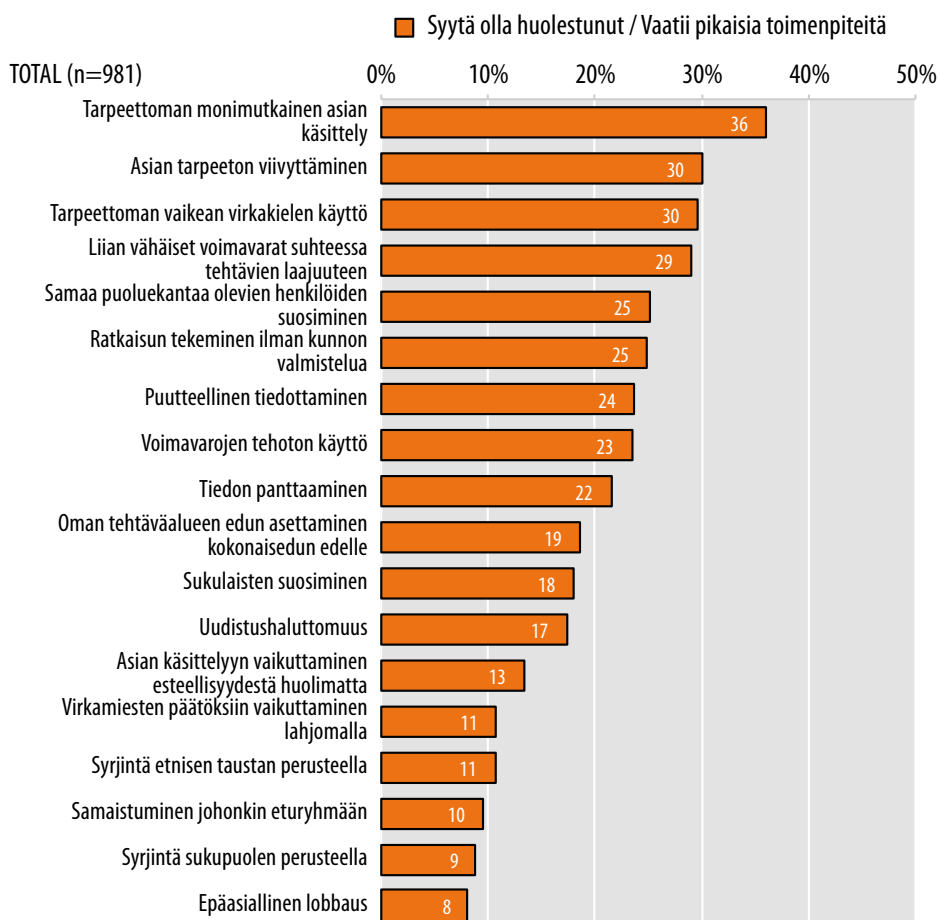
Vastaajien arvioissa hallinnon kehittämislisan kärkeen nousevat tarpeettoman monimutkainen asioiden käsittely, vaikean virkakielen käyttö, voimavarojen tehoton käyttö, samaa puoluekantaa olevien henkilöiden suosiminen ja puutteellinen tiedottaminen.

Vähiten uskotaan esiintyvän virkamiesten päätöksiin vaikuttamista lahjonnalla, syrjintää sukupuolen perusteella tai syrjintää etnisen taustan perusteella.

Koska lähes kaikkia kysytyjä asioita arvioidaan esiintyvän huolestuttavan paljon, kannattaa katsoa myös niiden asioiden kehittämislistaa, jotka koetaan itselle tärkeimmiksi.

Tämänkin listan kärkeen nousee tarpeettoman monimutkainen asioiden käsittely. Seuraavaksi kriittisimmiksi arvioidaan asioiden tarpeeton viivyttäminen, vaikean virkakielen käyttö, liian vähäiseksi arvioidut voimavarat suhteessa tehtävien laajuuteen, samaa puoluekantaa olevien henkilöiden suosiminen, ratkaisun tekeminen ilman kunnollista valmistelua sekä puutteellinen tiedottaminen.

Onko jonkin tai joidenkin tila mielestänne tällä hetkellä sellainen, että asiasta olisi syytä olla huolestunut tai joiden tila edellyttää pikaisia toimenpiteitä?



Kehittämislisan mukaiset asiat taustaryhmittäin esitettyinä ovat liitekuivissa.

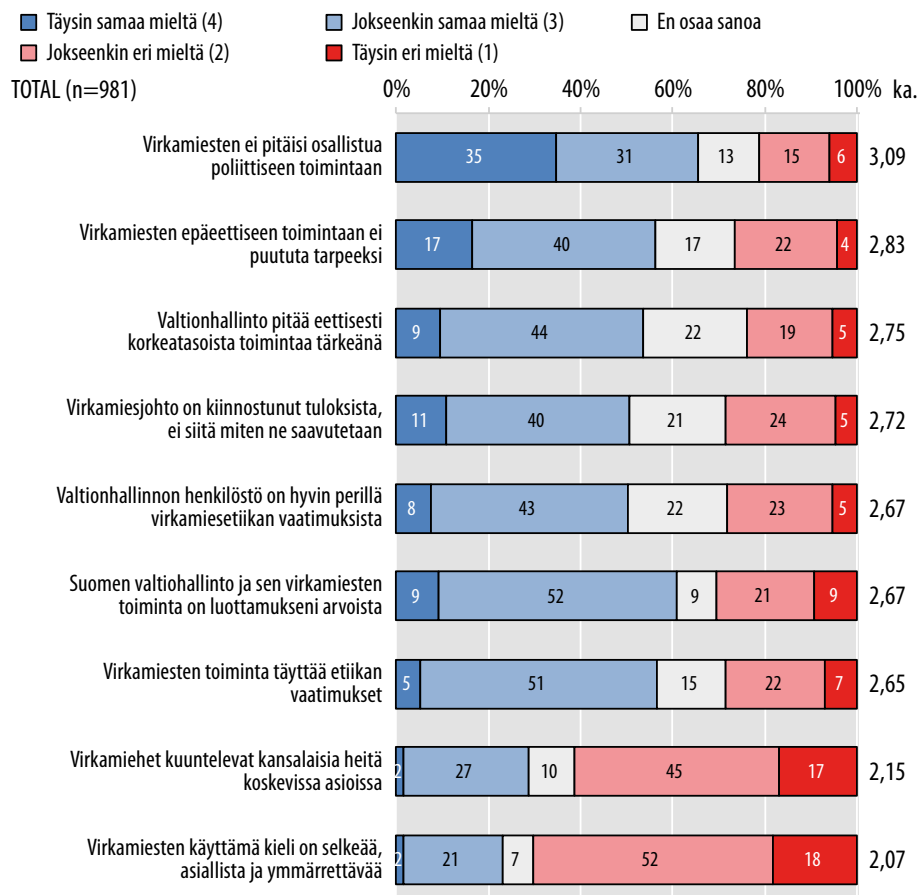
6 Virkamiesten toimintaan liittyvät asenteet

6.1 Asennoituminen virkamiesten toimintaan

Lopuksi vastaajilta haluttiin arviot siitä, kuinka samaa tai eri mieltä he olivat joidenkin virkamiesten toimintaa selvittävien väittämien kanssa ja kuinka paljon he luottivat Suomen valtiohallintoon ja sen virkamiehiin. Väittämät jakoivat varsin paljon vastaajien mielipiteitä.

Enemmistö vastaajista (66 %) oli samaa mieltä siitä, että virkamiesten ei pitäisi osallistua poliittiseen toimintaan. Eri mieltä asiasta oli hieman yli viidennes vastaajista ja 13 % ei osannut arvioida asiaa. Enemmistö (57 %) vastaajista oli samaa mieltä myös siitä, että virkamiesten epäeettiseen toimintaan ei puututa riittävästi, eri mieltä oli hieman yli neljännes vastaajista, toisaalta 17 % ei osannut arvioida asiaa. Noin viidennes vastaajista ei osan-

Kerro, kuinka samaa tai eri mieltä olet seuraavien virkamiesetiikkaan liittyvien väittämien kanssa.



nut ottaa kantaa siihen, pitääkö valtiohallinto eettisesti korkeatasoista toimintaa tärkeänä, onko virkamiesjohto kiinnostunut enemmän tuloksista kuin siitä, miten ne saavutetaan tai onko valtiohallinnon henkilöstö hyvin perillä virkamiesetiikan vaatimuksista. Voidaankin sanoa, että nämä asiat ovat kohtalaisen vieraita asioita, eikä niitä pohdita kovin aktiivisesti.

Selkeä enemmistö on sitä mieltä, että virkamiehet eivät kuuntele kansalaisia heitä koskevissa asioissa eikä virkamiesten käyttämä kieli ole selkeää, asiallista ja ymmärrettävää. Näitä asioita osataan myös arvioida hyvin, joten tulokset antavat kotiläksyn asioiden parantamisesta.

Tulokset taustaryhmittäin esitettyinä ovat liitekuvisissa.

6.2 Luottamus Suomen valtiohallintoon ja sen virkamiesten toimintaan

Erytisen tarkastelun ansaitsee se, koetaanko Suomen valtiohallinto ja sen virkamiesten toiminta ihmisten luottamuksen arvoiseksi.

Asiaa osataan arvioida varsin hyvin, vain 9 % vastanneista ei osaa sanoa kantaansa.

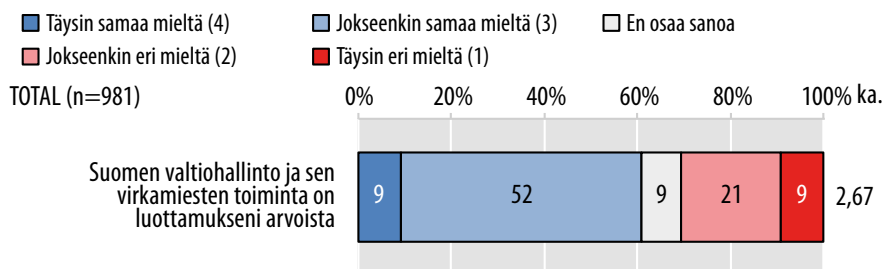
Luottamus valtiohallintoon ja sen virkamiehiin ei ole varauksetonta. Osasyynä tähän on se, etteivät vastaajat tunne asiaan liittyviä yksityiskohtia kovin hyvin, kuten edellisessä luvussa käsitellyt asenneväittämien tulokset osoittavat.

Vain 9 % on täysin samaa mieltä asiasta. Varauksellisemman myönteisen kannan ilmaisee 52 % vastanneista, joten yhteensä 61 % suomalaisista pitää valtiohallintoa ja sen virkamiesten toimintaa luottamuksensa arvoisena.

Toisaalta epäluottamusta ilmaisee 30 % vastanneista, joista täysin eri mieltä olevia on 9 % ja varauksellisemmin epäluottamusta kokevia 21 %.

Kerro, kuinka samaa tai eri mieltä olet seuraavien virkamiesetiikkaan liittyvien väittämien kanssa.

Suomen valtiohallinto ja sen virkamiesten toiminta on luottamukseni arvoista



Naiset ja miehet luottavat yhtä paljon valtionhallintoon. Ikäryhmittäin tarkastelusta nähdään, että nuorimpien ja vanhimpien ikäryhmien luottamus on suurinta, mutta luottamus rakoilee voimakkaimmin 30 – 45 -vuotiaiden joukossa.

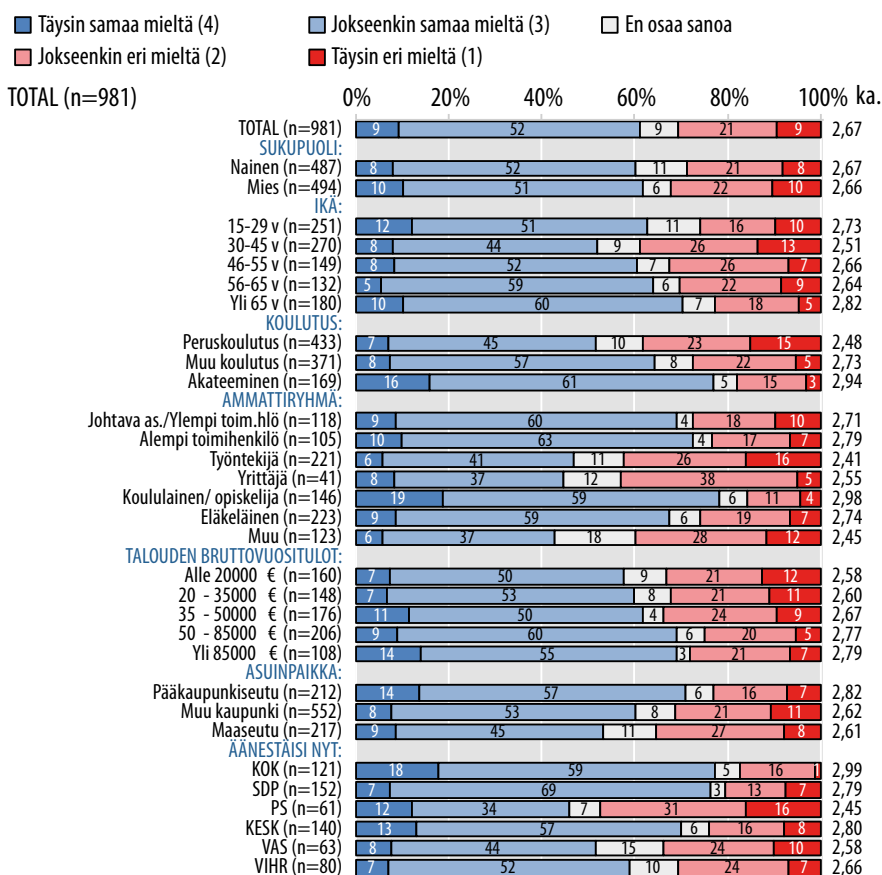
Valtionhallintoon luotetaan sitä enemmän mitä enemmän koulutusta vastaajalla on, luottamus on selvästi suurinta akateemisesti koulutettujen joukossa ja matalinta perustason koulutuksen saaneilla. Eri ammattiryhmistä epäluottamusta löytyy eniten työntekijöiden ja yrittäjien joukosta, toimihenkilöiden luottamus on suurinta.

Luottamus nousee myös vastaajan talouden tulotason noustessa. Pääkaupunkiseudulla luottamus on suurempaa kuin muissa kaupungeissa tai maaseudulla. Eri puolueiden kannattajista luottamus on suurinta kokoomuksen kannattajien ja myös keskustalaisten ja SDP:n kannattajien keskuudessa.

Epäluottamus on selvästi suurin perusuomalaisissa, mutta myös vihreiden ja vasemmistoliiton kannattajat ilmaisevat keskimääräistä suurempaa epäluottamusta valtiohallintoa ja sen virkamiesten toimintaa kohtaan.

Kerro, kuinka samaa tai eri mieltä olet seuraavien virkamiesetiikkaan liittyvien väittämien kanssa.

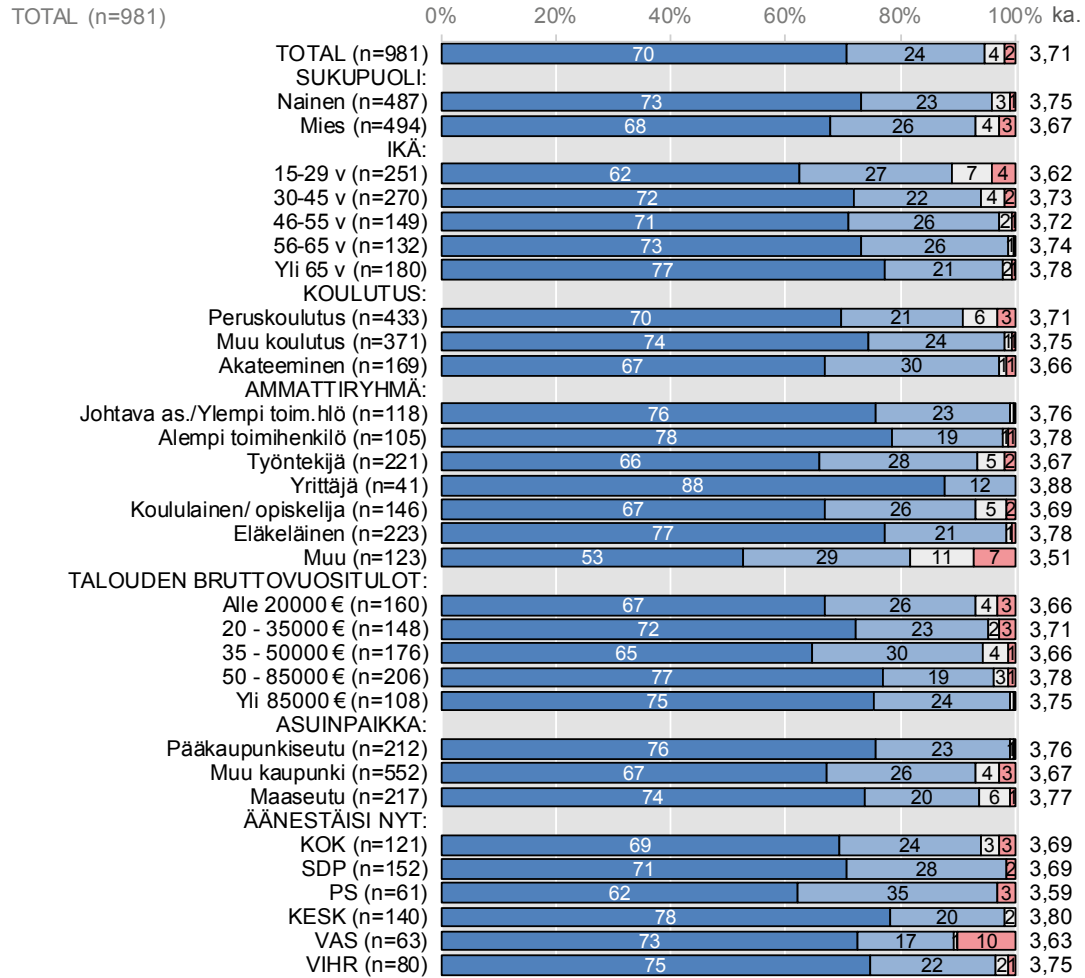
Suomen valtionhallinto ja sen virkamiesten toiminta on luottamukseni arvoista



Arvioi seuraavien arvojen tärkeyttä ja niiden toteutumista valtionhallinnossa.
Kuinka tärkeä arvo tämä mielestäsi on?

- Palveluperiaate

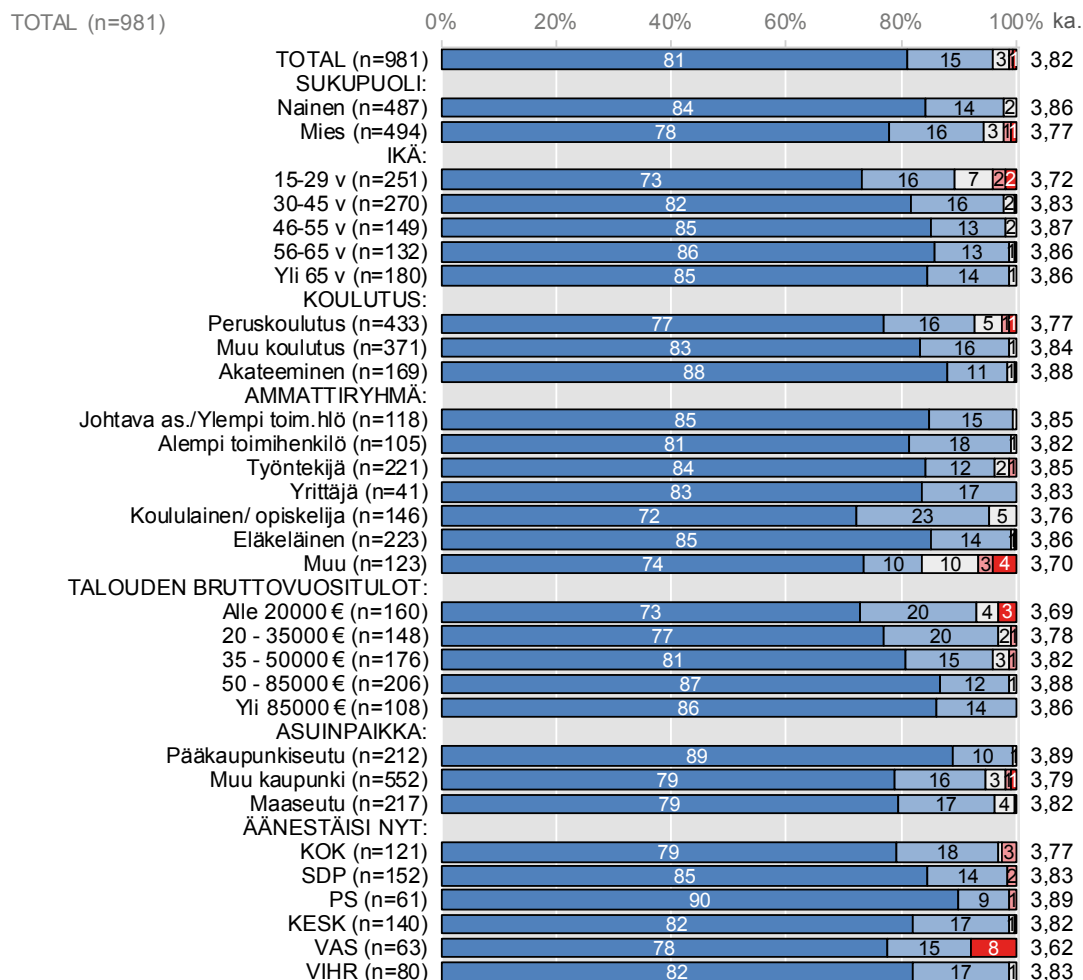
- Erittäin tärkeä (4) ■ Melko tärkeä (3) □ En osaa sanoa
■ Ei kovin tärkeä (2) ■ Ei lainkaan tärkeä (1)



Arvioi seuraavien arvojen tärkeyttä ja niiden toteutumista valtionhallinnossa.
 Kuinka tärkeä arvo tämä mielestäsi on?

- Asiantuntemus

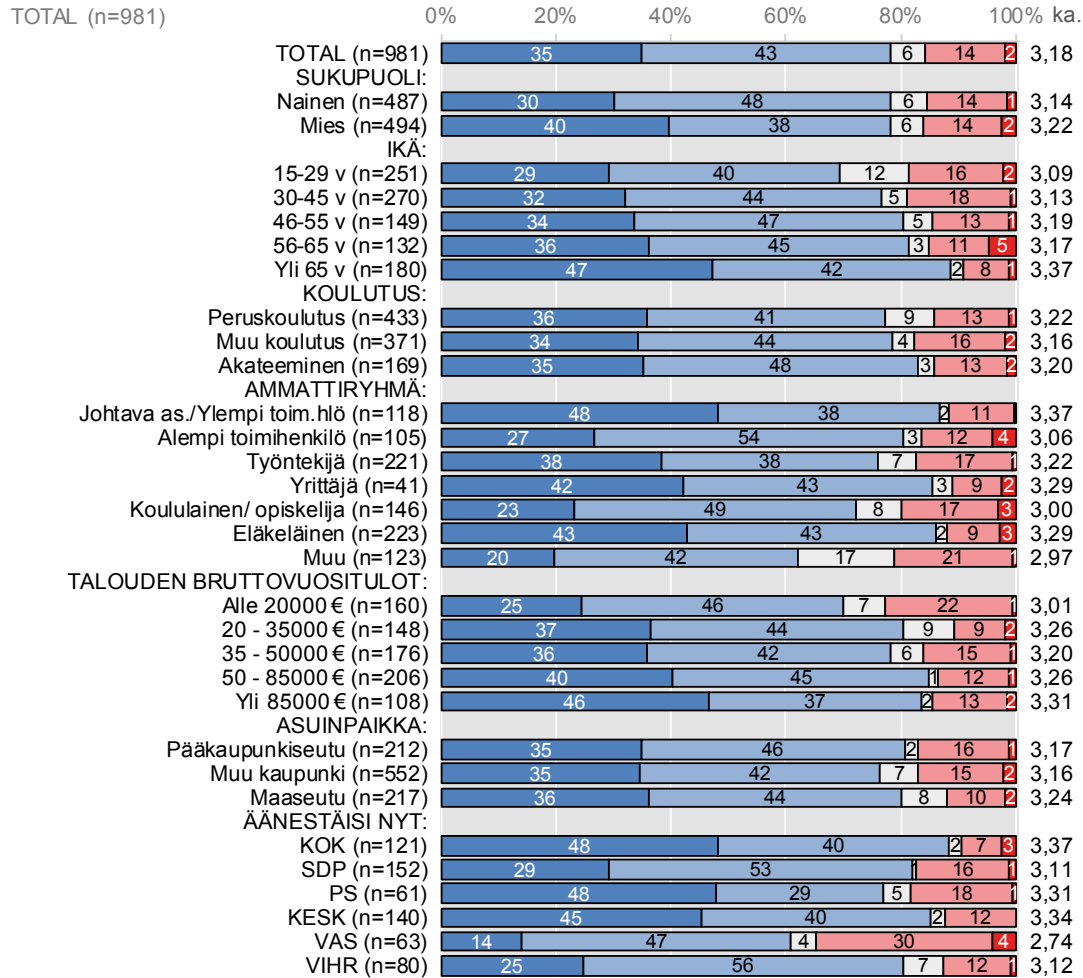
- Erittäin tärkeä (4) Melko tärkeä (3) En osaa sanoa
 Ei kovin tärkeä (2) Ei lainkaan tärkeä (1)



Arvioi seuraavien arvojen tärkeyttä ja niiden toteutumista valtionhallinnossa.
Kuinka tärkeä arvo tämä mielestäsi on?

- Toiminnan taloudellisuus

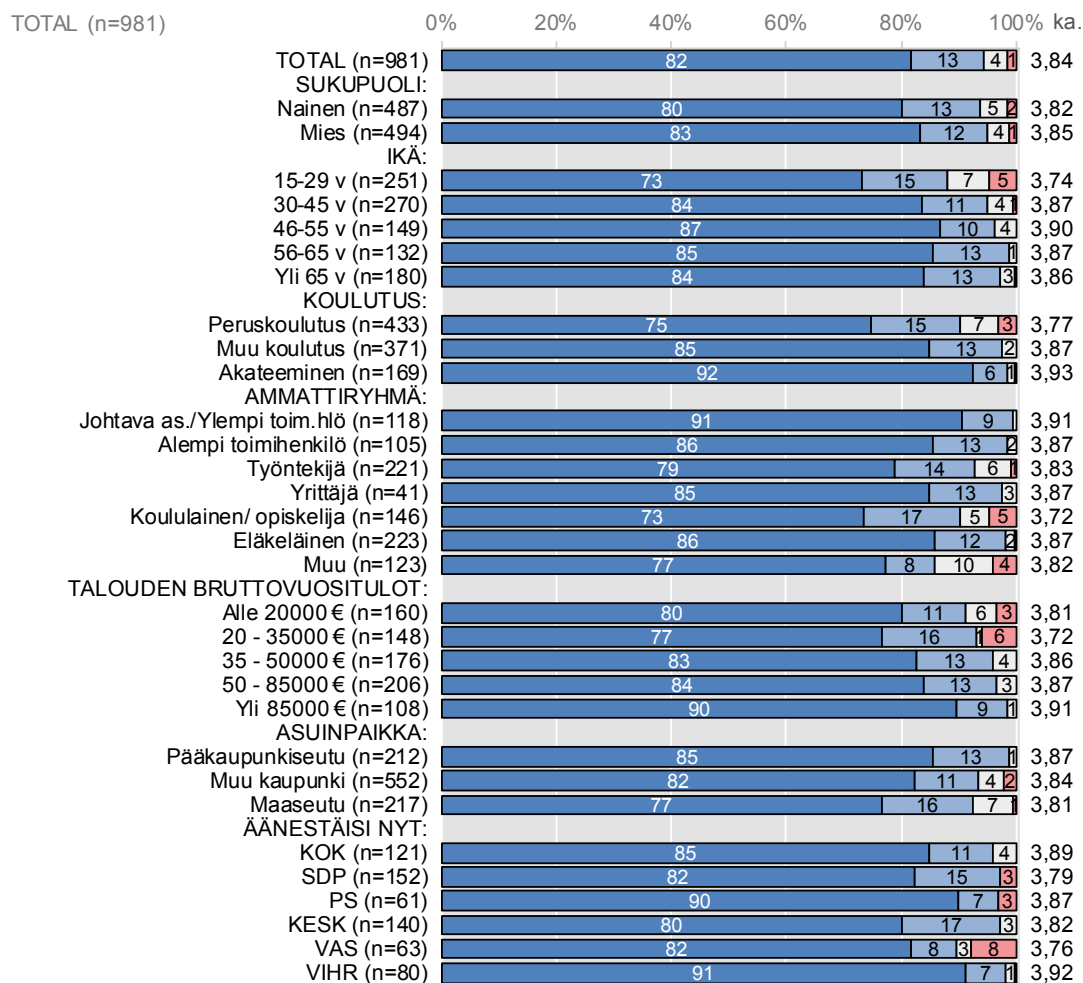
■ Erittäin tärkeä (4) ■ Melko tärkeä (3) □ En osaa sanoa
■ Ei kovin tärkeä (2) ■ Ei lainkaan tärkeä (1)



Arvioi seuraavien arvojen tärkeyttä ja niiden toteutumista valtionhallinnossa.
Kuinka tärkeä arvo tämä mielestäsi on?

- Puolueettomuus ja riippumattomuus

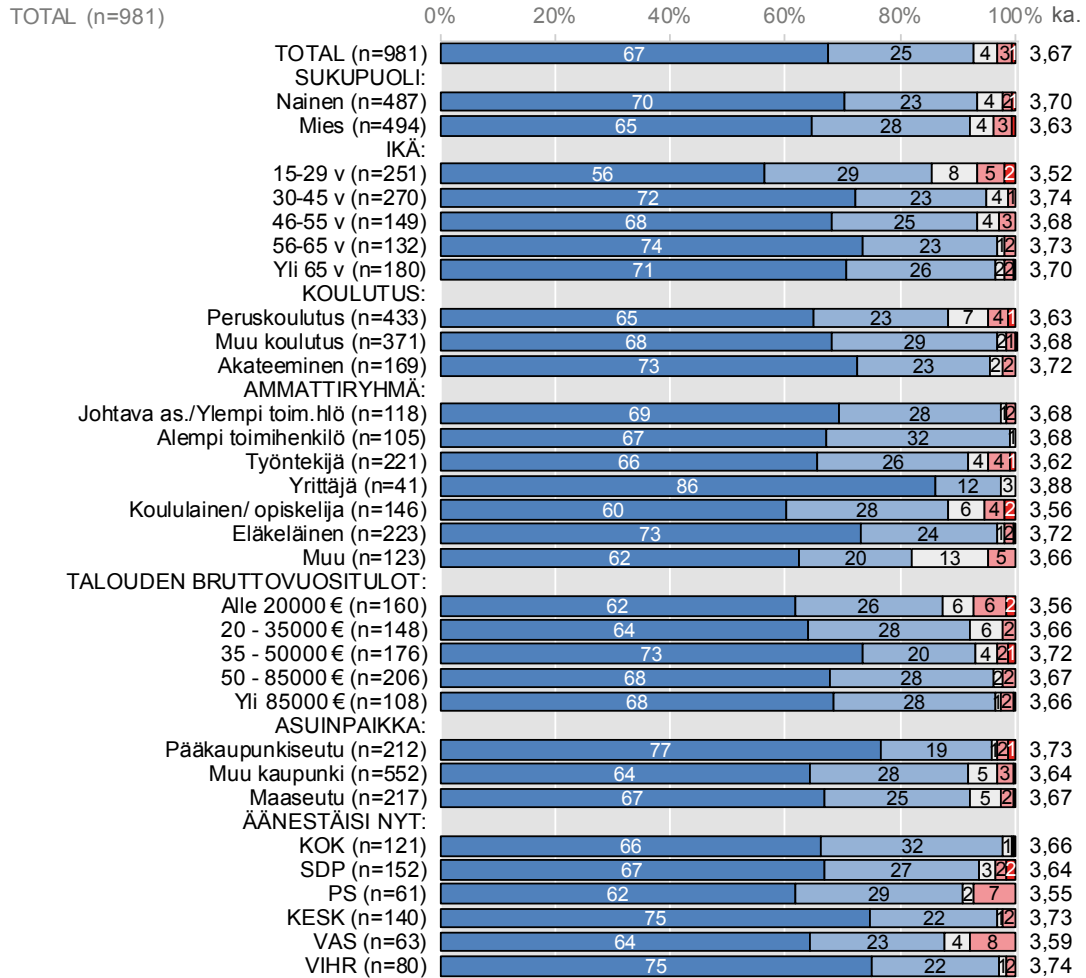
- Erittäin tärkeä (4) ■ Melko tärkeä (3) □ En osaa sanoa
■ Ei kovin tärkeä (2) ■ Ei lainkaan tärkeä (1)



Arvioi seuraavien arvojen tärkeyttä ja niiden toteutumista valtionhallinnossa.
Kuinka tärkeä arvo tämä mielestäsi on?

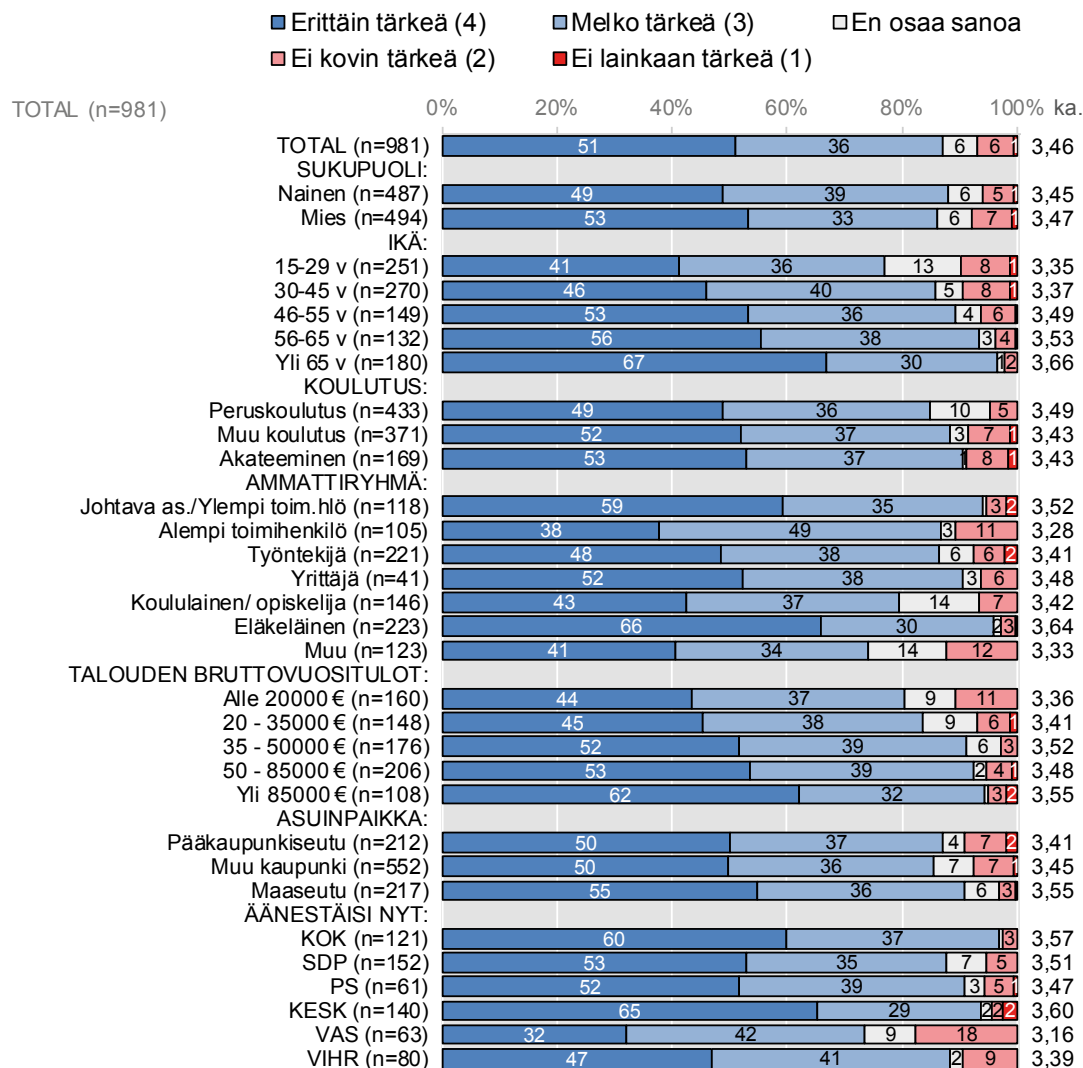
- Toiminnan avoimuus

- Erittäin tärkeä (4) ■ Melko tärkeä (3) □ En osaa sanoa
■ Ei kovin tärkeä (2) ■ Ei lainkaan tärkeä (1)



Arvioi seuraavien arvojen tärkeyttä ja niiden toteutumista valtionhallinnossa.
 Kuinka tärkeä arvo tämä mielestäsi on?

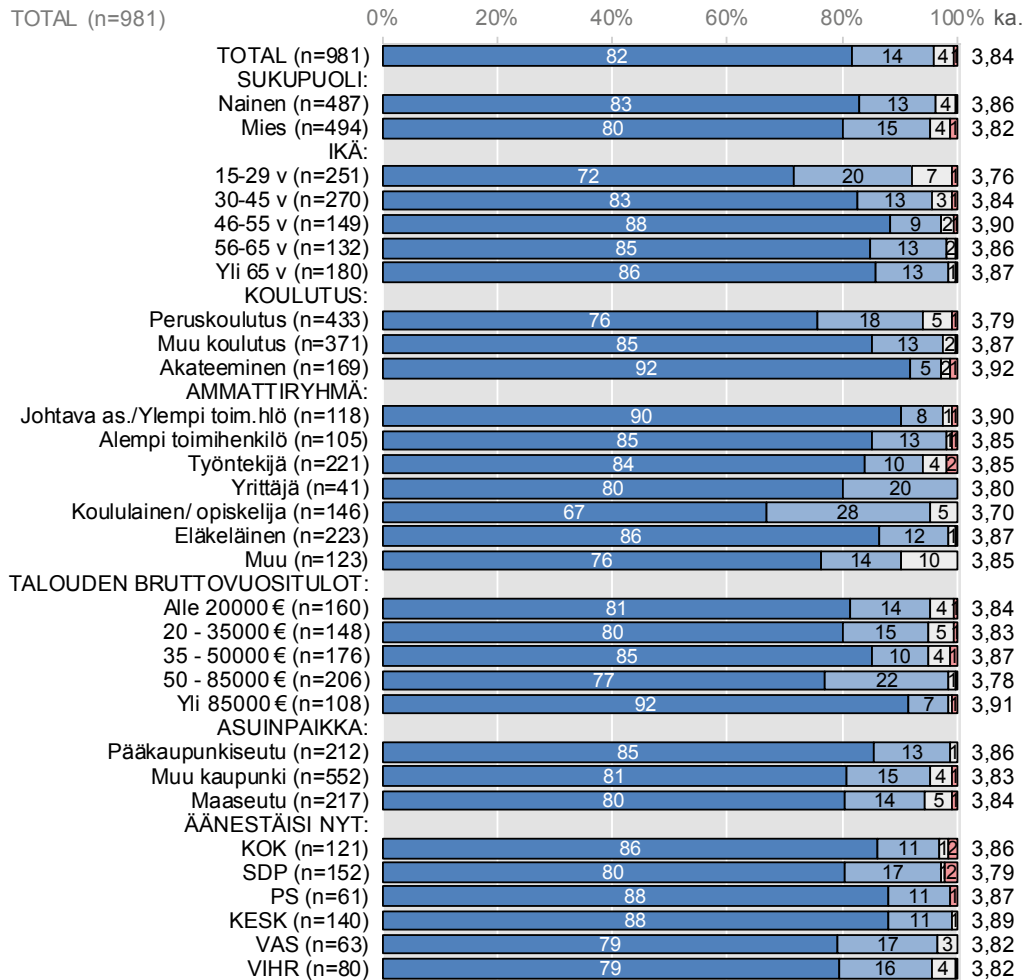
- Toiminnan tuloksellisuus



Arvioi seuraavien arvojen tärkeyttä ja niiden toteutumista valtionhallinnossa.
Kuinka tärkeä arvo tämä mielestäsi on?

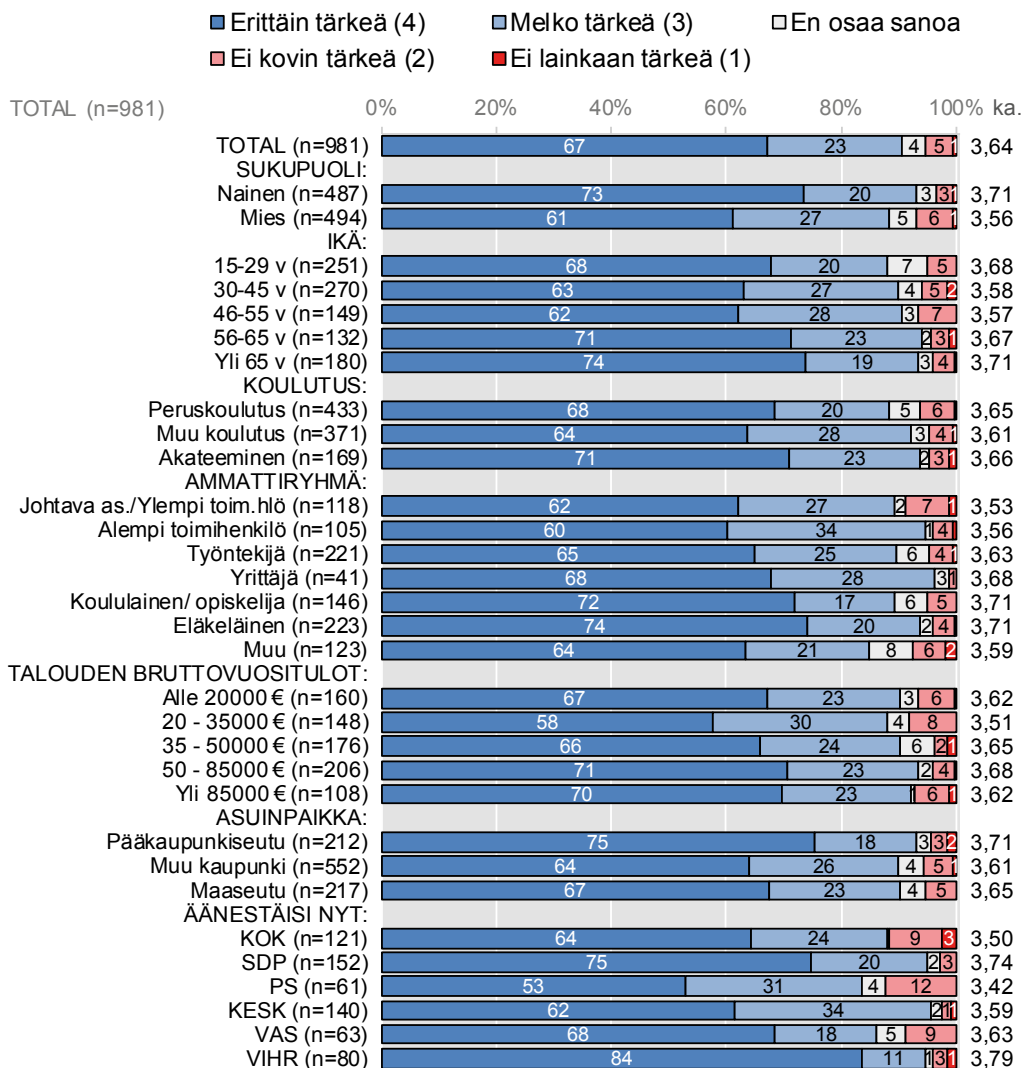
- Laillisuusperiaate ja vastuullisuus

- Erittäin tärkeä (4) ■ Melko tärkeä (3) □ En osaa sanoa
 ■ Ei kovin tärkeä (2) ■ Ei lainkaan tärkeä (1)



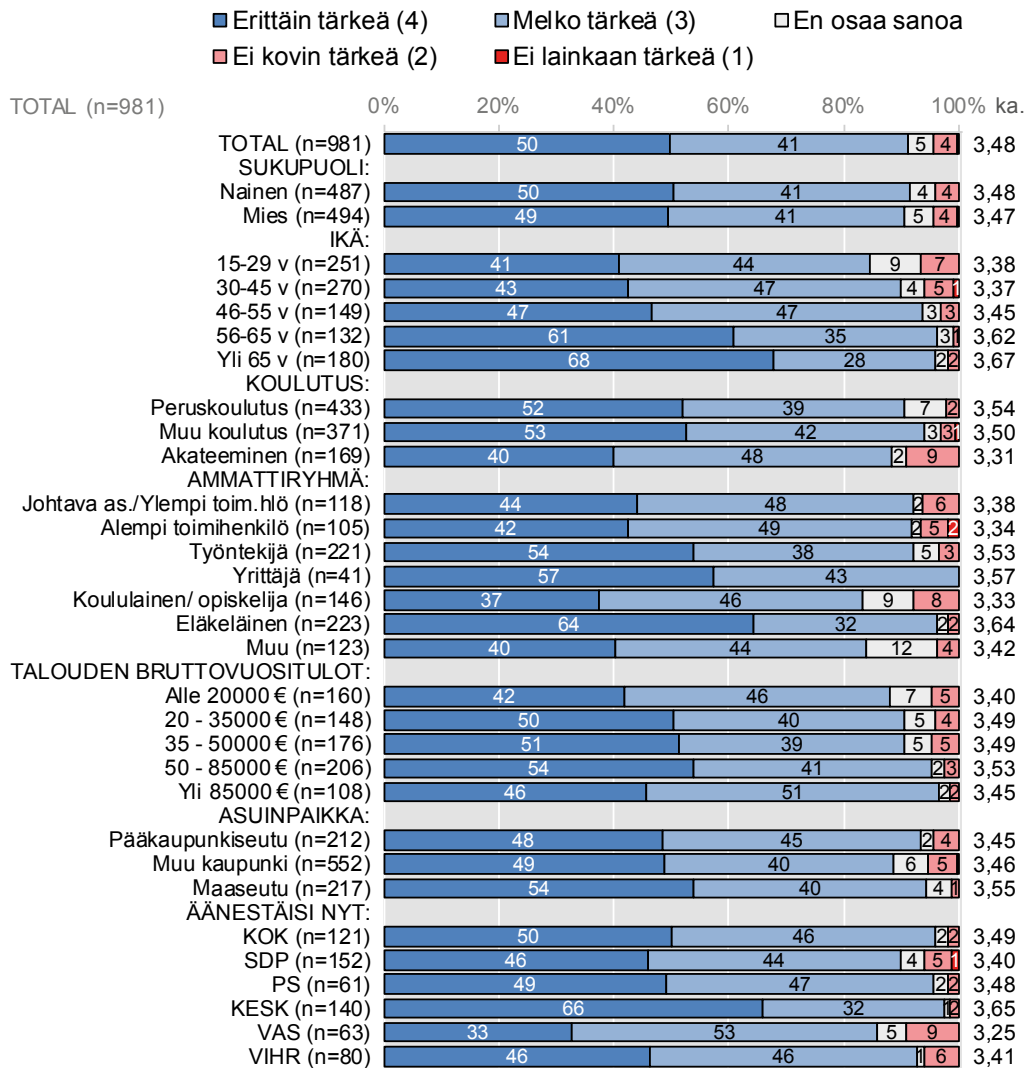
Arvioi seuraavien arvojen tärkeyttä ja niiden toteutumista valtionhallinnossa.
Kuinka tärkeä arvo tämä mielestäsi on?

- Tasa-arvo



Arvioi seuraavien arvojen tärkeyttä ja niiden toteutumista valtionhallinnossa.
Kuinka tärkeä arvo tämä mielestäsi on?

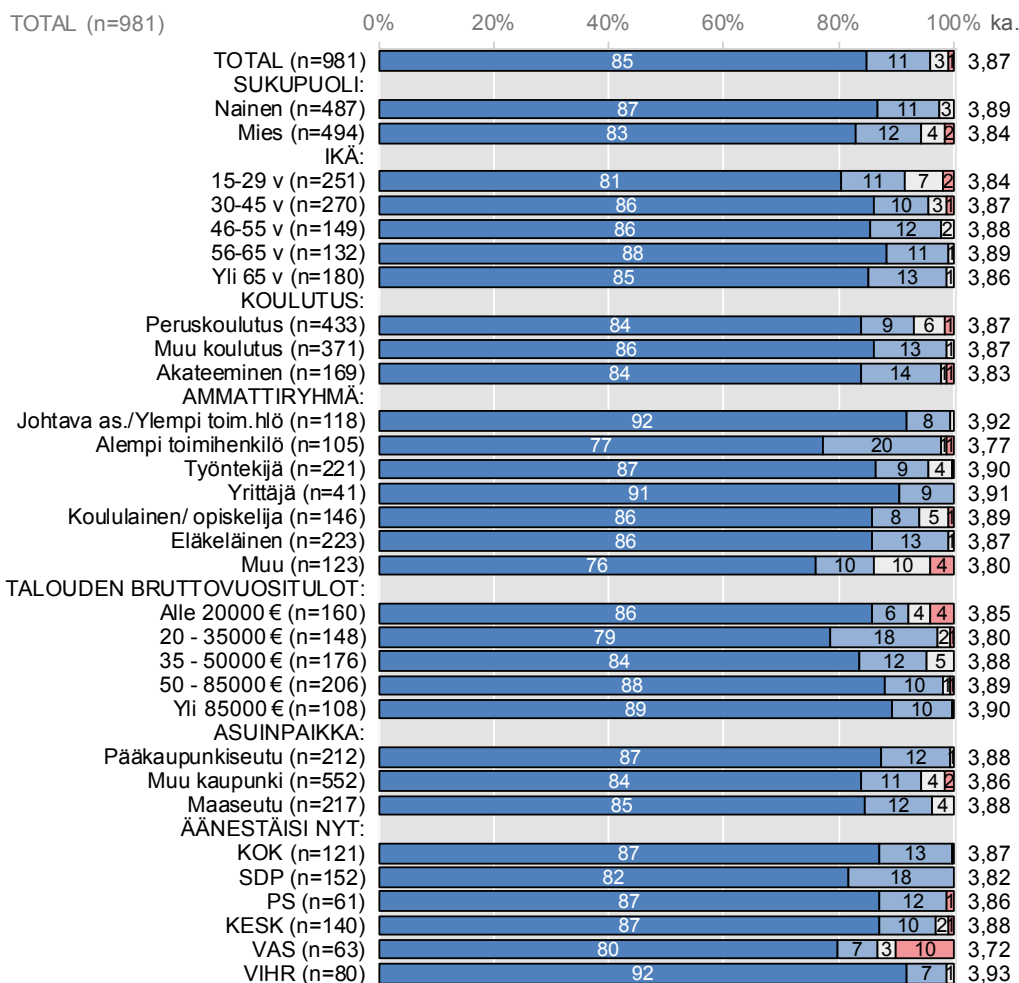
- Omistautuminen



Arvioi seuraavien arvojen tärkeyttä ja niiden toteutumista valtionhallinnossa.
Kuinka tärkeä arvo tämä mielestäsi on?

- Luottamus

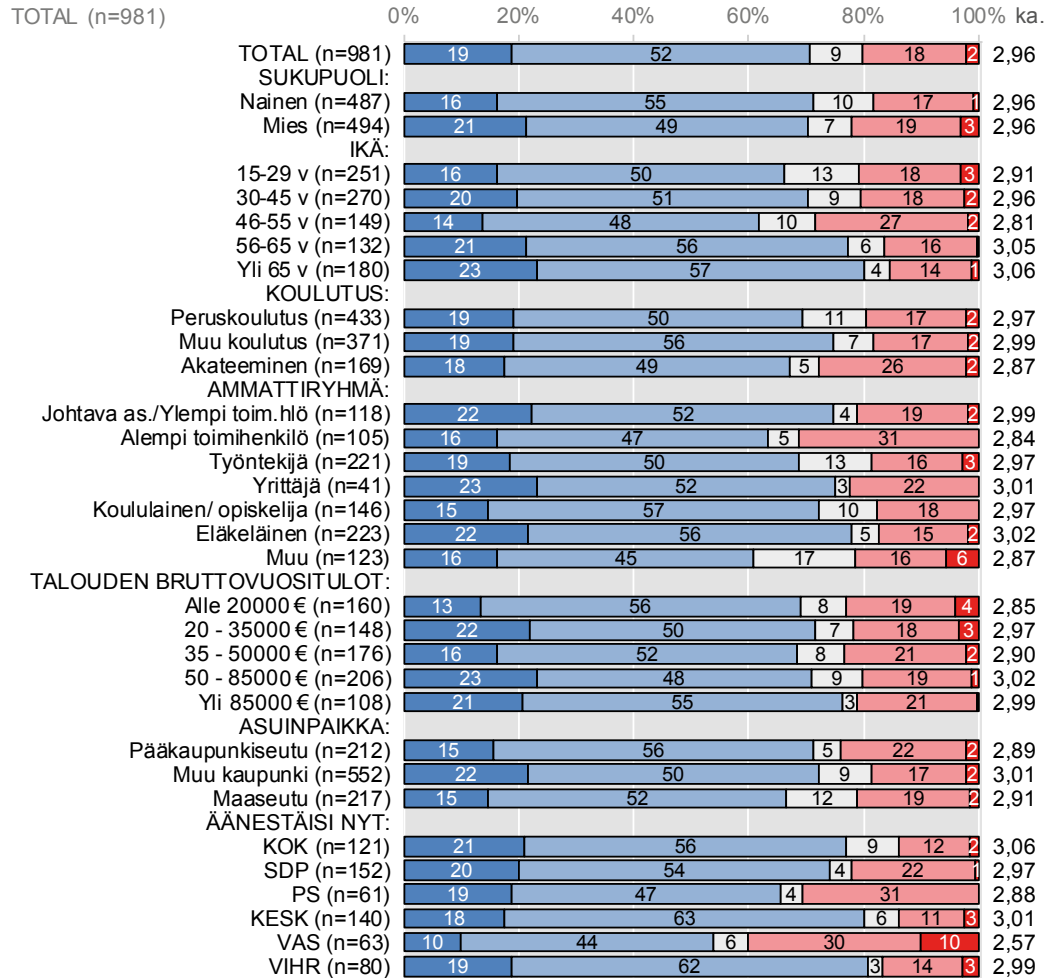
- Erittäin tärkeä (4) Melko tärkeä (3) En osaa sanoa
 Ei kovin tärkeä (2) Ei lainkaan tärkeä (1)



Arvioi seuraavien arvojen tärkeyttä ja niiden toteutumista valtionhallinnossa.
Kuinka tärkeä arvo tämä mielestäsi on?

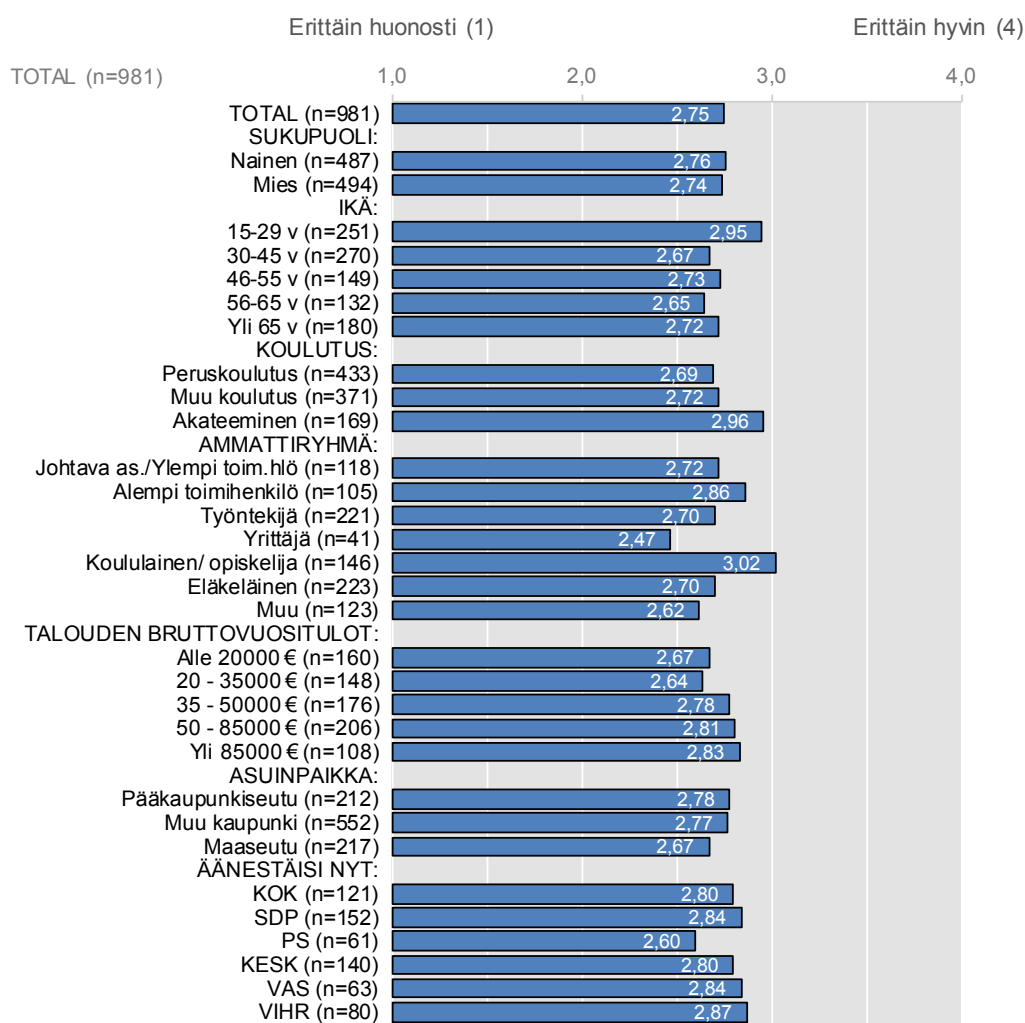
- Toiminnan innovatiivisuus

- Erittäin tärkeä (4) ■ Melko tärkeä (3) □ En osaa sanoa
■ Ei kovin tärkeä (2) ■ Ei lainkaan tärkeä (1)



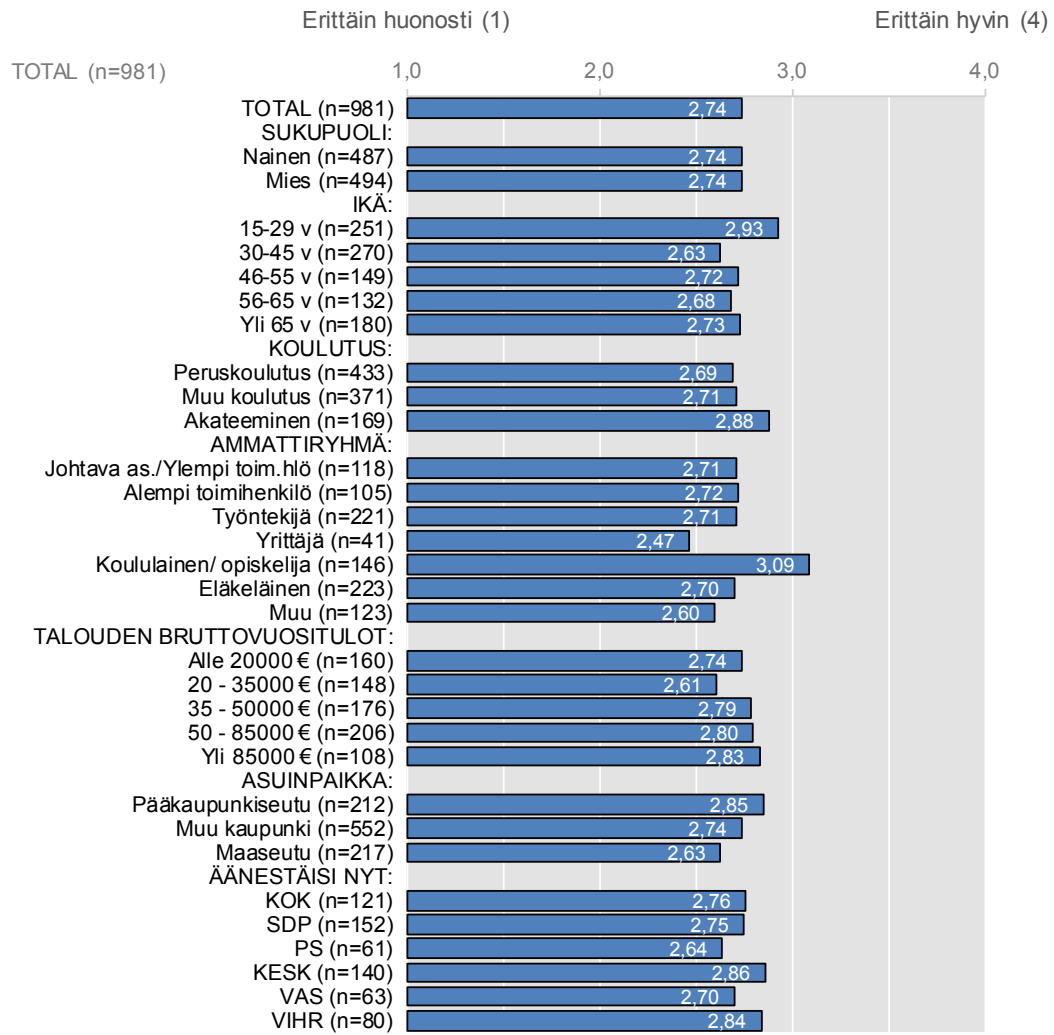
Entä kuinka hyvin tämä arvo toteutuu virkamiesten toiminnassa?

- Toiminnan yleinen hyväksyttävyys



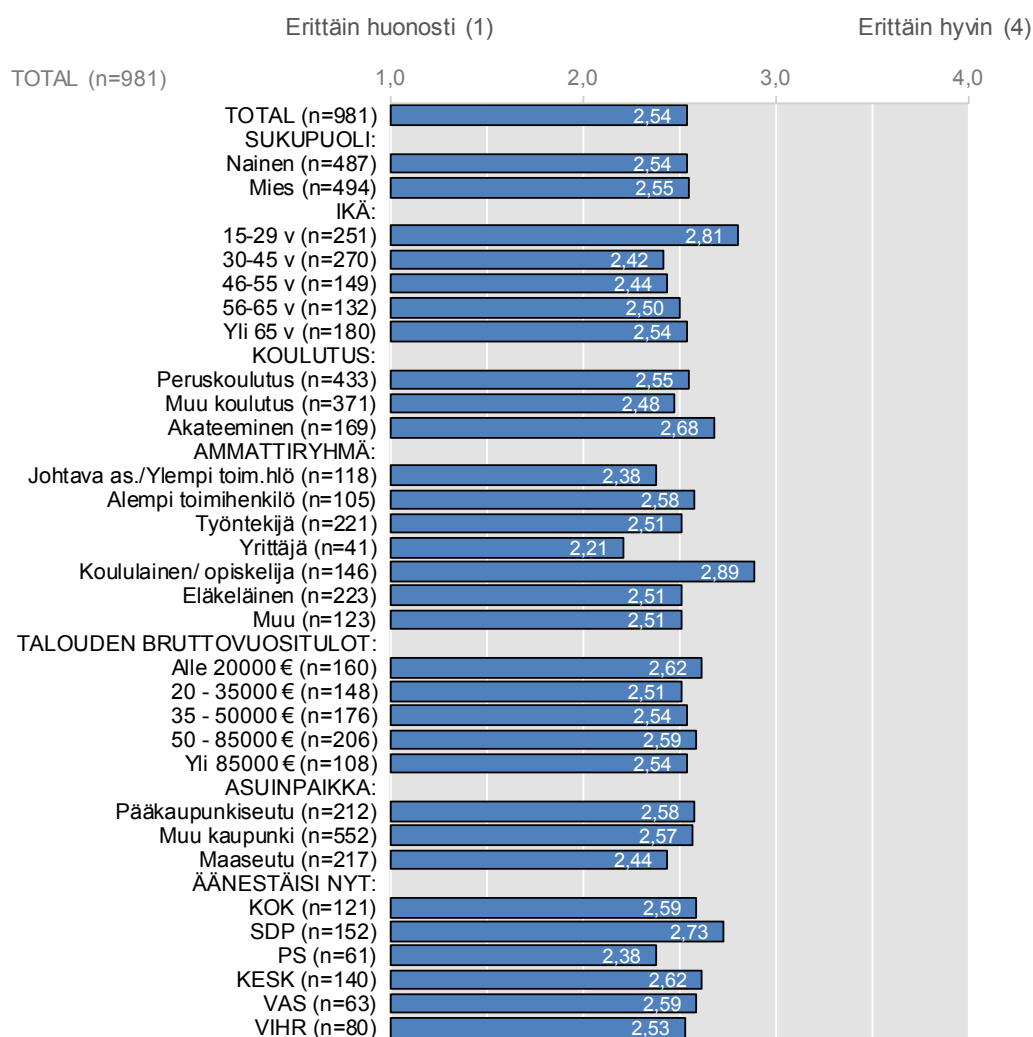
Entä kuinka hyvin tämä arvo toteutuu virkamiesten toiminnassa?

- **Asiantuntemus**



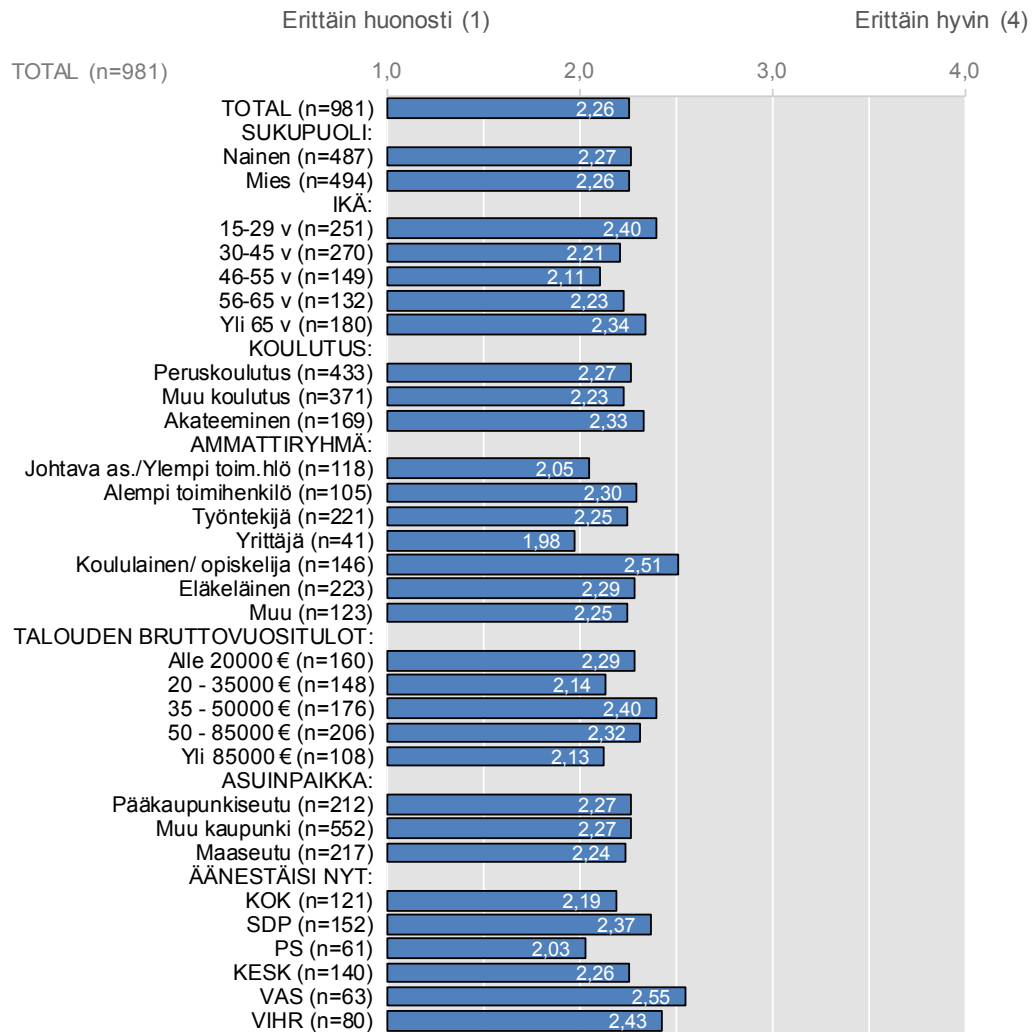
Entä kuinka hyvin tämä arvo toteutuu virkamiesten toiminnassa?

- Palveluperiaate



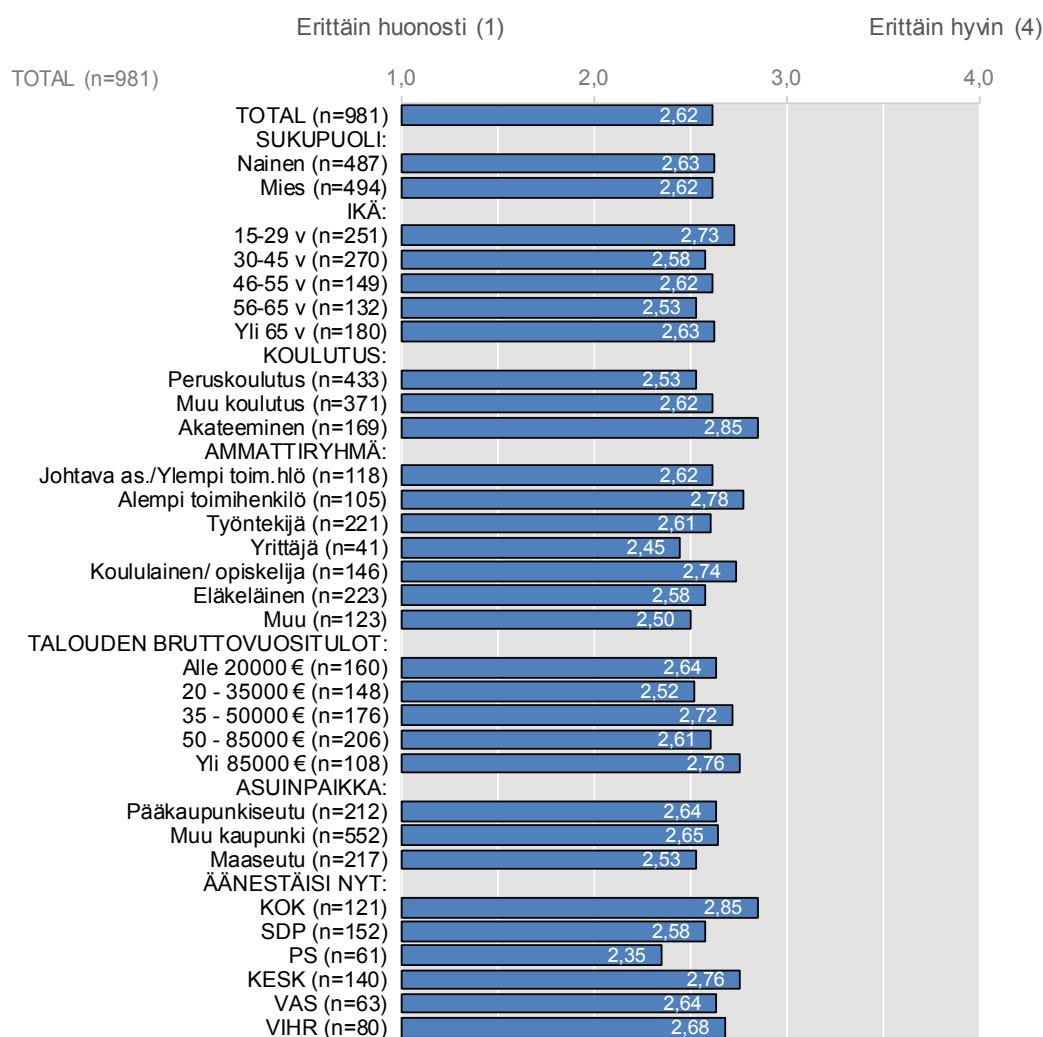
Entä kuinka hyvin tämä arvo toteutuu virkamiesten toiminnassa?

- Toiminnan taloudellisuus



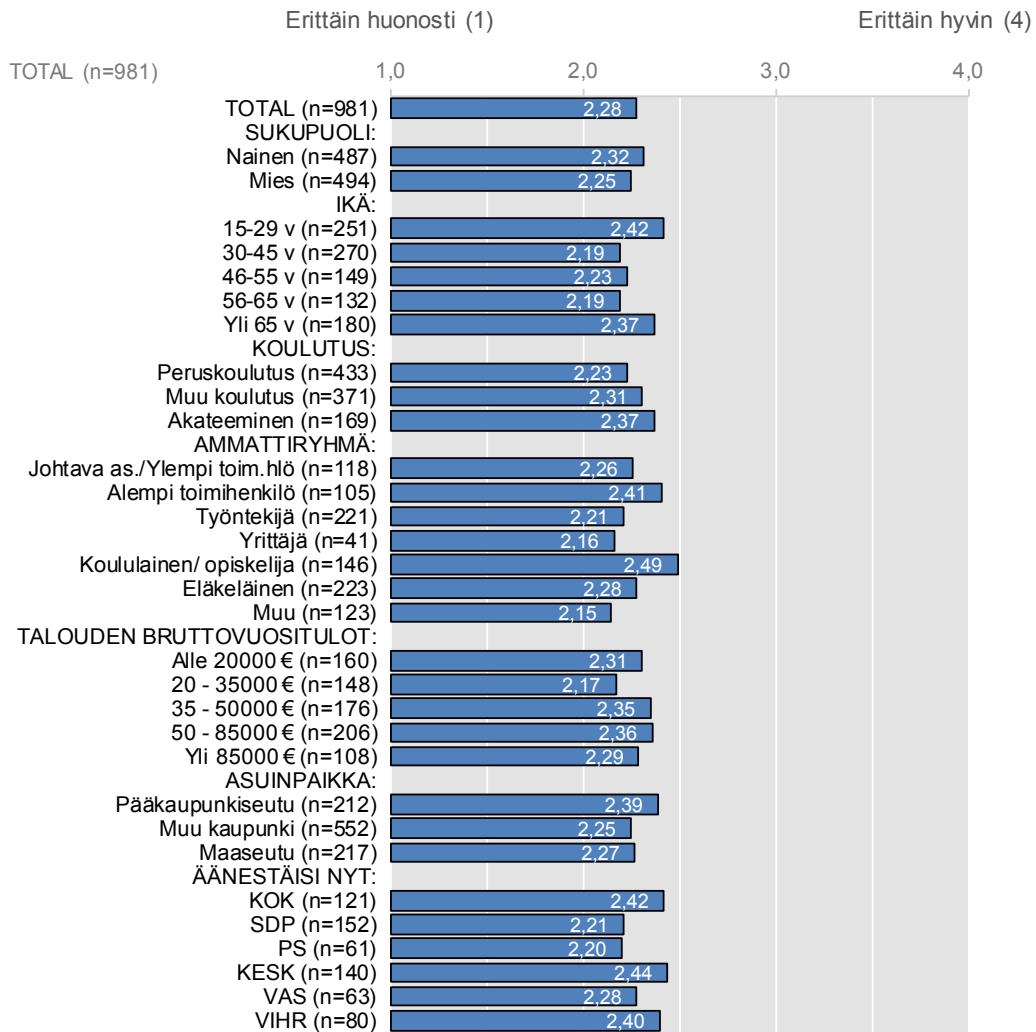
Entä kuinka hyvin tämä arvo toteutuu virkamiesten toiminnassa?

- Puolueettomuus ja riippumattomuus



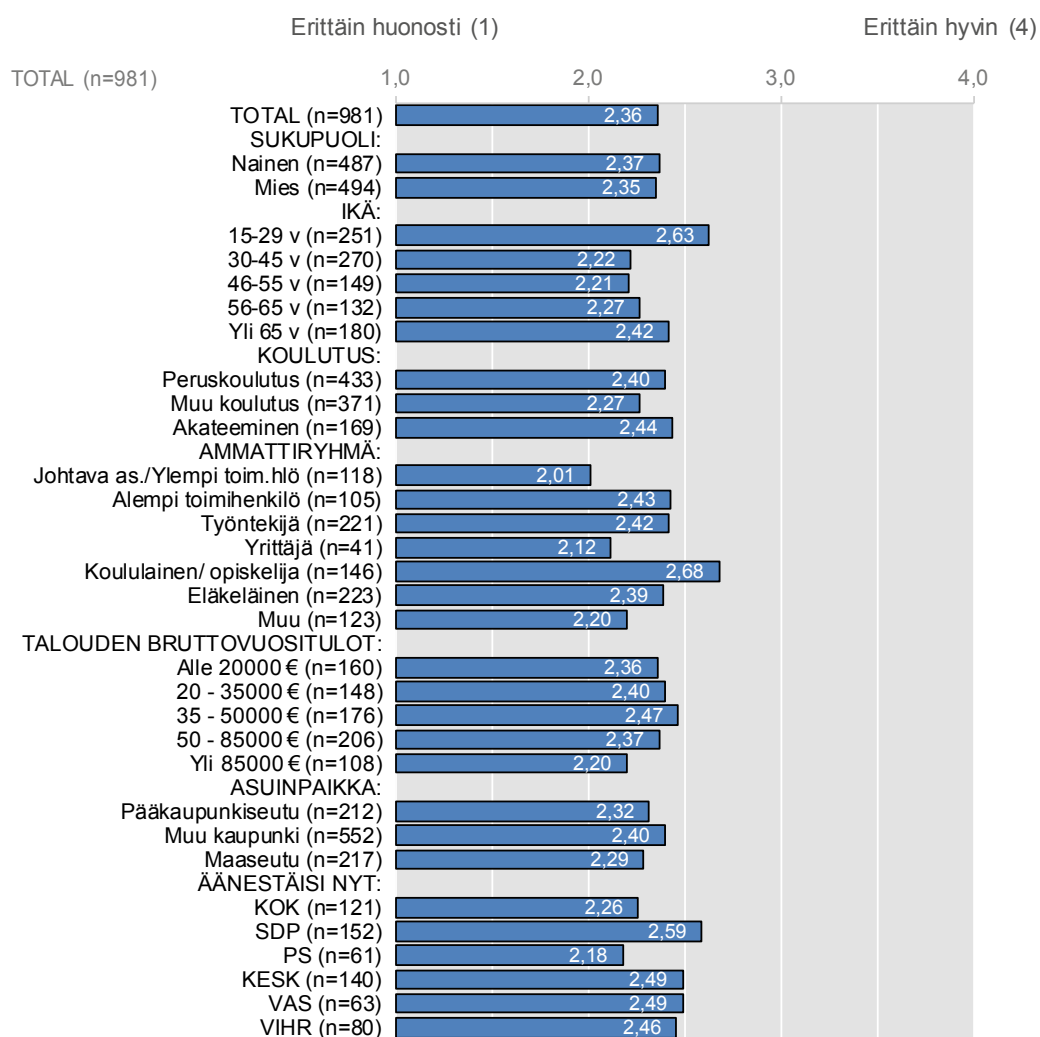
Entä kuinka hyvin tämä arvo toteutuu virkamiesten toiminnassa?

- Toiminnan avoimuus



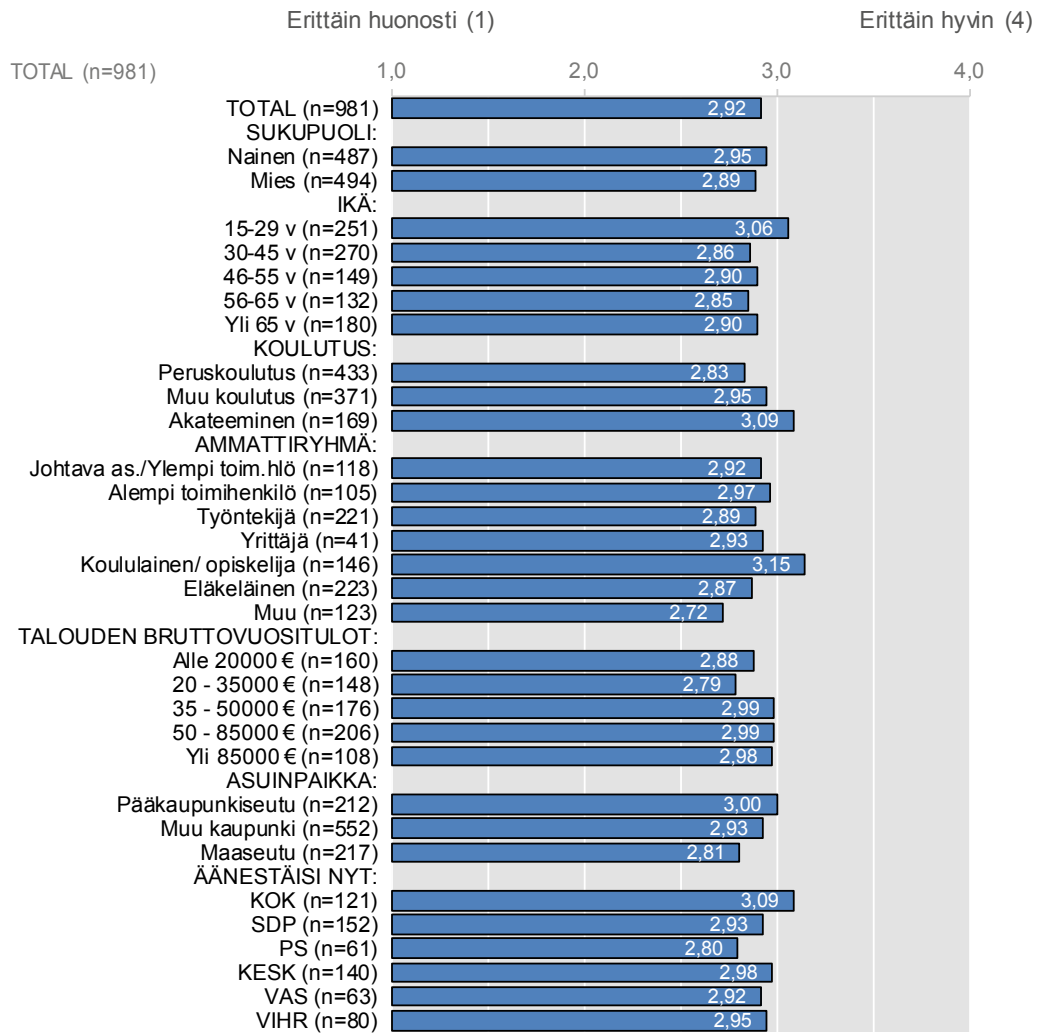
Entä kuinka hyvin tämä arvo toteutuu virkamiesten toiminnassa?

- Toiminnan tuloksellisuus



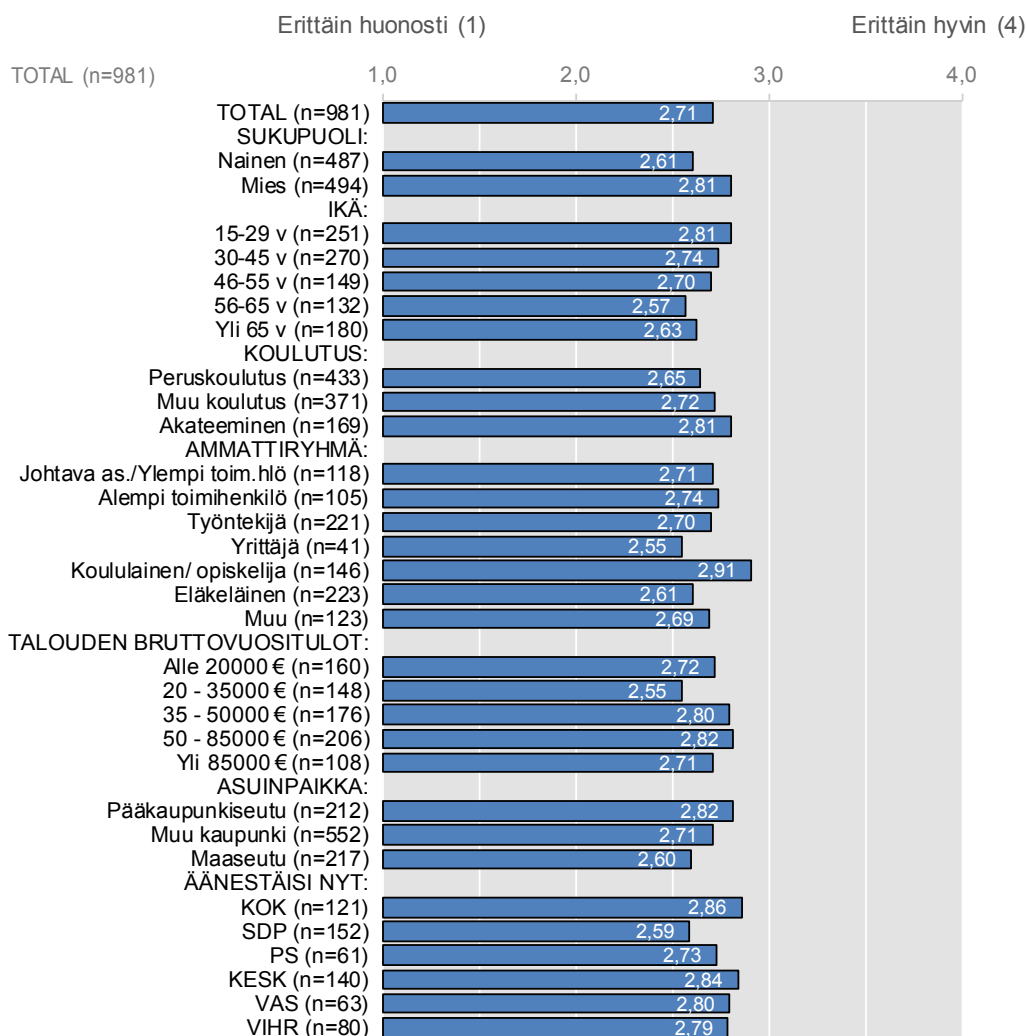
Entä kuinka hyvin tämä arvo toteutuu virkamiesten toiminnassa?

- Laillisuusperiaate ja vastuullisuus



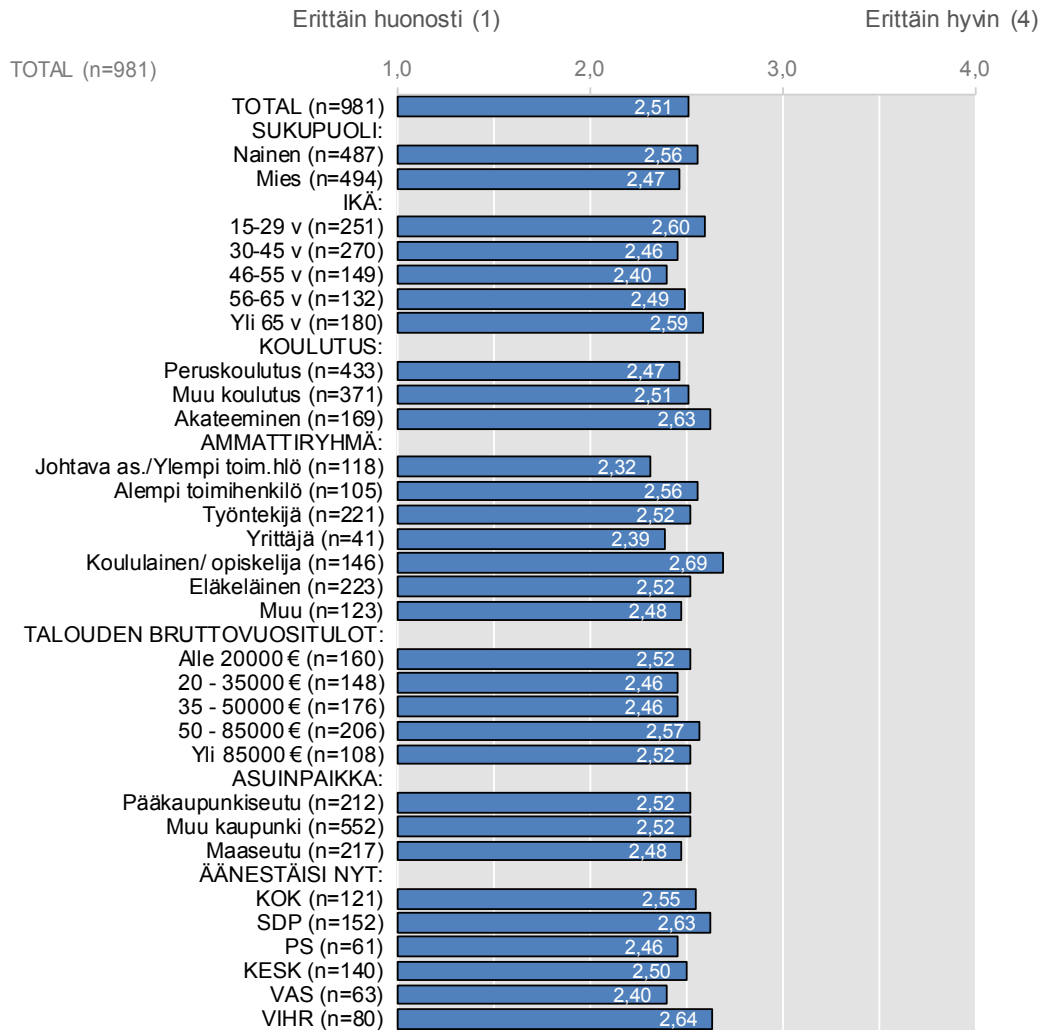
Entä kuinka hyvin tämä arvo toteutuu virkamiesten toiminnassa?

- Tasa-arvo



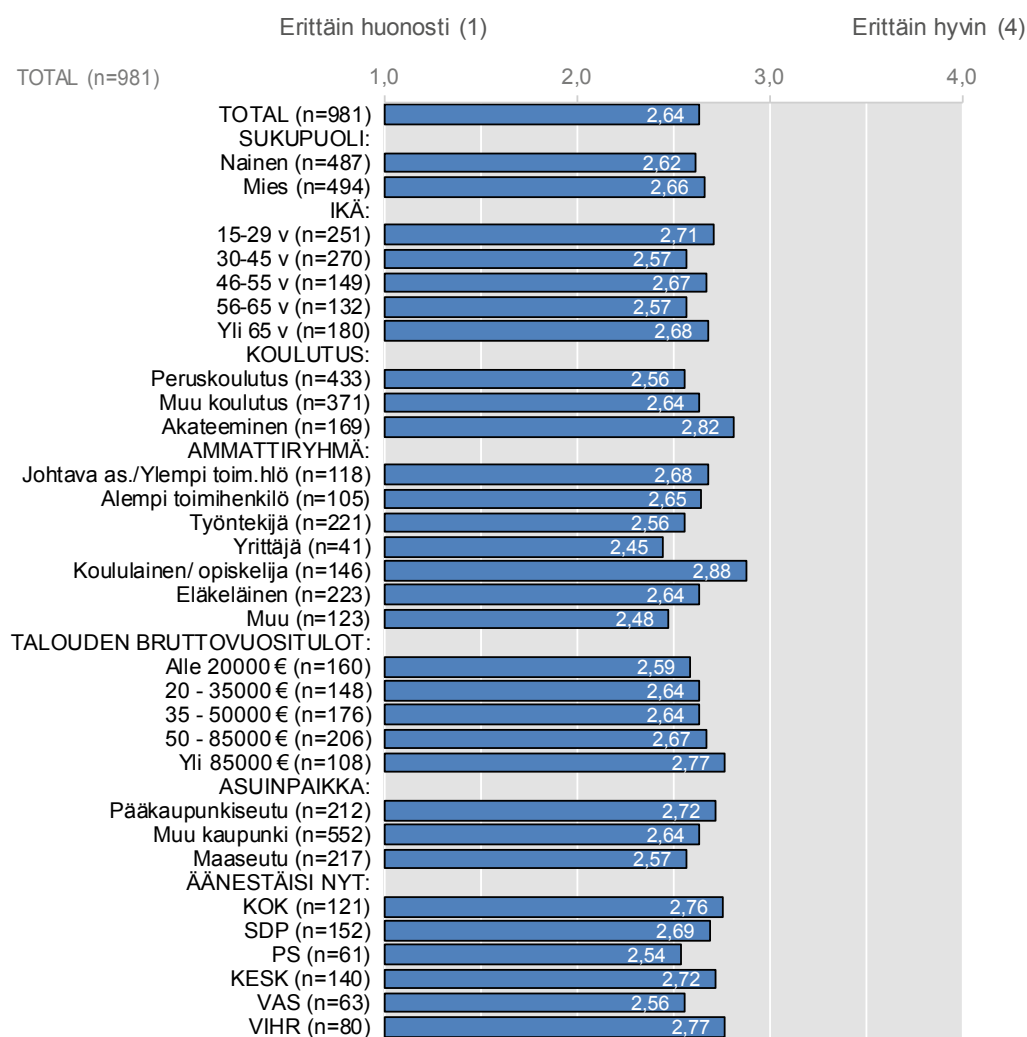
Entä kuinka hyvin tämä arvo toteutuu virkamiesten toiminnassa?

- Omistautuminen



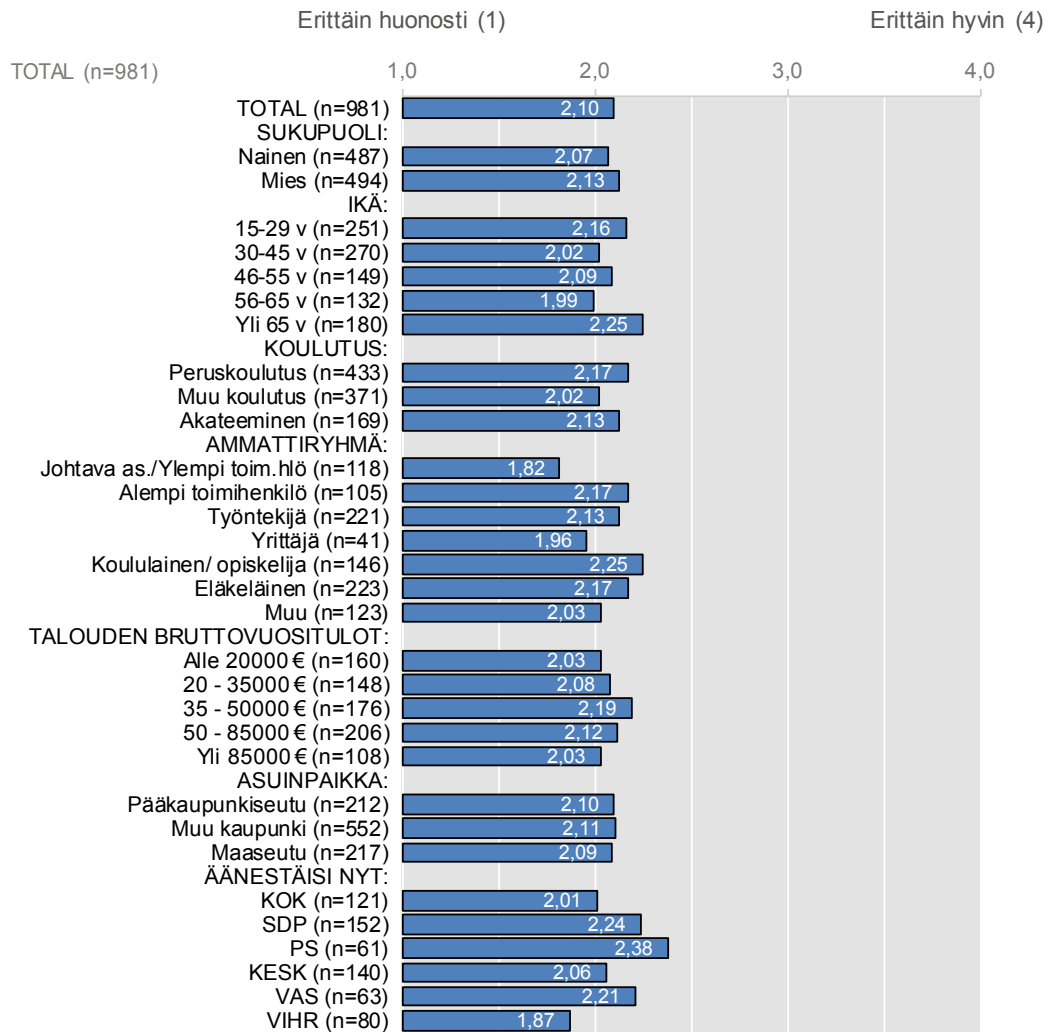
Entä kuinka hyvin tämä arvo toteutuu virkamiesten toiminnassa?

- Luottamus



Entä kuinka hyvin tämä arvo toteutuu virkamiesten toiminnassa?

- Toiminnan innovatiivisuus

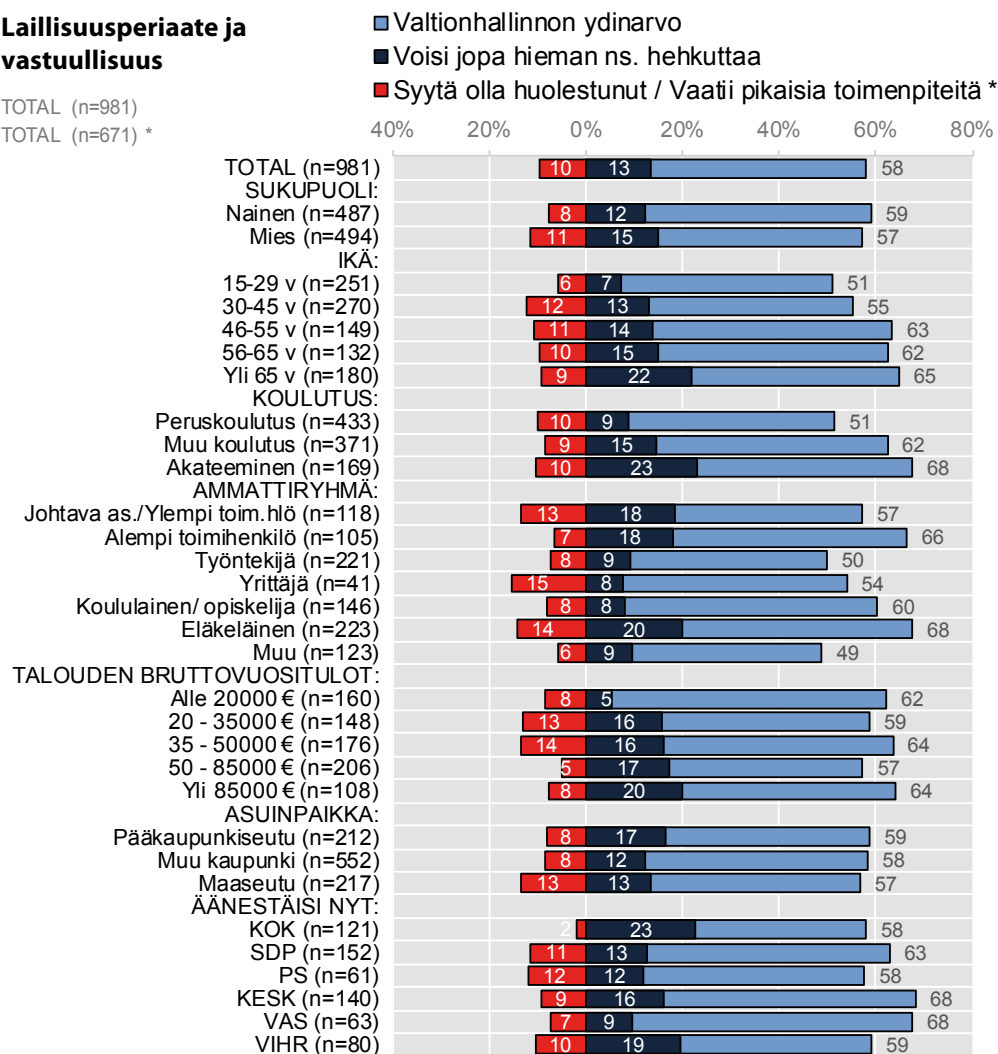


Entä mitkä edellä mainituista arvoista nostaisit valtionhallinnon ydinarvoiksi?
 Toteutuuko joku tai jotkut niistä niin hyvin, että asiaa voisi ns. jopa hieman hehkuttaa?
 Entä onko jonkin tai joidenkin arvojen tila mielestäsi tällä hetkellä sellainen, että asiasta olisi syytä olla huolestunut tai jotka edellyttävät pikaisia toimenpiteitä?

Laillisuusperiaate ja vastuullisuus

TOTAL (n=981)

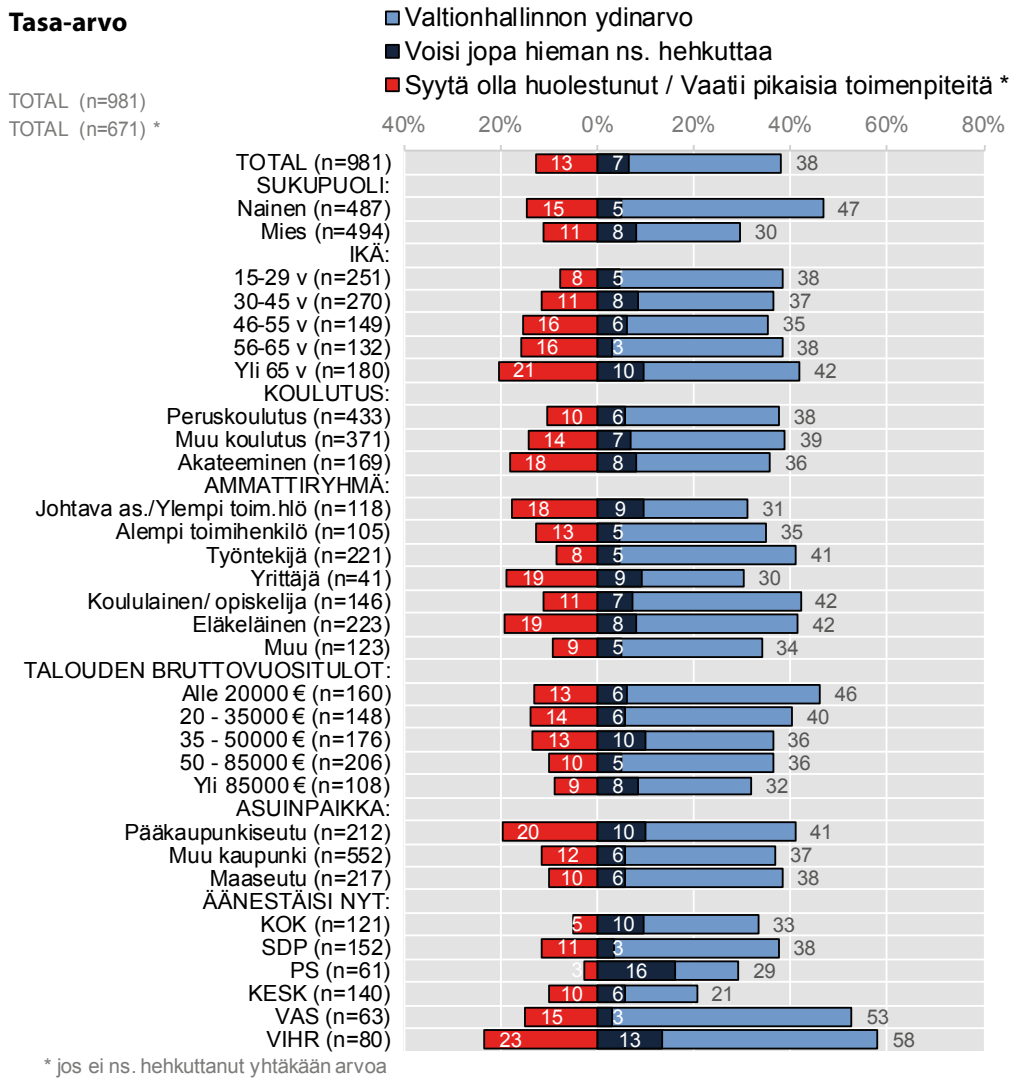
TOTAL (n=671) *



* jos ei ns. hehkuttanut yhtäkään arvoa

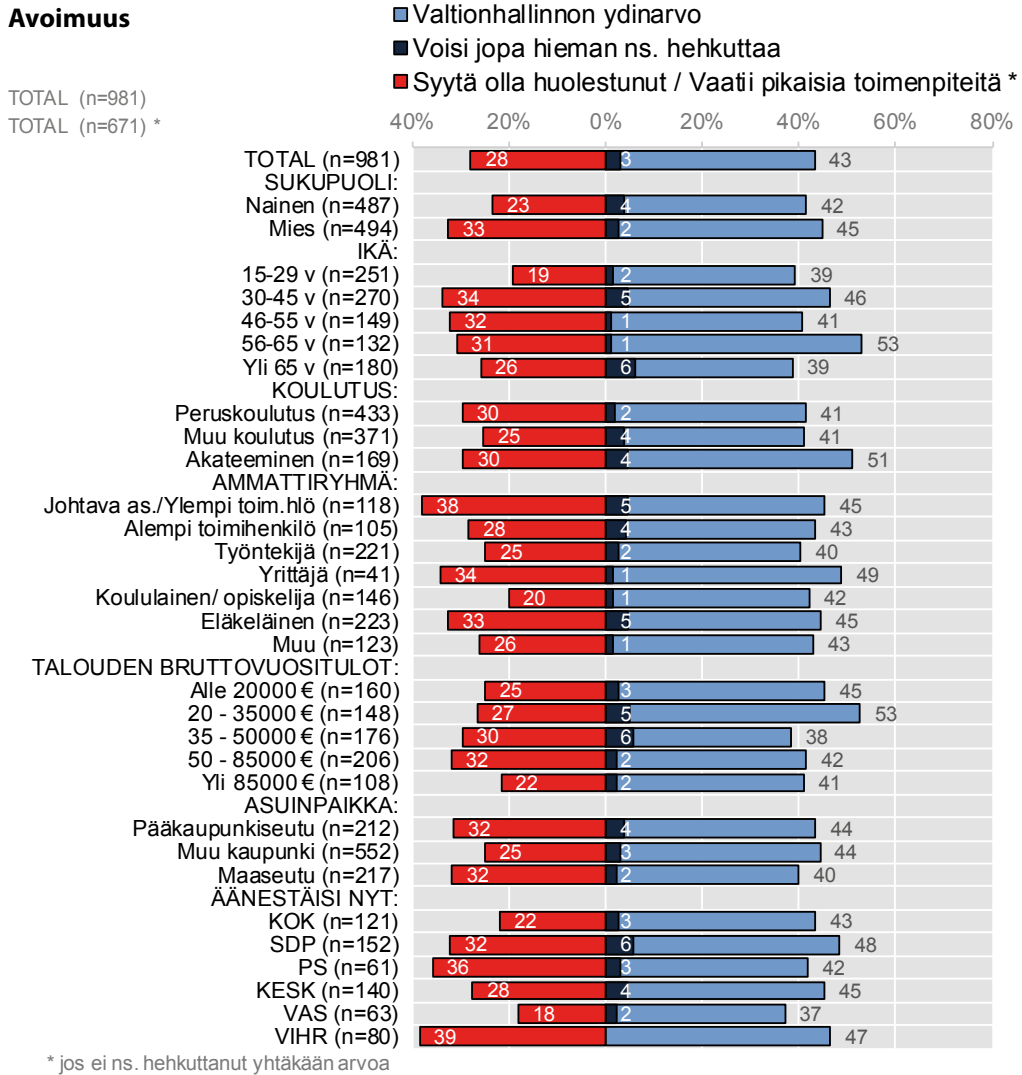
Entä mitkä edellä mainituista arvoista nostaisit valtionhallinnon ydinarvoiksi?
Toteutuuko joku tai jotkut niistä niin hyvin, että asiaa voisi ns. jopa hieman hehkuttaa?
Entä onko jonkin tai joidenkin arvojen tila mielestäsi tällä hetkellä sellainen, että asiasta olisi syytä olla huolestunut tai jotka edellyttävät pikaisia toimenpiteitä?

Tasa-arvo



Entä mitkä edellä mainituista arvoista nostaisit valtionhallinnon ydinarvoiksi?
Toteutuuko joku tai jotkut niistä niin hyvin, että asiaa voisi ns. jopa hieman hehkuttaa?
Entä onko jonkin tai joidenkin arvojen tila mielestäsi tällä hetkellä sellainen, että asiasta olisi syytä olla huolestunut tai jotka edellyttävät pikaisia toimenpiteitä?

Avoimuus



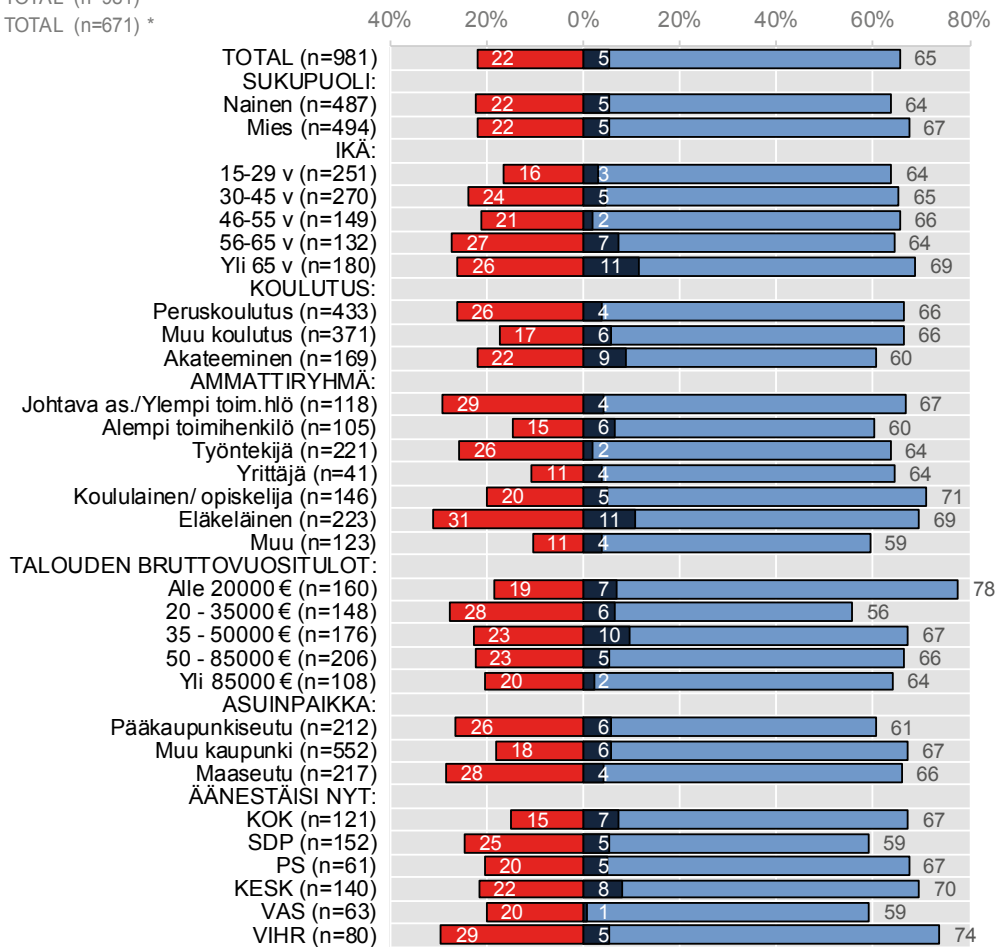
Entä mitkä edellä mainituista arvoista nostaisit valtionhallinnon ydinarvoiksi?
Toteutuuko joku tai jotkut niistä niin hyvin, että asiaa voisi ns. jopa hieman hehkuttaa?
Entä onko jonkin tai joidenkin arvojen tila mielestäsi tällä hetkellä sellainen, että asiasta olisi syytä olla huolestunut tai jotka edellyttävät pikaisia toimenpiteitä?

Luottamus

- Valtionhallinnon ydinarvo
- Voisi jopa hieman ns. hehkuttaa
- Syytä olla huolestunut / Vaatii pikaisia toimenpiteitä *

TOTAL (n=981)

TOTAL (n=671) *



* jos ei ns. hehkuttanut yhtäkään arvoa

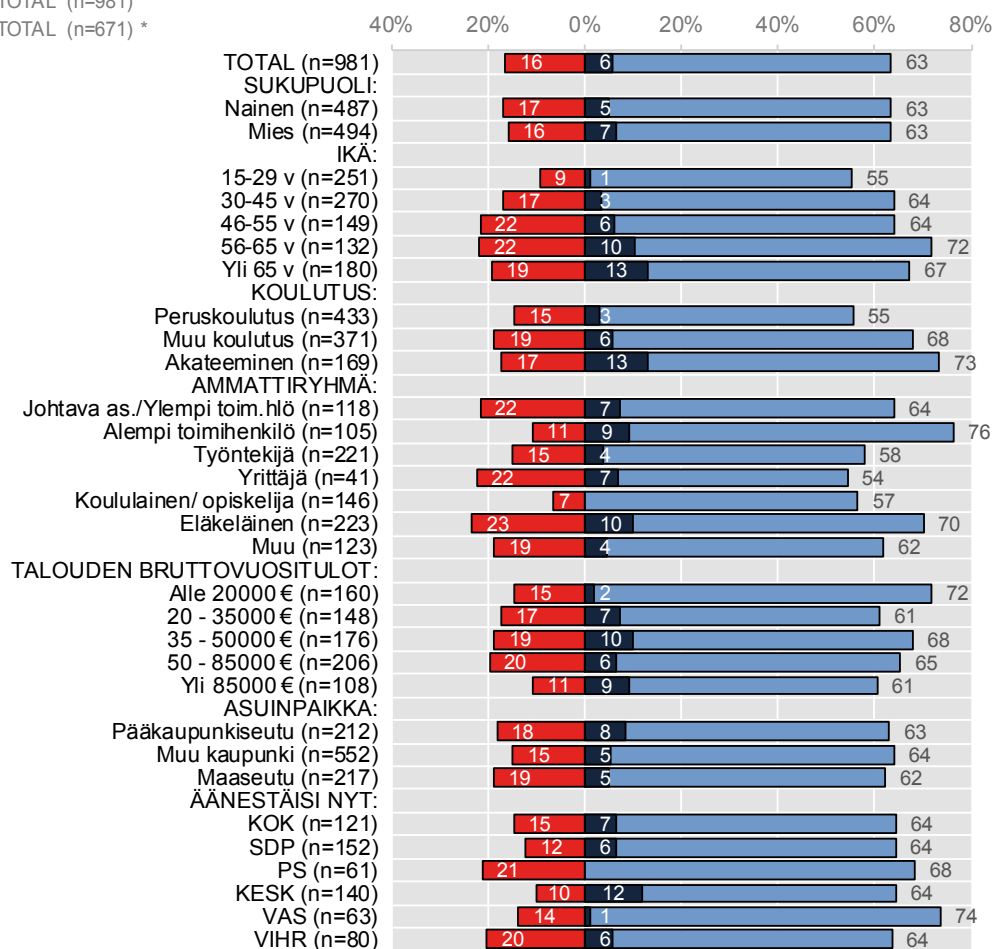
Entä mitkä edellä mainituista arvoista nostaisit valtionhallinnon ydinarvoiksi?
Toteutuuko joku tai jotkut niistä niin hyvin, että asiaa voisi ns. jopa hieman hehkuttaa?
Entä onko jonkin tai joidenkin arvojen tila mielestäsi tällä hetkellä sellainen, että asiasta olisi syytä olla huolestunut tai jotka edellyttävät pikaisia toimenpiteitä?

Puolueettomuus ja riippumattomuus

- Valtionhallinnon ydinarvo
- Voisi jopa hieman ns. hehkuttaa
- Syytä olla huolestunut / Vaatii pikaisia toimenpiteitä *

TOTAL (n=981)

TOTAL (n=671) *



* jos ei ns. hehkuttanut yhtäkään arvoa

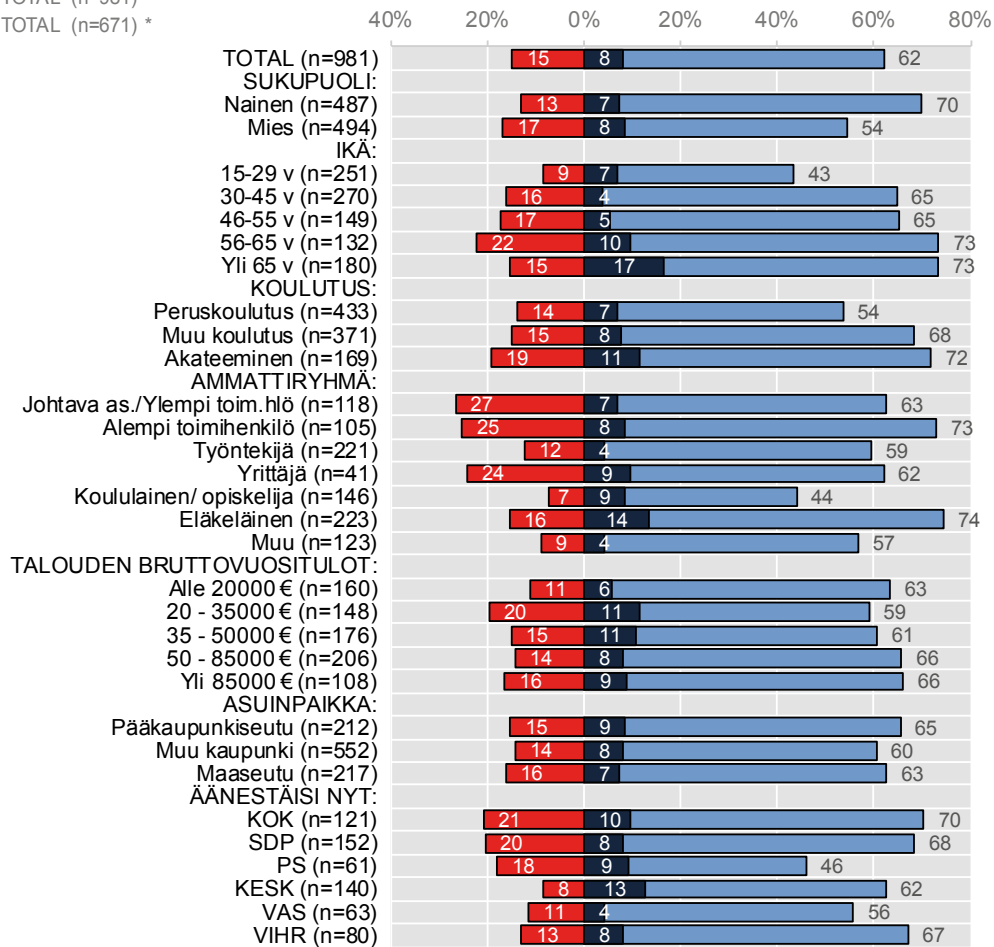
Entä mitkä edellä mainituista arvoista nostaisit valtionhallinnon ydinarvoiksi?
Toteutuuko joku tai jotkut niistä niin hyvin, että asiaa voisi ns. jopa hieman hehkuttaa?
Entä onko jonkin tai joidenkin arvojen tila mielestäsi tällä hetkellä sellainen, että asiasta olisi syytä olla huolestunut tai jotka edellyttävät pikaisia toimenpiteitä?

Asiantuntemus

- Valtionhallinnon ydinarvo
- Voisi jopa hieman ns. hehkuttaa
- Syytä olla huolestunut / Vaatii pikaisia toimenpiteitä *

TOTAL (n=981)

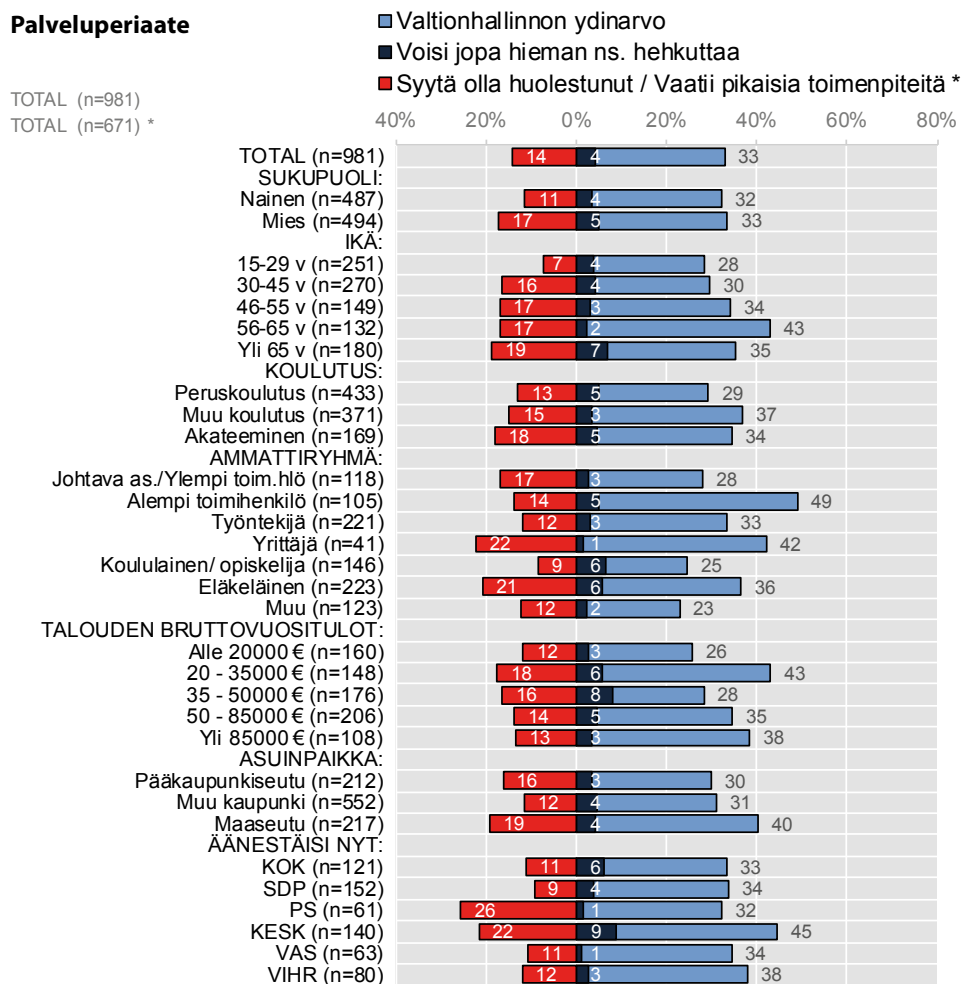
TOTAL (n=671) *



* jos ei ns. hehkuttanut yhtäkään arvoa

Entä mitkä edellä mainituista arvoista nostaisit valtionhallinnon ydinarvoiksi?
Toteutuuko joku tai jotkut niistä niin hyvin, että asiaa voisi ns. jopa hieman hehkuttaa?
Entä onko jonkin tai joidenkin arvojen tila mielestäsi tällä hetkellä sellainen, että asiasta olisi syytä olla huolestunut tai jotka edellyttävät pikaisia toimenpiteitä?

Palveluperiaate



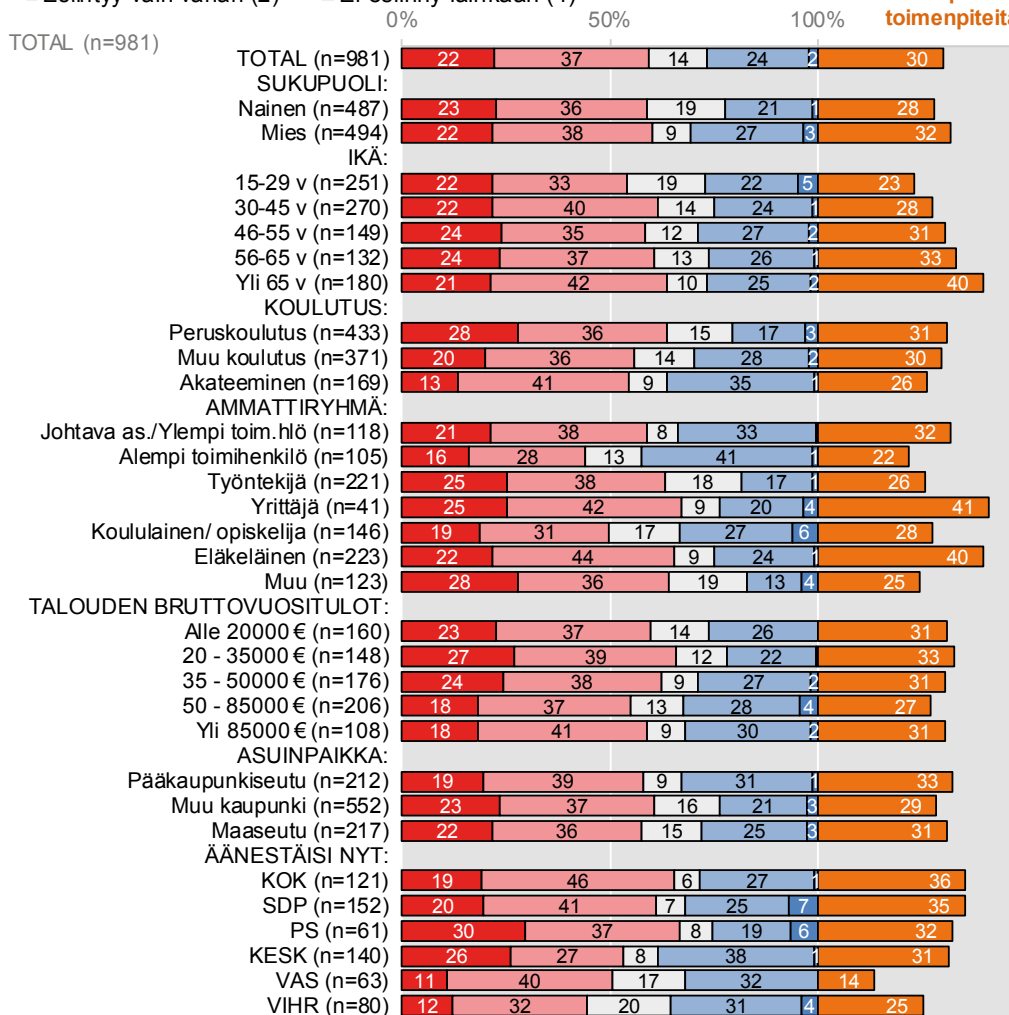
* jos ei ns. hehkuttanut yhtäkään arvoa

Alla on lueteltu eräitä yleisesti epäeettisinä pidettäviä toimintatapoja. Mikä on käsityksesi, esiintyykö niitä maamme valtionhallinnossa?

- Asian tarpeeton viivyttäminen

- Esiintyy yleisesti (4)
 Esiintyy melko yleisesti (3)
 En osaa sanoa
 Esiintyy vain vähän (2)
 Ei esiinny lainkaan (1)

Syytä olla huolestunut / Vaatii pikaisia toimenpiteitä

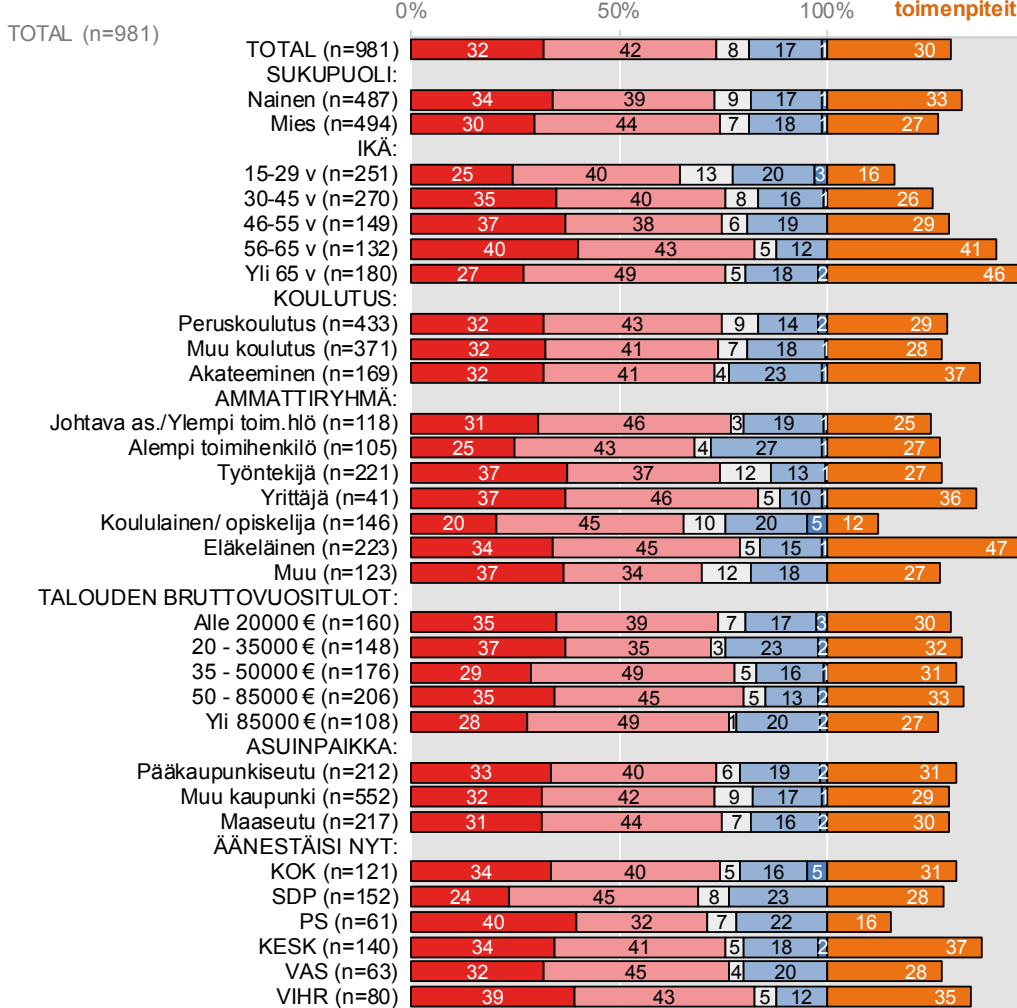


Alla on lueteltu eräitä yleisesti epäeettisinä pidettäviä toimintatapoja. Mikä on käsityksesi, esiintyykö niitä maamme valtionhallinnossa?

- Tarpeettoman vaikean virkakielen käyttö

- Esiintyy yleisesti (4)
- Esiintyy melko yleisesti (3)
- En osaa sanoa
- Esiintyy vain vähän (2)
- Ei esiinny lainkaan (1)

Syytä olla huolestunut / Vaatii pikaisia toimenpiteitä

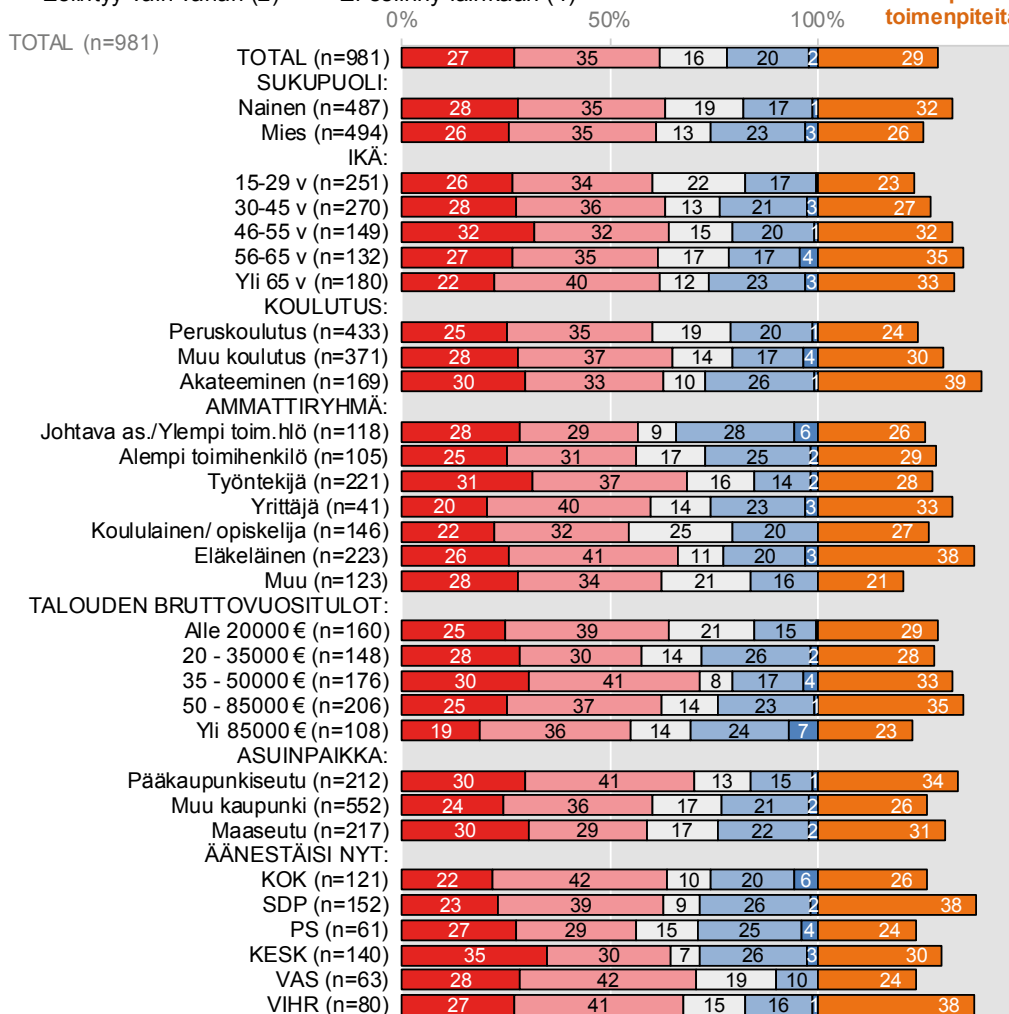


Alla on lueteltu eräitä yleisesti epäeettisinä pidettäviä toimintatapoja. Mikä on käsityksesi, esiintyykö niitä maamme valtionhallinnossa?

- Liian vähäiset voimavarat suhteessa tehtävien laajuuteen

- Esiintyy yleisesti (4)
 ■ Esiintyy melko yleisesti (3)
 □ En osaa sanoa
■ Esiintyy vain vähän (2)
 ■ Ei esiinny lainkaan (1)

Syytä olla huolestunut /
Vaatii pikaisia toimenpiteitä

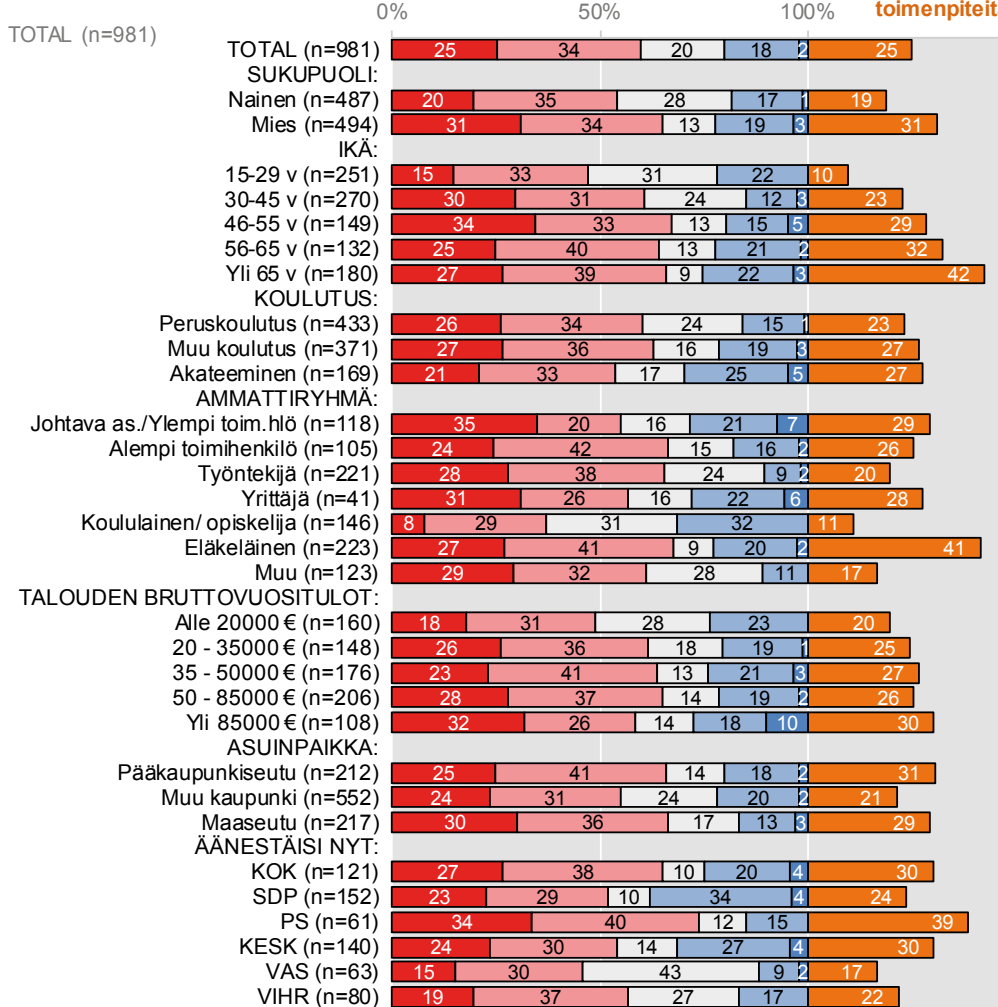


Alla on lueteltu eräitä yleisesti epäeettisinä pidettäviä toimintatapoja. Mikä on käsityksesi, esiintyykö niitä maamme valtionhallinnossa?

- Samaa puoluekantaa olevien henkilöiden suosiminen

- Esiintyy yleisesti (4)
- Esiintyy melko yleisesti (3)
- En osaa sanoa
- Esiintyy vain vähän (2)
- Ei esiinny lainkaan (1)

Syytä olla huolestunut / Vaatii pikaisia toimenpiteitä

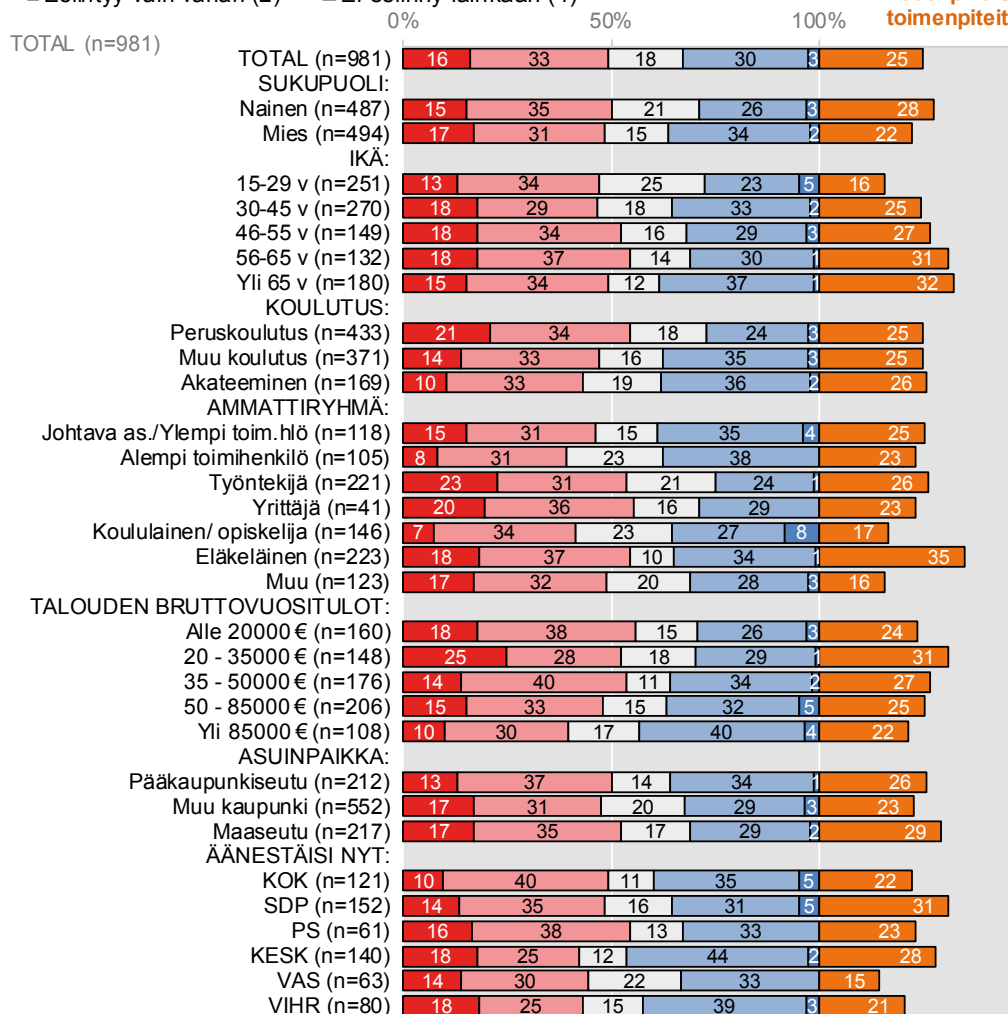


Alla on lueteltu eräitä yleisesti epäeettisinä pidettäviä toimintatapoja. Mikä on käsityksesi, esiintyykö niitä maamme valtionhallinnossa?

- Ratkaisun tekeminen ilman kunnan valmistelua

- Esiintyy yleisesti (4) Esiintyy melko yleisesti (3) En osaa sanoa
 Esiintyy vain vähän (2) Ei esiinny lainkaan (1)

Syytä olla huolestunut / Vaatii pikaisia toimenpiteitä

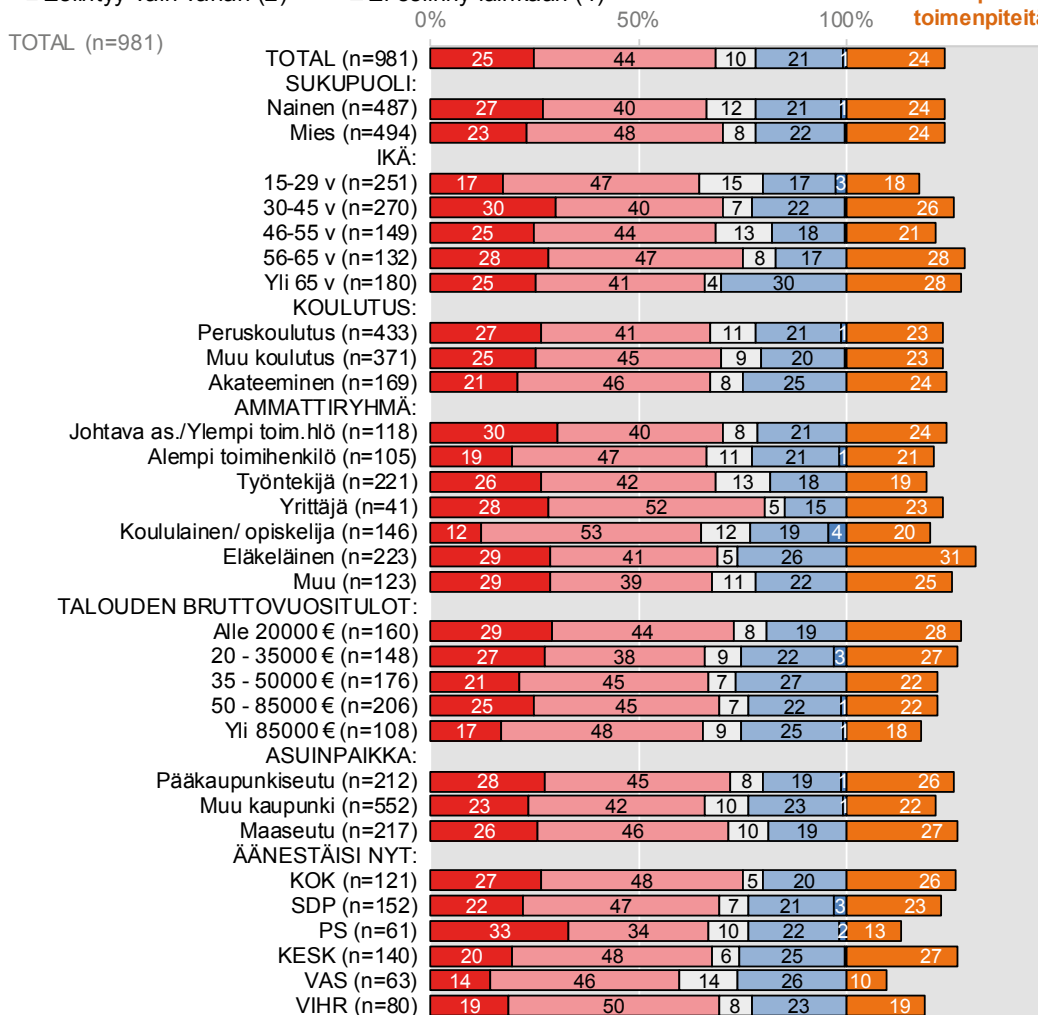


Alla on lueteltu eräitä yleisesti epäeettisinä pidettäviä toimintatapoja. Mikä on käsityksesi, esiintyykö niitä maamme valtionhallinnossa?

- Puutteellinen tiedottaminen

- Esiintyy yleisesti (4)
- Esiintyy melko yleisesti (3)
- En osaa sanoa
- Esiintyy vain vähän (2)
- Ei esiinny lainkaan (1)

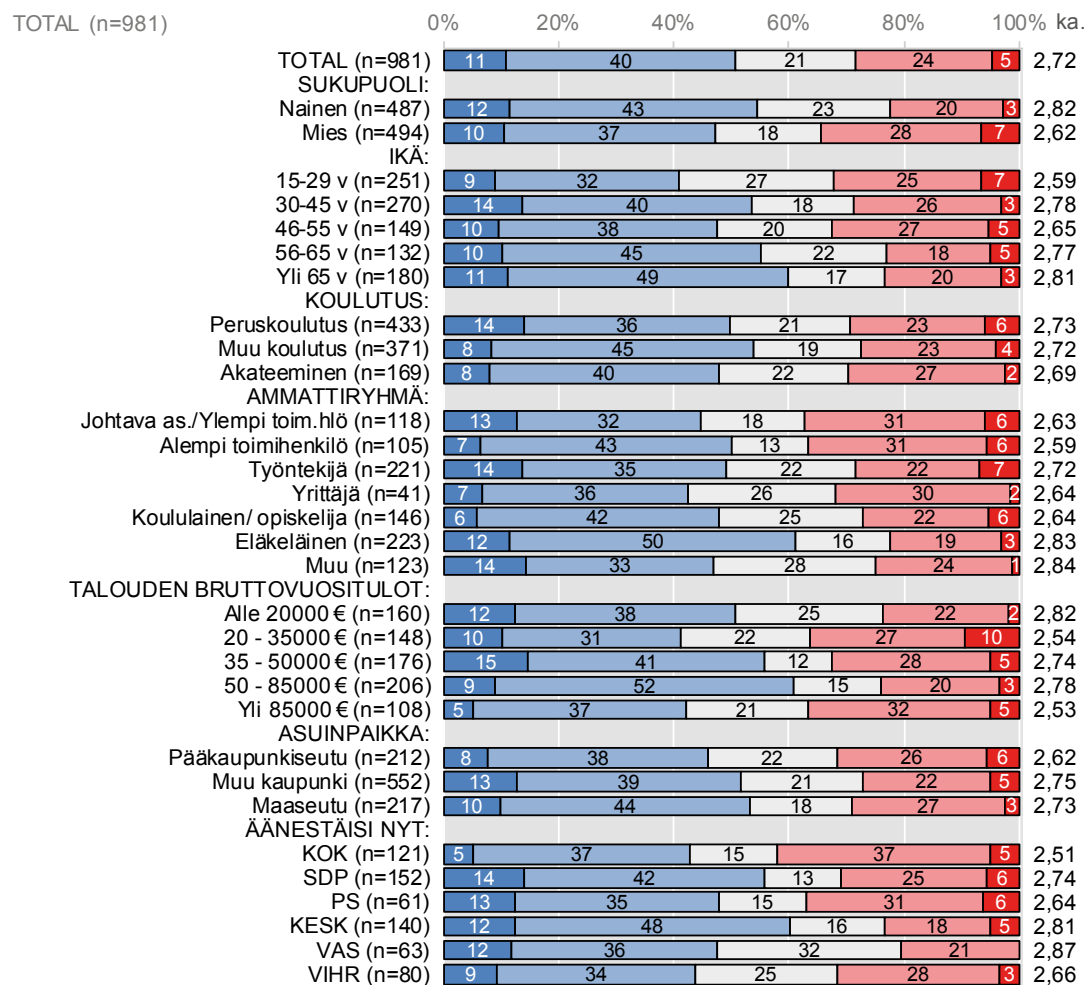
Syytä olla huolestunut / Vaatii pikaisia toimenpiteitä



Kerro, kuinka samaa tai eri mieltä olet seuraavien virkamiesetiikkaan liittyvien väittämien kanssa.

- Virkamiesjohto on kiinnostunut tuloksista, ei siitä miten ne saavutetaan

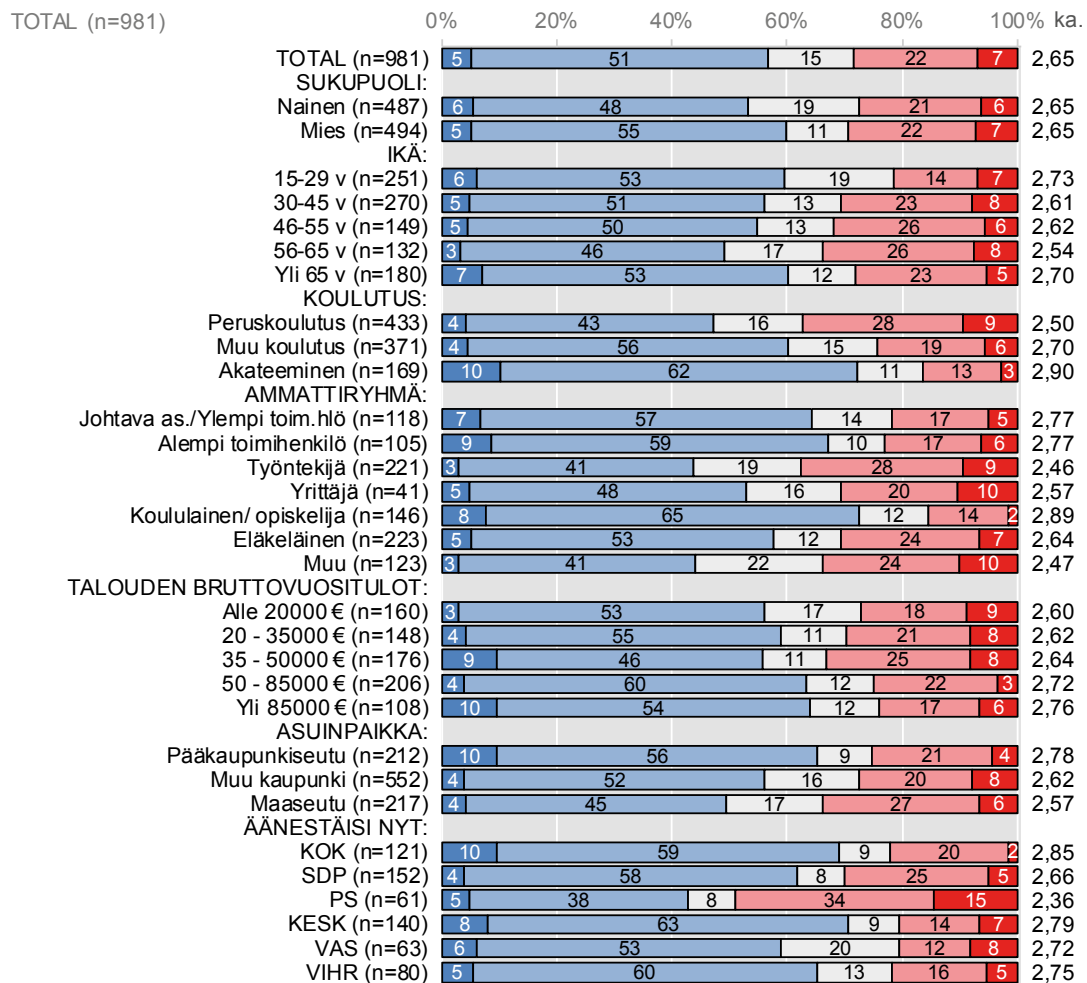
- Täysin samaa mieltä (4)
 ■ Jokseenkin samaa mieltä (3)
 □ En osaa sanoa
■ Jokseenkin eri mieltä (2)
 ■ Täysin eri mieltä (1)



Kerro, kuinka samaa tai eri mieltä olet seuraavien virkamiesetiikkaan liittyvien väittämien kanssa.

- Virkamiesten toiminta täyttää etiikan vaatimukset

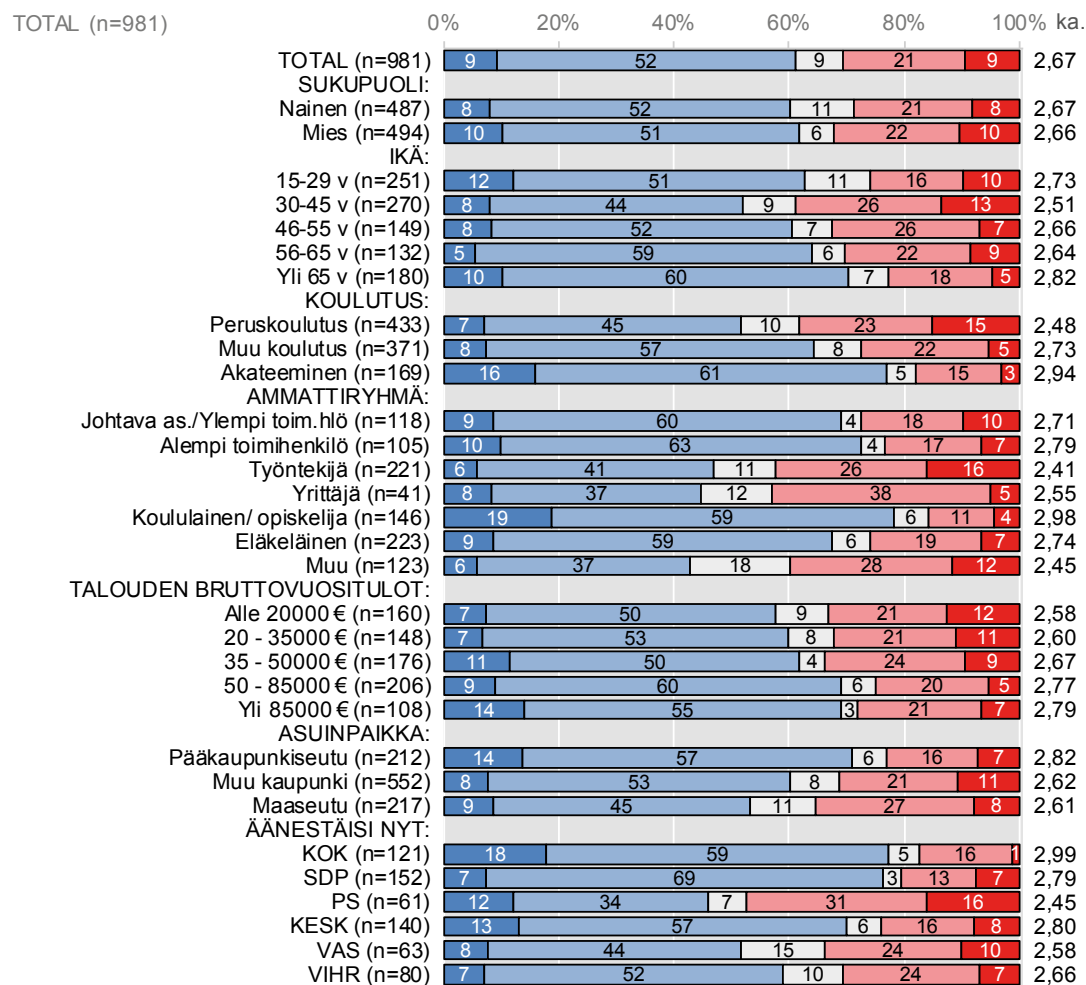
- Täysin samaa mieltä (4)
 ■ Jokseenkin samaa mieltä (3)
 □ En osaa sanoa
■ Jokseenkin eri mieltä (2)
 ■ Täysin eri mieltä (1)



Kerro, kuinka samaa tai eri mieltä olet seuraavien virkamiesetiikkaan liittyvien väittämien kanssa.

- Suomen valtiohallinto ja sen virkamiesten toiminta on luottamukseni arvoista

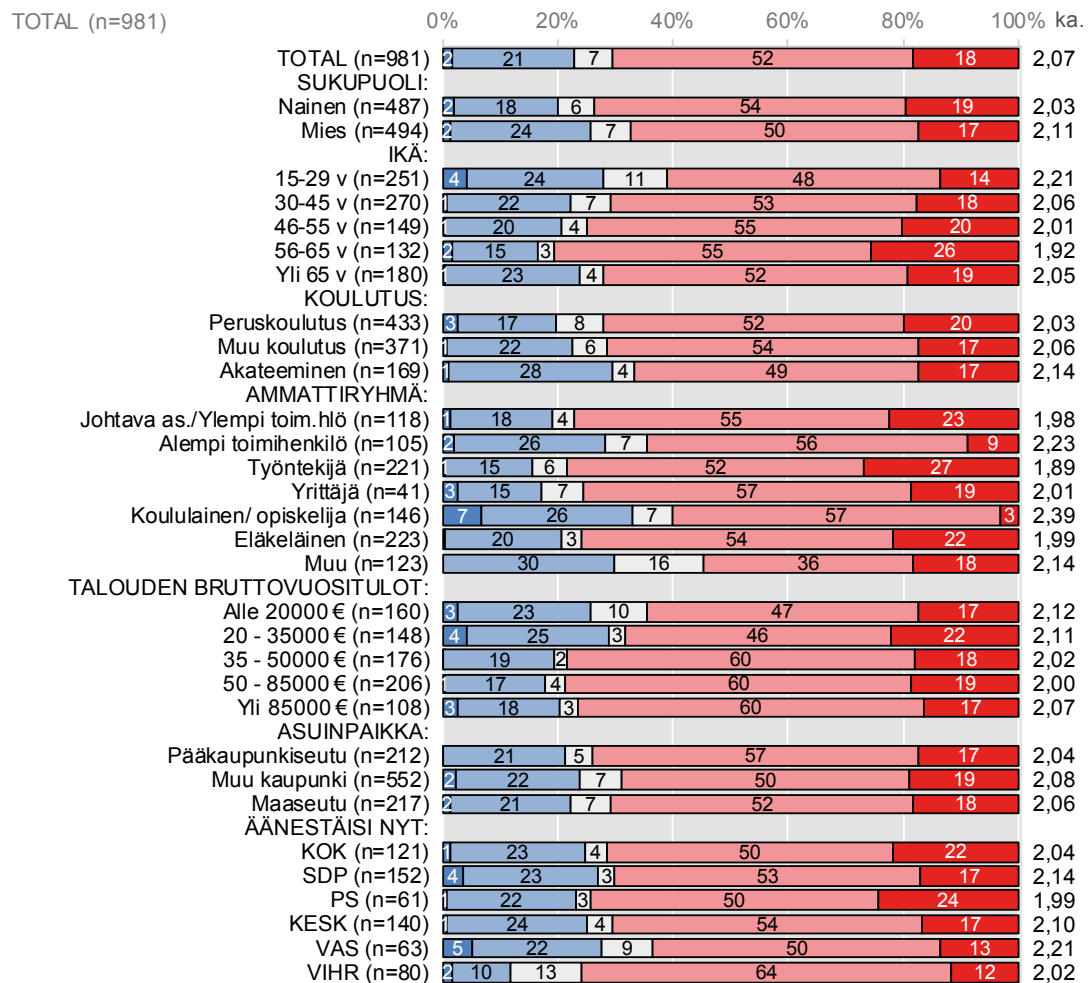
- Täysin samaa mieltä (4)
 ■ Jokseenkin samaa mieltä (3)
 □ En osaa sanoa
■ Jokseenkin eri mieltä (2)
 ■ Täysin eri mieltä (1)



Kerro, kuinka samaa tai eri mieltä olet seuraavien virkamiesetiikkaan liittyvien väittämien kanssa.

- Virkamiesten käyttämä kieli on selkeää, asiallista ja ymmärrettävää

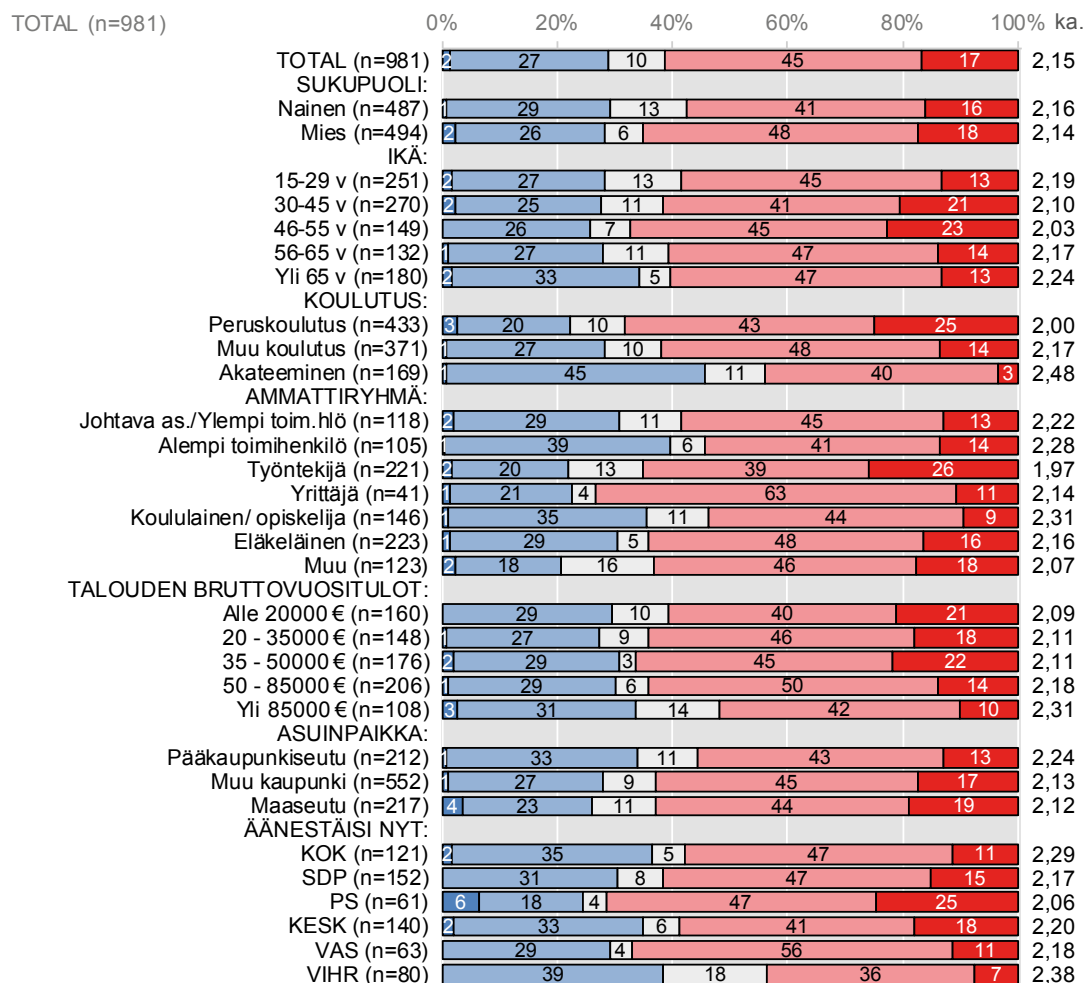
- Täysin samaa mieltä (4)
 ■ Jokseenkin samaa mieltä (3)
 □ En osaa sanoa
■ Jokseenkin eri mieltä (2)
 ■ Täysin eri mieltä (1)



Kerro, kuinka samaa tai eri mieltä olet seuraavien virkamiesetiikkaan liittyvien väittämien kanssa.

- Virkamiehet kuuntelevat kansalaisia heitä koskevissa asioissa

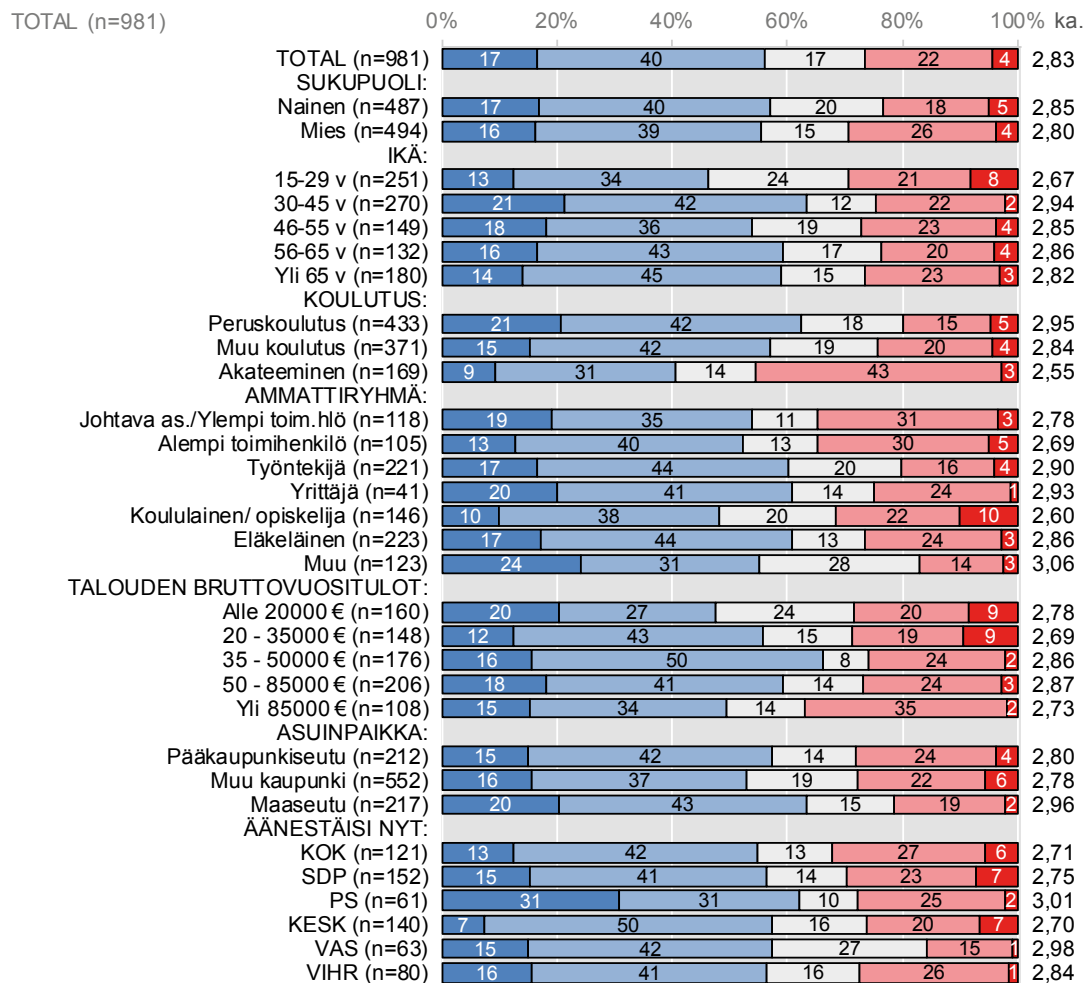
- Täysin samaa mieltä (4) Jokseenkin samaa mieltä (3) En osaa sanoa
 Jokseenkin eri mieltä (2) Täysin eri mieltä (1)



Kerro, kuinka samaa tai eri mieltä olet seuraavien virkamiesetiikkaan liittyvien väittämien kanssa.

- Virkamiesten epäeettiseen toimintaan ei puututa tarpeeksi

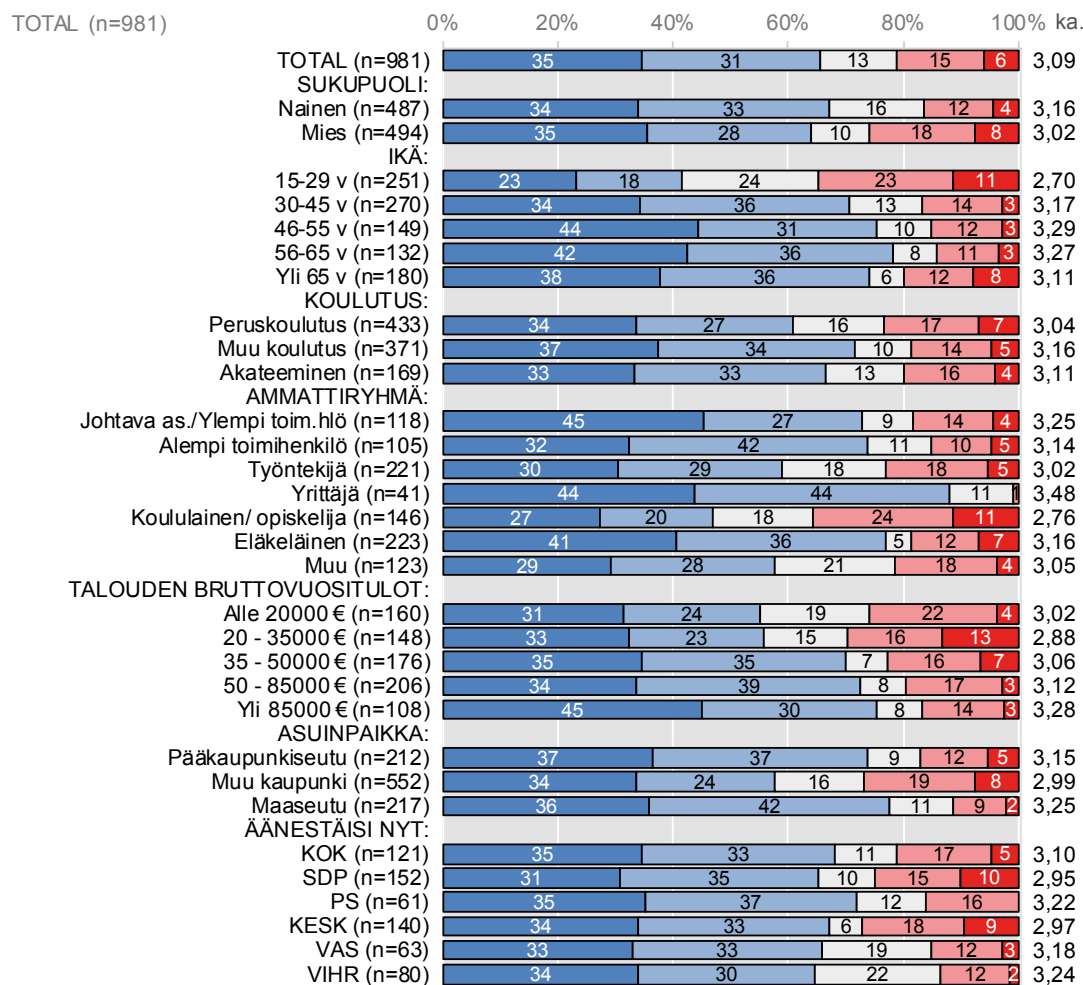
- Täysin samaa mieltä (4) ■ Jokseenkin samaa mieltä (3) □ En osaa sanoa
■ Jokseenkin eri mieltä (2) ■ Täysin eri mieltä (1)



Kerro, kuinka samaa tai eri mieltä olet seuraavien virkamiesetiikkaan liittyvien väittämien kanssa.

- Virkamiesten ei pitäisi osallistua poliittiseen toimintaan

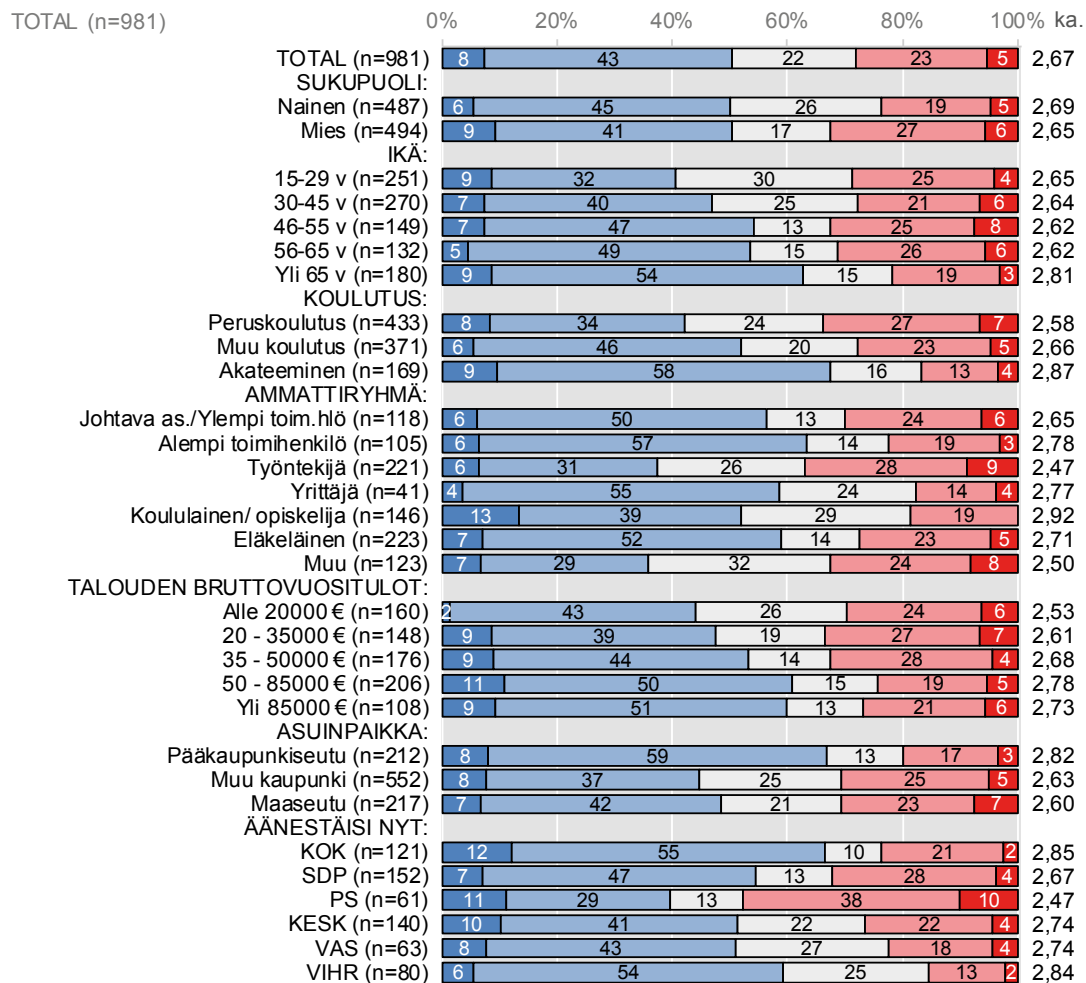
- Täysin samaa mieltä (4) Jokseenkin samaa mieltä (3) En osaa sanoa
 Jokseenkin eri mieltä (2) Täysin eri mieltä (1)



Kerro, kuinka samaa tai eri mieltä olet seuraavien virkamiesetiikkaan liittyvien väittämien kanssa.

- Valtionhallinnon henkilöstö on hyvin perillä virkamiesetiikan vaatimuksista

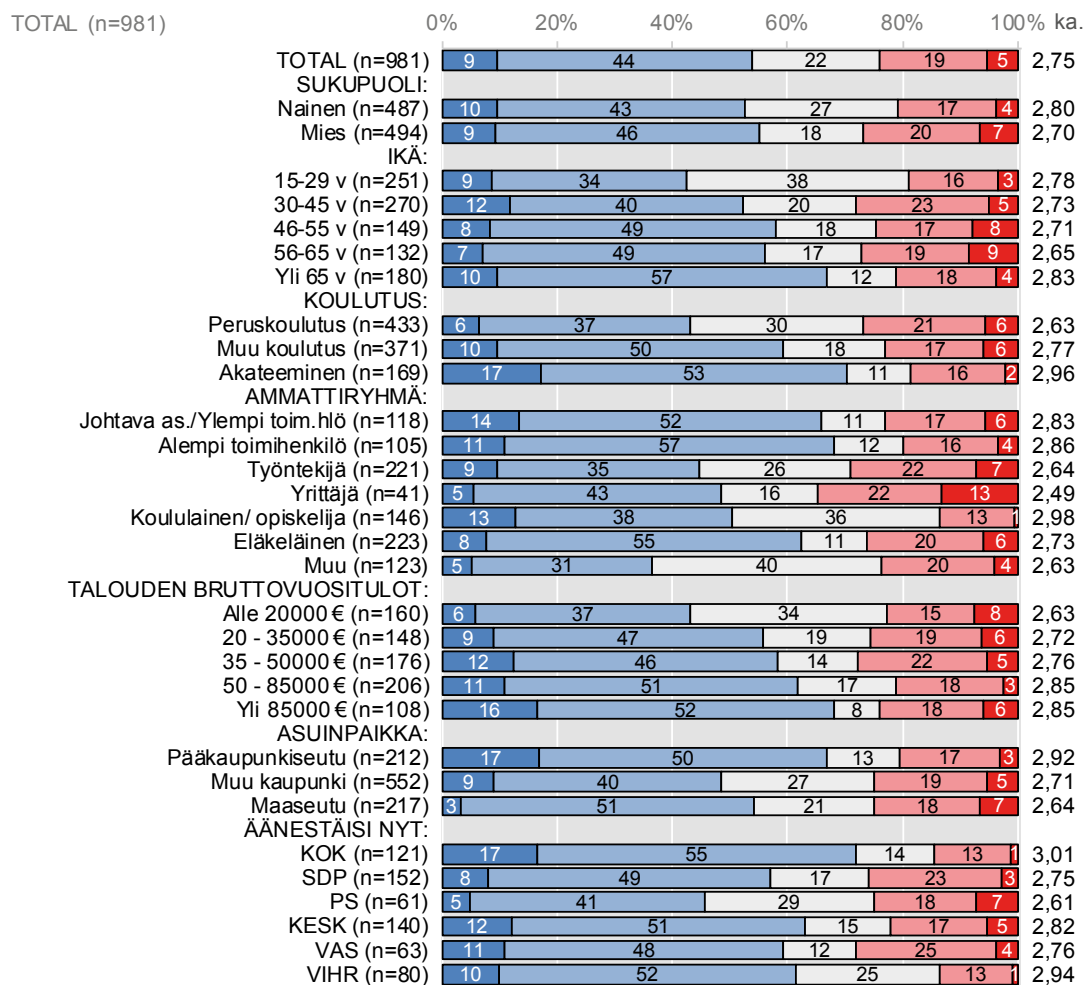
- Täysin samaa mieltä (4) ■ Jokseenkin samaa mieltä (3) □ En osaa sanoa
■ Jokseenkin eri mieltä (2) ■ Täysin eri mieltä (1)



Kerro, kuinka samaa tai eri mieltä olet seuraavien virkamiesetiikkaan liittyvien väittämien kanssa.

- Valtionhallinto pitää eettisesti korkeatasoista toimintaa tärkeänä

- Täysin samaa mieltä (4) Jokseenkin samaa mieltä (3) En osaa sanoa
 Jokseenkin eri mieltä (2) Täysin eri mieltä (1)




VALTIOVARAINMINISTERIÖ

Snellmaninkatu 1 A

PL 28, 00023 VALTIOEUVOSTO

Puhelin 0295 160 01

Telefaksi 09 160 33123

www.vm.fi

ISSN 1797-9714 (pdf)

ISBN 978-952-251-826-2 (pdf)

Tammikuu 2017